

B

Baán Jenő, a felsőház tagja. 1869 márc. 25-én született a sopronmegyei Iváncon. Róm. kath. esperes-plébános; Süttörön, Sopronmegyében, kormányfőtanácsos. A középiskoláit Sopronban, a teológiát Győrött végezte. 1891-ben szentelték áldozópappá. Sopron vármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba.

Back Bernát (*bégavári*), a felsőház tagja. 1871. nov. 4-én született. Már fiatalon vezető szerepet vivott ki magának gazdasági és társadalmi munkásságával. Mint győri gőzmalomtulajdonos kapta 1906-ban a magyar nemességet. Ipartelepét később Szegedre helyezte át és ott a város egyik legnagyobb szerepet játszó polgára lett. Erdemei elismeréséül választotta Szeged város a felsőház póttagjává. Koszó István lemondása után 1927 májusában a felsőház rendes tagja lett.

Bacsinszky Vladimír dr. (*bacsinai*), országgyűlési pótképviselő. 1868. jul. 6-án született a zemplénmegyei Radvány községben. Jogi tanulmányait elvégezve, ügyvédi diplomát szerzett, majd közjegyzői gyakorlatot folytatott, azután pedig a kereskedelemügyi minisztérium szolgálatába lépett. Innen 1896-ban az államvasutakhoz osztották be, majd a minisztérium vasuti

osztályában működött. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter annak idején őt bízta meg az államvasutak igazgatásának újjászervezésével, a reformot azonban, a kormány lemondása folytán, akkor nem vihették keresztül. 1905-ben Debrecenbe, 1910-ben pedig Zágrába nevezték ki az államvasutak üzletvezetőjévé. A háború alatt Horvátországban nagy szolgálatot tett az élelmezés gyors lebonyolítása körül, de jelentős érdemei voltak a fiumei kikötő fejlesztésénél is. Munkássága elismeréséül 1916-ban a III. oszt. vaskoronarendet, 1917-ben pedig az udvari taná-

csosi méltóságot kapta. Ebben az évben átvette a szerajevói tartományi kormány építési és közlekedési osztályának vezetését. A forradalomkor állásáról lemondott, majd utána a szerbek letatóztatták, kiutasították és vagyonát zár alá vették. 1923 óta Budapesten él s azóta főként gazdasági téren fejt ki nagy munkásságot. Az egységespárt programjával választották meg 1926-ban a Budapest északi kerület pótképviselőjévé.

Badiny Lajos volt országgyűlési képviselő. 1860-ban született Besztercebányán. Ott végezte középiskoláit, majd a magyaróvári gazdasági akadémián tanult, azután pedig átvette családi birtokainak kezelését. Az 1910-iki általános választásoknál a szliácsi kerület másodizben választotta meg képviselőjévé. A munkapárt tagja volt.

Bakách-Besseney György báró, I. oszt. követségi titkár, a külügyminisztérium politikai osztályának helyettes vezetője. 1892. ápr. 14-én született Budapesten. Itt végezte tanulmányait is, majd a bécsi egyetem hallgatója lett. Előbb Pestmegye szolgálatába lépett. A háború alatt a cs. és kir. 7. huszárezrednél szolgált s mint tartalékos hadnagy szerelt le. 1919-ben pénzügyi segédtitkárrá nevezték ki, 1920-ban lépett át a m. kir. külügyminisztériumba. 1923-ban a római m. kir. követséghez osztották be. Három évi szolgálat után berendelték a külügyminisztérium politikai osztályába, amelynek a következő évben I. oszt. követségi titkári rangban helyettes vezetője lett.

Bakó József, volt országgyűlési képviselő. 1861. jun. 23-án született Balatonkenesén. Középiskolái elvégzése után Pápán folytatott teológiai tanulmányokat. 1896-ban Balatonkenese református egyházközsége választotta meg lelkésszé. 1901-től 1910-ig az enyingi kerületet képviselte függetlenségi és 48-as programmal, 1910-ben pedig Kossuth-párti programmal választották meg képviselőnek Nagykőrösön.

Bakonyi Samu dr., volt országgyűlési képviselő. 1862. jul. 20-án született Debrecenben. Középiskoláit szülővárosában, a jogot pedig Budapesten végezte. 1888-ban letéve az ügyvédi vizsgát, Debrecenben telepedett le, ahol jogi tudása és kiváló szónoki képességei folytán rövid idő alatt mint kitűnő védőügyvéd ismert névre tett szert.

Élénk részt vett a városi és politikai mozgalmakban. Az 1901-iki választások alkalmával elnyerte Debrecen II. kerületének mandátumát, amelyet az összeomlásig meg is tartott. Mint a delegáció hadügyi bizottságának előadója igen jelentékeny működést fejtett ki. A háboru kitörésekor mint szkv. főhadnagy vonult be s később századosi rangot kapott. Meghalt 1922. ápr. 22-én.

Balás Barna (sipeki), a felsőház tagja. 1864. dec. 26-án született a nógrádmegyei Sipeken. Középiskoláit Vácott, a gazdasági akadémiát Magyaróvárott végezte el, majd a budapesti egyetemen jogot tanult s azután vármegyei szolgálatba lépett. Negyedszázadon át állott a balassagyarmati járás élén. A forradalom kitörésekor visszavonult sipeki birtokára s azóta ott gazdálkodik. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Nógrád vármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba.

Balás Béla dr. (sipeki), volt főispán. 1863. aug. 3-án született Budapesten. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után ügyvéd lett, majd Szilágyi Dezső minisztersége alatt az igazságügyminiszteriumba neveztek ki. Min. osztálytanácsosi rangban vonult nyugalomba. 1911-ben Zalavármegye főispánjává neveztetett ki s ez állásában megmaradt 1917-ig, a Tisza-kor-

mány távozásáig. A forradalmak óta visszavonult a politikai élettől.

Balás György báró (lissai), ny. tábornoszernagy. 1854. máj. 1-én született Gyergyótölgyesen. Iskolái elvégzése után a katonai pályán kiváló képességeivel

gyorsan emelkedett. Hosszabb ideig működött, mint a Ludovika Akadémia tanára, tíz évig mint mérnökkari tiszt szolgált. 1885-ben a régi Károly-kaszárnyát, amely akkor a kincstár tulajdona volt, az ő előadása alapján

adták át a fővárosnak városház céljaira való felhasználásra. Már a háboru előtt is élénk szakirodalmi működést fejtett ki. A Magyar Tudományos Akadémia hadtudományi bizottságának megbízásából 1894-ben megírta az 1866. évi osztrák-porosz háboru történetét. Sok tanulmánya és cikke jelent meg a Kelet Népe című folyóiratban. A háboru alatt emlékiratot adott át Károly királynak a háboru folytatására vonatkozóan s erről előzetesen Apponyi Albert gróffal folytatott hosszabb tárgyalásokat. A román hadüzenet után részletes memorandumot dolgozott ki a Románia elleni hadműveletekről s ezt a tervet is eljuttatta a fővezérkar utjában a királyhoz. Abban az akcióban, hogy az Olaszországban elesett magyar katonáknak siremlék állíttassék, igen nagy szerepet vitt és az ünnepélyes felavatáson (1927. máj.) a magyar kormány képviselőjében ő jelent meg. Ugyanakkor Palermóban nagy előadást tartott Magyarország helyzetéről. 1918-ban a megalakulandó Hadikormányba öt szemelték ki honvédelmi miniszternek.

Balás Lajos (sipeki), volt főrendiházi tag, rozsnyói róm. kat. püspök. 1855. aug. 20-án született a nógrádmegyei Becskén. 1879-ben szentelték pappá. 1885-ben püspöki szertartó és iktató, 1889-ben püspöki titkár. 1895-ben neveztek ki székesegyházi kanonokká és egyházmegyei irodaigazgatóvá, 1898-ban pedig a király apáti címmel tüntette ki. 1900-ban pápai prelátnak lett. A király 1905. okt. 17-én nevezte ki rozsnyói püspökké. Meghalt 1920. szept. 18-án.

Balásy Antal dr. (belváthi), államtitkár. 1865-ben született Budapesten s itt végezte tanulmányait is. 1893-ban Werkerle Sándor pénzügyminisztersége alatt nevezték ki a pénzügyminisztériumba fogalmazónak s azóta ott működik. 1916-ban min. tanácsos, 1920-ban h. államtitkár s 1927 januárban az államtitkári címet és jelleget kapta. A pénzügyi közgazgatásban nagy munkásságot fejtett ki s az 1924-ben történt átszervezés egyik főirányítója volt. Évek óta a Földhitel Intézet kormánybiztosa.

Balásy Árpád, volt országgyűlési képviselő. 1864-ben született Budapesten. Gimnáziumi tanulmányai elvégzése után a keszthelyi és a magyaróvári gazdasági akadémia hallgatója volt. 1884-ben átvette nógrádsecsei birtokának vezetését. 1910-ben a sziráki kerület választotta képviselőjévé munkapárti programmal.

Balázsovits Dezső dr., h. államtitkár. 1876 márc. 27-én született Szentesen. Középiskoláit Szentesen, egyetemi tanulmányait pedig Budapesten 1899-ben végezte

el, ahol államtudományi doktorrá avatták. Ugyanebben az évben lépett a földmívelésügyi minisztérium kötelékébe s azóta is ott működik. 1920 óta hivatalból kijelölt tagja az Országos Földbirtokrendező Biróságnak. 1924-ben helyettes államtitkárrá nevezték ki.

S. Bálint György, a felsőház tagja. 1881-ben született Makón. Iskolái elvégzése után otthon gazdálkodott. A világháborút az első naptól az utolsóig a harctéren töltötte. Rendkívül élénken részt vesz a közéletben, különösen gazdasági téren. 1918-ban a Makói Gazdasági Egyesület alelnökévé választották meg. Az egyesületet akkor rövid idő alatt újjászervezte s eredményes működése elismeréséül 1922-ben elnökké választották. Közéleti tevékenysége elismeréseképpen a kormányzó 1925-ben a koronás bronzéremmel tüntette ki. Elsőízben tagja a törvényhozásnak. Az Országos Mezőgazdasági Kamara küldötte be a felsőházba.

Balku Gyula (bisztrai), főispán. 1872 márc. 24-én született Makón. Középiskolai és gazdasági tanulmányai elvégzése után a gyakorlati gazdasági pályára lépett s több nagy uradalom jószágfelügyelője lett. 1910-ben állami szolgálatba lépett s 1920-ig több vármegyei gazdasági felügyelőség vezetője volt. Azután a földmívelésügyi minisztériumba osztották be. 1922-ben Magyar-Szabadka törvényhatóságának, 1923-ban pedig Baja város törvényhatóságának főispánjává nevezték ki.

Balla Aladár dr. (ireghi), a szegedi ellenforradalmi kormány volt belügyminisztere, volt nemzetgyűlési képviselő. 1867 ápr. 4-én született Ujvidéken. Középiskolái elvégzése után a cambridgei egyetemen tanult. 1894-ben tett ügyvédi vizsgát. 1906-tól 1910-ig Ujvidék főispánja volt. 1917-ben időközi választáson Komárom város képviselőjévé választották függetlenségi

programmal. 1918 novemberében mint rendkívüli követ Zágrábra utazott, hogy ott az Olaszországból Horvátországon keresztül visszatérő magyar csapatok teljes felszereléssel történő hazajövetelét biztosítsa. Ez a törekvése sikerült is, csak hogy a budapesti kormány a zágrábi kormánnyal kötött megállapodásokat nem hajtotta végre, így állásáról leköszönt és élére állt a kommunistákkal szemben alakult nemzeti bloknak. A proletárdiktatura kitörésekor Körmöcbányára menekült, majd onnan is tovább bujdosott. 1919 június havában Szegedre került, ahol a második ellenforradalmi kormányban a belügyminiszteri tárcát vállalta el. Ezen minőségében a kormány megbízásából kétszer is megfordult Belgrádban, előbb Teleki Pál gróf, majd Belitska Sándor kíséretében, hogy a szerbek támogatását biztosítsa a proletár diktatura letörésére. Megállapodást is létesítettek, amit azonban a szerbek később felbontottak. 1920-ban, az első nemzetgyűlésen Békéscsabát képviselte kisczardapárti programmal. A Házban főként külpolitikai vonatkozású felszólalásaival keltett általános figyelmet.

Balla Pál, ny. h. államtitkár. 1864 febr. 19-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után a bécsi műegyetemen tanult, ahol 1887-ben gépészmérnöki oklevelet kapott. 1887-

ben a postához került, ahol fokozatosan előrehaladva, 1919-ben műszaki főigazgató lett. 1926-ban vonult nyugalomba mint h. államtitkár. Nagy munkásságot fejtett ki a budapesti távbeszélő háló-

zat modernizálása körül és vezető szerepet vitt a Budapest—Bécs közötti távbeszélő megépítésénél. Kiváló érdemeiért több hazai és külföldi kitüntetést kapott.

Ballagi Aladár, volt országgyűlési képviselő, egyetemi tanár. 1853-ban született Kecskeméten. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Heidelbergben végezte, s mint tanár a budapesti református teológián, majd a sárospataki akadémián működött. 1889-ben lett a budapesti tudományegyetem rendes tanára, az Akadémia pedig 1884-

ben választotta levelező-tagjává. A legtermékenyebb történettudósok közé tartozott. Csaknem minden esztendőben megjelent valami nagyobb szabású munkája. Különösen, mint a magyar művelődéstörténet emlékeinek gyűjtője fejtett ki nagy tevékenységet. E célból tervszerűen járta be és rendszeresen tanulmányozta három világrész összes jelentékenyebb könyv- és levéltárait. Legnagyobb feltűnést „Régi magyar nyelvi és nyelvtörténeti szótár“ című műve keltette és ennek elismeréséül választotta rendes tagjává a Magyar Tudományos Akadémia 1904-ben. De nemcsak mint tudós történetíró volt híres. Széleskörű és nagyszabású tudományos elfoglaltsága mellett időt tudott magának szakítani a politikára is. 1905-ben Budapest székesfőváros IX—X. kerülete országgyűlési képviselővé választotta és még ebben az évben elnökévé választották a fővárosi függetlenségi párt intézőbizottságának, amely buzgón működött a

nemzeti ellenállás szervezése körül. 1906-ban kerülete ismét egyhanguan választotta meg és az országgyűlésen ő lett a felirat előadója. Az 1910-iki választásokon mindössze néhány szavazatot kapott, azóta kizárólag irodalmi tanulmányainak és nyugalombavonulásáig tanszékének élt. 1922-ben ünnepelték ötven éves írói jubileumát, 1925-ben a budapesti tudományegyetem arany diplomával tüntette ki. Meghalt Budapesten, 1928 jun. 21-én.

Balogh Andor (*galanthai*), h. államtitkár. 1886 jan. 2-án született Püspökladányban. Középiskolái elvégzése után a budapesti és kolozsvári egyetem jogi fakultásának volt hallgatója. 1904-ben a központi statisztikai hivatalhoz nevezték ki, innen 1918-ban az ujonnan szervezett állami munkaközvetítő hivatalhoz került, amelynek rövidesen aligazgatója lett. 1928-ban az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgatójává, majd néhány hónappal később vezérigazgatójává nevezték ki. A szociálpolitikai és statisztikai kérdésekről több jelentős tanulmányt irt.

Balogh Elemér dr. (*almási*), a felsőház tagja. 1871 okt. 22-én született Budapesten. Iskolai tanulmányait a budapesti evangélikus főgimnáziumban, majd

a Kereskedelmi Akadémián végezte el. Pályafutását mint hivatalnok kezdte meg a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál. Önkéntesi évének lezolgálása után, 1893-ban, hosszabb tanulmányutra ment és öt évet töltött Nyugat-Európa különböző nagy városaiban. Másfél évig működött a bécsi Allgemeine Depositen Bank szolgálatában, innen Berlinbe ment, ahol megírta 1896-ban első tanulmányát „A valuta szerepe a gazdasági válságban“ címmel. Tanulmányait Párisban fejezte be: a Sorbonneon egészítette ki ismereteit. Eközben mindinkább a szövetkezetekre terelődött a figyelme. Már lelkes, meggyőződéses hive volt a szövetkezeti eszmének, amikor gróf Károlyi Sándor felhívta őt arra, hogy a hazai szövetkezeti hálózat kiépítésében munkatársa legyen. 1898 februárjában jött Budá-

pestre. A Magyar Gazdasövetség vezérei az alig egy héttel azelőtt megalakult Hangya fogyasztási szövetkezeti központ megszervezésével bízták meg, egyelőre titkári címmel. Széleskörű propagandát indított, amelynek eredményeként 1898 végén már 30 szövetkezet működött a Hangya kötelékében. 1900-ban a Hangya ügyvezető igazgatójává nevezték ki. Képezte a Hangya raktárhálózatát, majd 1916-ban, kezdeményezésére és tervei szerint megalakult a Hangyaipar rt., amely több gyár- és egyéb vállalatával számos tömegfogyasztási cikket állít elő a vidéki szövetkezetek számára. 1905-ben a vidéki lakosság terményeinek gyorsabb és előnyösebb értékesítése és a fővárosi lakosoknak élelmiszerekkel való ellátása érdekében a Háztartás Fogyasztási Szövetkezetet szervezte meg, amely a vidéki Hangya szövetkezetek által összegyűjtött gazdasági termékeket juttatja el a fővárosi fogyasztó közönséghez. A háború után megalakította az OKH-val karöltve Futura cím alatt a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaságát azzal az intencióval, hogy közvetlen összeköttetést teremtsen a külföldi piaccal. Hírlapi cikkein és valutatanulmányán kívül több szakmunkát írt. („Külföldön és otthon“, „Utmutató szövetkezetek megalakítására és vezetésére.“) Az ő kezdeményezésére alakult meg 1920-ban a budapesti tudományegyetem közgazdasági fakultása, amely halálja és elismerése jeléül 1925-ben tiszteletbeli doktorrá avatta. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Az államfő kinevezése alapján került a felsőházba.

Balogh Ferenc, ny. államtitkár. 1872 dec. 2-án született Nagykárolyban. Középiskoláit Kecskeméten, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte el. 1899-

ben lépett állami szolgálatba, amikor a miniszterelnökségre nevezték ki gyakornoki rangban. Huszonhárom esztendei szolgálat után 1922-ben mint államtitkár vonult nyugalomba. 1919-ben a Legfőbb Állami Számvevőszék alelnökévé nevezték ki. A komün alatt, de előbb is már, az októberi

forradalom idején sokszor volt kellemetlensége hazafias érzése miatt. A miniszterelnökségen, mint államtitkár az elnöki osztályt vezette. A hajdudorogi püspökség kérdésének rendezése körül nagy érdemeket szerzett.

Balogh Jenő dr., ny. igazságügyminiszter, a felsőház tagja. 1864 máj. 14-én született Devecseren, Veszprém vármegyében. Főiskolai tanulmányait a budapesti egyetemen végezte el, utána a berlini egyetemen egészítette ki büntetőjogi tanulmányait. 1888-ban a budapesti tudományegyetem a büntetőjog és a bünvádi eljárási jog magántanárává habilitálta. 1891-től az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályában működött s részt vett a bünvádi prerendtartás és több más igazságügyi törvény előkészítésében. 1900-ban a büntetőjog és büntető perjog nyilvános rendes tanárává nevezték ki. Katedrájától akkor vált meg, amikor a gr. Khuen-Héderváry-kormány kultuszállamtitkára lett. A marosújvári kerület ugyanebben az évben nemzeti munkapárti programmal megválasztotta képviselőjének. 1913-ban a király a Tisza-kormány igazságügyminiszterévé nevezte ki. Az ő nevéhez fűződik a háborút közvetlenül megelőző s a háború idejére eső büntetőjogi törvényalkotások jelentősebb része. Ő alkotta meg a királyság védelméről szóló törvényt, az 1913. évi sajtótörvényt s ő ruházta fel először a magyar törvényben visszaható erővel a büntetőjogi rendelkezéseket. Tisza István bukása után visszavonult a politikai élettől s munkásságát teljesen a tudományok szentelte. A Magyar Tudományos Akadémia — melynek 1911 óta levelezője, 1912 óta pedig rendes tagja volt — 1920-ban főtitkárává választotta meg. Igen nagy érdeme, hogy az elmúlt nehéz időkben biztosította a tudományos munka zavartalanságát. Az Akadémia érdemeit kívánta jutalmazni akkor, amikor felsőházi tagjává jelölte, de ő szerénységével e megtisztelést elhárította magától. Egyházának életében is jelentős szerepet visz, évek óta főgondnoka a dunántúli református egyházkerületnek. Jelesebb munkái: A sértett fél jogköre a büntetőjogban (1887); Börtönügyi viszonyaink reformjához (1888); Magyar bünvádi eljárási jog (1901); A büntető perjog tan-

könyve (1906); Fiatalkoruak és büntetőjog (1909); A bűnvádi perrendtartás magyarázata (1910); gróf Tisza István emlékezete (1921). A dunamelléki református egyházkerület főgondnokának, Darányi Ignácnak halála után ő lett egyházának harmadik, rangban legidősebb főgondnoka s mint ilyen kapott meghívást a felsőházba.

Balogh Sándor dr. (teleki), h. államtitkár. 1875-ben született Székelyhidon, Bihar vármegyében. Középiskoláit Magyaróváron és Debrecenben végezte, azután a budapesti tudományegyetemen államtudományi doktorátust nyert. Tanulmányai bevégeztével hosszabb németországi tanulmányutat tett, majd 1896-ban bekerült a földmivelésügyi minisztériumba, hol mint néhai Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter titkára működött eleinte. 1918-ban miniszteri tanácsosi kinevezést kapott. A kommunizmus alatt nem volt hivatalában, annak bukása után pedig a proletárdiktatura ügyeinek likvidálásával bízták meg. Ez a munkája 1922-ig tartott. 1923-ban az Országos Gazdasági Munkásbiztosító Pénztár ügyeinek intézésével bízott meg helyettes ügyvezető igazgatói minőségben, 1925-ben pedig h. államtitkári ranggal az Országos Gazdasági Munkásbiztosító Pénztár ügyvezető igazgatójává nevezték ki.

Balogh Zoltán (szendrei), volt főispán. 1883-ban született Kassán. A nagyváradi jogakadémia elvégzése után 1906-ban Borsod vármegye szolgálatába lépett. 1909-ben Miskolc város rendőrfőkapitányhelyettesének nevezték ki. 1918 decemberében Borsod vármegye főispán-kormánybiztosa lett s ez állásából 1919 március 8-án a szociáldemokrata párt határozata alapján karhatalommal távolították el. Azután visszavonult a közszerepléstől s az utóbbi időkben már csak a szövetkezetek érdekében fejtett ki nagyobb munkásságot. 1924-ben a Tiszajobparti Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet vezérigazgatójává választották meg s ez állásában működik jelenleg is.

Baloghy Ernő dr. (baloghi), volt közéleti miniszter. 1866-ban született Bécsben. Középiskoláit Zomborban, egye-

temi tanulmányait Budapesten végezte s itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is. Tanulmányai befejezése után hosszabb külföldi tanulmányutat tett, éveket töltött Grácban, Berlinben, Párisban és Londonban. Az ügyvédi gyakorlat mellett részt vett a politikai életben is s az országgyűlésnek is tagja volt egy cikluson át, mint az ujverbászi kerület képviselője a függetlenségi és 48-as párt programja alapján. 1917-1918-ban Bácsbodrog vármegye főispánjává nevezték ki, a Berinkegy-kormányban pedig 1919 jan. 18-tól márc. 20-ig közéleti miniszter volt.

Baltazár Dezső dr., tiszántuli református püspök, a felsőház tagja. 1871. nov. 15-én született Hajduböszörményben. A középiskolát és a teológiát Debrecenben, további teológiai tanulmányait Heidelbergben, míg a jogot Budapesten és Berlinben végezte. Különleges tanulmányokat folytatott az egyházi jog, továbbá a héber, latin és görög nyelv köréből. Tanulmányutjai során megfordult Ausztriában, Romániában, Olasz-, Német-, Francia-, Angol- és Oroszországban, továbbá Svájcban és Amerikában. Tanulmányai elvégzése után egyideig hitoktató volt Budapesten, majd két éven át a kultuszminiszteriumban dolgozott, mint fogalmazó. 1900-ban a hajdusoboszlói református gyülekezet lelkészévé választotta meg. Nagy irodalmi működése és kiváló szónoki képessége hamarosan ismertté tette nevét. 1911-ben már a tiszántuli egyházkerület püspökévé és Debrecen lelkészévé választották meg. Rendkívül agilis szelleme a református egyházi és társadalmi életnek csaknem minden vonatkozásában éreztette hatását. Alapítója és ma is elnöke az Országos Református Lelkész Egyesületnek. Főrendiházi beszédei annak idején nagy hatást keltettek. A háboru alatt a református táborilelkészlet felügyelő püspöke volt s e minőségében végigjárta a román, orosz és szerb harcteret. Nagyszámu egyházi, egyházi jogi és politikai cikkén kívül nagyobb önálló munkái is jelentek meg.

Baltik Frigyes dr., dunáninnyi ág. ev. egyházkerületi püspök, volt főrendiházi tag. 1834. júl. 24-én született a hontmegyei Bagonyán. Középkiskolai elvégzése után teológiai és bölcsészeti tanulmányait Pozsonyban, Bécsben, Baselben és Halleban végezte, majd Németországban és Svájcban nagyobb tanulmányi utazásokat tett. 1859-ben a besztercebányai gimnázium tanárává, 1870-ben lip-tószentmiklósi lelkésszé választották. 1875-ben főesperes s 1890-ben a dunáninnyi ág. ev. egyházkerület püspöke lett. A főrendiháznak 1894 óta volt tagja. 1897-ben a rostoki egyetemen a teológia tiszteletbeli doktorává nevezték ki. Meghalt Balassagyarmaton, 1919. máj. 25-én.

Bánffy Albert báró (*losonci*), volt főrendiházi tag. 1871. aug. 19-én született Kolozsvárott. Fia néhai Ádám bárónak, aki egyike volt Erdély legtekintélyesebb főurainak. Tanulmányai befejezése után erdélyi birtokain gazdálkodott.

Bánffy Dezső báró (*losonci*), volt miniszterelnök. 1843. okt. 28-án született Kolozsvárott, ahol tanulmányait is folytatta, majd Berlinben és Lipcsében tanult az egyetemen.

1864-ben nagyobb külföldi utat tett. 1875-ben kinevezték Belső-Szolnokmegye főispánjának, egyszersmind Kővárvidéke főkapitányának. A következő évben az egyesült Szolnokdoboka vármegye kormányzását vette át. 1875-ben megválasztották a főrendiház jegyzőjévé s ezt a tiszteletet a Ház ujjaszervezéséig megtartotta. Ekkor választás útján lett a főrendiház tagjává. 1883-ban Besztercenaszód vármegye főispánjává is kinevezték. Ő teremtette meg a Szamosvölgyi Vasút Apahida—dési vonalát, amelyet 1881-ben adott át a közforgalomnak. 1890-ben lemondott a főispánságról s 1892-ben a szilágysomlyói kerület képviselőjévé választotta. Ekkor megválasztották a képviselőház elnökének s még ugyanazon évben belső titkos tanácsos lett. A Wekerle-kormány lemondása után (1895. jan. 15.) miniszterelnökké neveztetett ki s kabinetjével a még függőben volt egyházpolitikai törvényjavaslatokat tör-

vényerőre emelte s azok békés végrehajtását biztosította. Az 1896-i választások alkalmával a szilágysomlyói választókerület újra képviselőjévé választotta. Kormányára 1898. őszén az ellenzék obstrukciója folytán nehéz helyzetbe jutott. Az év utolsó napján még nem szavazta meg a Ház sem a költségvetést, sem az indemnitást. Fokozta a helyzet nehézségeit Szilágyi Dezső képviselőházi elnök és Láng Lajos alelnök lemondása és a disszidenseknek a szabadelvű pártból történő kilépése. Az ellenzék követelte a miniszterelnök távozását és a személyeslű küzdelem párbajra is vezetett Bánffy Dezső báró és Horánszky Nándor között. A kormány helyzetén, hogy könnyítse nek, Széll Kálmán vette a békéltetés munkáját kezébe. Bánffy Dezső báró 1899. febr. 26-án beadta lemondását s márc. 2-án lemondott képviselői mandátumáról is, amikor mint kir. főudvarmester az ország zászlósa lett. Ekkor egy ideig tartózkodott a politikai küzdelmekről, de később hirlapi cikkek miatt Ugron Gáborral kellett párbajt vívnia. 1903-ban a főrendiházban éles támadást intézett a kormány ellen a horvát utlevek miatt. 1904-ben lemondott főudvarmesteri méltóságáról, újra a politika küzdő terére lépett és megalakította az Új Pártot. 1904-ben Szeged város I. kerülete választotta képviselőjévé és röviddel a képviselőházba való bevonulása után éles vitája volt Tisza István gróf akkori miniszterelnökkel a vámterület kérdésében. Leghevesebb ellenzője volt a házszabályok szigorításának. 1904. őszén pártjával együtt csatlakozott a szövetkezett ellenzékhez. A válságról 1905-ben a király őt is meghallgatta az öt pártvezér között. 1905-ben, 1906-ban és 1910-ben is Szeged város képviselője volt. Meghalt Budapesten, 1911. máj. 23-án.

Bánffy Ferenc báró (*losonci*), volt főrendiházi tag. 1869. okt. 10-én született Apanagyfaluban, mint Bánffy Dezső volt miniszterelnök másodszülött fia. Tanulmányainak befejezése után egyideig tényleges katonai szolgálatot teljesített, majd főhadnagyi rangban kivált a hadseregből. Cs. és kir. kamarás.

Bánffy György gróf (*losonci*), kir. főajtónállómester. 1844. jun. 12-én született Kolozsvárott. Iskoláit Budapesten,

az egyemet ugyanott és Berlinben látogatta. Tanulmányai befejezése után megyei szolgálatba lépett, majd országgügyi képviselő volt 1875-ig. 1875-től a főrendiház tagja és 1884-től 1896-ig annak választott jegyzője. Tanulmányutjai során bejárta az összes európai országokat. A művészetek és tudományok iránt mindig kiváló érdeklődést tanúsított és igen értékes műkincseket gyűjtött össze. Nagyon sok társadalmi, gazdasági és szociális egyesületnek elnöke vagy alapítója. 1867 óta aranyzsarkantyus vitéz, 1896-ban valóságos titkos belső tanácsos lett. Az összeomlás óta erdélyi birtokán teljesen visszavonultan él.

Bánffy Miklós gróf (*losonci*), volt külügyminiszter. 1873-ban született Kolozsvárott. Középiskolái elvégeztével a jogi fakultás hallgatója volt a budapesti, majd a kolozsvári Ferenc József-tudományegyetemen, hol az államtudományok doktorává avatták. 1899-ben állami szolgálatba lépett: fogalmazó lett a fiuemei tengerészeti hatóságánál, majd egy évvel később mezőgazdasági szaktudósító Berlinben, ahol 1901 júliusáig működött. 1901-ben a tekei kerület időközi választáson, majd az ugyanez évben lefolyt általános választáson is szabadelvű programmal képviselőjévé választotta. 1906—1909-ig főispánja volt Kolozsvár városának és Kolozs vármegyének. Az 1910-iki általános választások alkalmával Kolozsvár város második kerülete Wesselényi Ferenc báróval szemben választotta meg képviselőjévé, ami akkoriban nagy feltűnést keltett. Pártonkívüli hatvanhetes programmal lépett fel, később azonban a nemzeti munkapárthoz csatlakozott. Kisbán Miklós név alatt, mint nagysikerű író ismerek az irodalmi és művészi világban. „A nap legendája“ és „A nagy ur“ című drámaíval jelentékeny irodalmi sikere volt. Az Erzsébet királyné-szoborpályázat alkalmával, mint pályanyertes szoborművek építészeti részének tervezője keltett nagy feltűnést értékes munkáival. Egy darabig intendánsa volt az állami színházknak és e minőségben színpadi képeivel aratott nagy sikereket. A kormányzó 1921 ápr. 14-én a Bethlen-kabinetben külügyminiszterré nevezte ki, s Bánffy gróf mindjárt hivataloskodása kezdetén

fontos külpolitikai események középpontjába került. Teleki Pál gróf, Bethlen István miniszterelnök elődje és Gratz Gusztáv dr., Bánffy gróf elődje a külügyminiszteri székben ugyanis még 1921 márciusában gazdasági tárgyalásokat kezdtek a csehekkel. A Lajta melletti Bruckban találkoztak március 14-én Benes külügyminiszterrel és Hotovec kereskedelmi miniszterrel. Ezek a tárgyalások a Teleki-kormány visszalépésével megszakadtak s Bánffy, amint külügyminiszter lett, újra felvette az elszakadt fonalat s a most következtetett tárgyalásoknak Bánffy és Benes marienbadi találkozása (június 25-én) volt a legnevezetesebb mozzanata. Bánffy gróf gazdasági téren jelentős sikereket ért el, a politikai természetű ügyek tárgyalása azonban, sajnos, félbe maradt. A magyar külpolitika akkoriban, mint egyáltalán a proletárdiktatura összeomlása után és azóta is állandóan, tisztára defenzív jellegű volt. Hivatalos helyről nem győzték eléggé hangsúlyozni a magyar állampolitika békés természetét s mégis a kisentente 1920 óta úgy rendezkedett be, mintha Magyarország támadásától kellett volna tartania, politikájának Magyarország bekerítése volt az alapgondolata. A bekerítés, amely 1920 agusztusában a cseh-délszláv katonai egyezmény megkötésével kezdődött, Bánffy Miklós gróf külügyminisztersége alatt április 23-án a cseh-román és június 7-én a román-délszláv szövetség megkötésével vált teljessé. A nyugatmagyarországi kérdés akkor, mikor Bánffy átvette a külügyek vezetését, már nagyon el volt mérgesedve s neki Bethlen István gróffal együtt mégis sikerült az elérhető legkedvezőbb módon megoldani. Az entente akkor még gazdasági blokáddal fenyegetőzött, a szláv korridor eszméje újra kísértett s a beavatkozás veszedelme egyre imminensebbé vált. A csehek áskálódásai azonban felkeltették az olaszok féltékenységét és Torreta márki olasz külügyminiszter maga látott hozzá a kérdés megoldásához, a magyar-olasz megegyezés útját egyengetve. Ekkor Benes, aki előbb fűt-fát megmozgatott ellenünk, nagy ravaszul maga csapott fel közvetítőnek: szeptember 23-án találkozott Schober osztrák kancellárral Marcheggben, s ez alkalommal tett közvetítő indítványának

eredménye az volt, hogy néhány nappal utóbb Bánffy maga is tanácskozássra ültetett össze Benessel Brünnben. Közben azonban a magyar kormány ultimátumot kapott, amelyben felszólított a Nyugat-magyarországnak október 4-ig való kiűritésére s Bánffy egyenesen felkérte Olaszországot közvetítésre. Mivel ehhez Ausztria is hozzájárult, Torreta márkí vállalta is a közvetítést, ami Benes akciójának meghiúsulását jelentette. Október 3-án azután a magyar kormány megkapta a nagykövetségi tanács meghívóját Rómába; a konferencia azonban nem Rómában, hanem Velencében ült össze október 10-én s Bánffynak és Bethlennek három napi tanácskozás után sikerült megegyeznie Schober osztrák kancellárral. A konferencia eredménye nem csak abban keresendő, hogy sikerült Magyarország számára Sopront és környékét megmenteni, hanem — és talán nagy részben — abban, hogy sikerült részt venni a trianoni szerződésen és abban, hogy ezuttal nem parancsra kellett cselekednünk, hanem, mint egyenjogú fél tárgyalhattunk. Bánffynak és Bethlennek ez a közös nagy sikere a magyar közvéleményre igen mély benyomással volt. IV. Károly király októberi meghiúsult visszatérési kísérlete idejében Bánffynak is nagy szerepe volt a krízis megoldása körül. A közvélemény egy része akkoriban tulságosan súlyt tulajdonított a kisentente kardesörtetésének. A királynapok lefolyásáról a kormány ugynevezett „Fehér könyv“-ben számolt be. A „Fehér könyv“-nek Sigray Antal grófra vonatkozó megjegyzései miatt Bánffy és Sigray között lovagias affér támadt, mely 1921. jan. 13-án pisztolybárbajjal nyert elintézést. A génuai konferencián is ő képviselte Magyarországot, miután Bethlen István miniszterelnök néhány napos génuai tartózkodása után hazautazott. A génuai konferencia ránk nézve egy kérdésben sikeres volt: Bethlennek és Bánffynak sikerült megnyernie az entente rokonszenvét a nemzetiségi kisebbségek kérdésében képviselt álláspontunk számára. Külügyminiszter volt 1922. dec. 19-ig. Később visszavonult az aktív politikától s 1926-ban visszatért Erdélybe, ahol teljesen az irodalomnak él.

Bánffy Zoltán báró dr. (losonci), ny. követségi tanácsos. 1886. aug. 2-án született Beresztelkén, Marostorda vármegyében. Középiskolái elvégzése után Berlinben, Pozsonyban és Kolozsvárott folytatta egyetemi tanulmányait, itt is avatták államtudományi doktorrá.

Előbb vármegyei szolgálatba lépett, majd 1908-ban Párisba ment, ahol az Ecole Libre des Sciences Politiques

hallgatója volt s onnan hazajöve, a külügyminiszteriumba kapott kinevezést. 1911—1914-ig több külföldi állomáshegyen szolgált, a háború kitörése után a berlini nagykövetséghez osztották be s ott is maradt 1918 őszéig. Az összeomláskor hazautazott Erdélybe, majd Bécsben és Szegeden volt, ahol részt vett az ellenforradalmi mozgalmakban. A kommun bukása után a békeelőkészítő bizottságnál kapott beosztást, ahonnan a béke delegációval Neuilly-be is kiküldöttek. Teleki Pál gróf külügyministersége alatt mint követségi tanácsos a külügyminisztérium kabinet főnökévé nevezték ki s ez állásában maradt 1923. januárjáig, amikor nyugdíjaztatását kérte. Közben a románok Erdélyben minden birtokát elkobozták. Nyugdíjba vonulása óta kereskedelmi és gazdasági téren dolgozik. 1910-óta cs. és kir. kamarás.

Bánhidya Antal báró (simándi), volt országgyűlési képviselő. 1850. okt. 12-én született Makón. Középiskoláit Aradon végezte el, jogi tanulmányokat Pozsonyban folytatott. Eleinte közigazgatási pályán működött, de mint főjegyző 1891-ben nyugalmába vonult. Tíz évi visszavonulás után képviselő lett szabadelvű párti programmal. Arád vármegye társadalmi életében nagy szerepet játszott. Meghalt 1929-ben.

Barabás Béla, volt országgyűlési képviselő. 1855. dec. 12-én született Aradon. Középiskoláit Aradon, Nagyszébenben és Kolozsvárott elvégezván, a budapesti egyetemen jogot hallgatott. Az akkori

véderővita alkalmával élénk részt vett az ifjúsági mozgalmakban, tagja volt az Abdul Kerim basát üdvözlő és neki diszkardot vivő küldöttségnek, az Egyetemi Olvasókörnek pedig elnöke volt. Egyetemi tanulmányai végeztével Arad vármegye aljegyzője s később arvaszéki irattárnoka lett. Az ügyvédi diploma megszerzése után 1887-ben ügyvéd lett Aradon, csaknem egyidőben városi törvényhatósági bizottsági tag és az „Arad és Vidéke“ szerkesztője volt. 1881-ben, mint ifju, az aradi tizenhárom vértanu kivégzése helyén közgyűjtésből emlékdombot állíttatott. Először 1892-ben választották képviselővé s kerületét, Gyomát, 1901-ig képviselte, mikor Tisza Kálmán ellen a nagyváradi mandátumot is elnyerve, az utóbbit tartotta meg. 1905-ben Aradon és Vácott választották meg s az aradi mandátumot fogadta el. 1906-ban és 1910-ben is országgyűlési képviselővé választották. 1907-ben a magyar delegáció elnöke volt. Nagy szónoki rátermettségével és agitációs képességével igen előkelő helyet elfoglaló és egyik legnépszerűbb tagja volt a képviselőháznak. 1917-ben Arad város főispánjává nevezték ki. Az összeomlás után visszavonult szülővárosába, ahol ügyvédi gyakorlatot folytatott s azóta is az elszakított területen él. 1919 máj. 5-én az aradi ellenforradalmi kormány vallás- és közoktatásügyi minisztere lett. Az aradi Magyar Párt elnöke, az Országos Magyar Párt intézőbizottságának tagja. 1926-ban Aradmegye szenátorává választották s a legutóbbi választáson is mandátumot kapott. Az erdélyi magyarság egyik fáradhatatlan harcos vezére.

Barabás Samu, országgyűlési képviselő. 1863-ban született Désen. Középiskoláit Kolozsvárott, a ref. teológiát Nagyenyeden végezte. Papi pályáját, mint segédlelkész, Kolozsvárott kezdte meg. Később Magyarlaposra választották meg, ahol 12 esztendeig lelkészkedett. 1907-ben kolozsvári lelkésszé választották. Nehány év múlva esperes lett. 1915-ben az Egyetemes Konvent Baltazár Dezső püspökkel kiküldötte a harcterekre, hogy számba vegyék a református tábori lelkészek munkáját. Élményeit „Harctéri utunk“ címen adta ki. A ro-

mán megszálláskor Csonka-Magyarországba menekült. 1921-ben a kabai hívek lelkészüknek hívták meg. 1922-ben a hajduszoboszlói kerület nemzetgyűlési képviselőjévé választotta. Az országgyűlésbe is régi kerülete küldötte be egységespárti programmal.

Baracs Marcell dr., országgyűlési képviselő. 1865 máj. 5-én született Budapesten. Középiskoláit és jogi tanulmányait a fővárosban végezte. Tanulmányainak kiegészítése

céljából több ízben tett külföldi utat, amelyek során bejárta az egész kontinenst. A fővárosban nyitott ügyvédi irodát s tevékeny szerepet vitt a társadalmi életben, valamint a főváros közigazgatási és politikai életében. Kiterjedt publicisztikai és irodalmi munkásságot fejtett ki. Elnökhelyettese a Budapesti Ügyvédi Kamarának. A törvényhozásnak első ízben tagja. A főváros északi kerületében kapott mandátumot az 1926. évi képviselő választáson az egyesült balpárt listáján.

Bárány Gerő, h. államtitkár. 1878 jan. 9-én született Désen. Besztercén tett érettségit, jogi és filozófiai tanulmányokat a kolozsvári, budapesti és lipcei egyetemeken végzett. A kolozsvári egyetemen avatták a jog- és államtudományok doktorává. 1900 óta a vallás- és közoktatásügyi minisztérium fogalmazói karában szolgált, ahol helyettes államtitkári rangot ért el és jelenleg az elnöki osztály főnöke. A közgazdasági egyetemen a filozófia előadója. Nagy munkásságot fejtett ki irodalmi téren. Ismertebb művei: Az ember és világa, Kant Immanuel, Jobboldalselkedés, Bűn és bűnhődés, A determinizmusról, Az etikai világrend utjelzői.

Bárány Imre, volt nemzetgyűlési képviselő. 1863-ban született a somogygyei Gombán. A keszthelyi gazdasági akadémia elvégzése után a Héderváry-

uradalom központi intézője lett, majd nagyobb birtokot bérelt és ott gazdálkodott. Belgiumban, Németországban, Svájcban, Hollandiában és Dániában folytatott mezőgazdasági tanulmányokat. Az első nemzetgyűlésbe a somorjai kerület küldte be kisgazdapárti programmal.

Bárány Sándor (*rendesi*), országgyűlési képviselő. 1878-ban született Igalon. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti egyetemen hallgatta a jogot s itt tett politikai államvizsgát. 1901-ben Somogy megyében szolgabíró, 1914-ben pedig a nagyatádi járás főszolgabírója lett. Nagyatádi Szabó István volt földmivélségi miniszter halála után, 1924 novemberében, az egységespárt programjával a nagyatádi választókerületben egyhangulag választották meg nemzetgyűlési képviselővé. Ezt a kerületet képviseli az új országgyűlésben is.

Barcsay Andor (*nagybarcsai*), volt országgyűlési képviselő. 1880 április 15-én született Nagyrápolton, Hunyad megyében. Középiskolái elvégzése után a budapesti és kolozsvári egyetemen jogi tanulmányokat folytatott s 1903-ban tudori oklevelet nyert. Az 1906. évi választásokon az ákosfalvai kerület mandátumát nyerte el függetlenségi programmal. 1910-ben a dévai kerület

let küldötte fel az országgyűlésbe Justh-párti programmal.

Barcsay Domokos (*nagybarcsai*), volt főrendiházi tag. 1848 dec. 13-án született Nagyszebenben. Tanulmányai elvégzése után katonai pályára lépett, de azt korán elhagyta. Kolozsvár és Kolozsvármegye társadalmi életében vezérszerepet vitt. A király érdemei elismeréséül a főrendiház életfogytiglani tagjává nevezte ki, de 1892-ben bánffyhungyadi képviselővé választatván, főrendiházi tagsága megszűnt. Több cikluson át képviselte kerületét, 1905 után azonban már nem lépett fel képviselőjelöltnek. 1911-ben a király ismét kinevezte a főrendiház életfogytiglani tagjává s mint ilyen folytatta tevékenységét haláláig.

Barcza György dr. (*nagyalásonyi*), rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. 1888 jul. 2-án született. Egyetemi tanulmányai elvégzése után Pest vármegye szolgálatába állott 1908-ban s 1910-ben kinevezték a közös külügyminiszteriumhoz. 1911-ben tette le a diplomata vizsgát s azután attaséi rangban kapott becsztást. Athénben, Kopenhágában és más állomáshelyeken teljesített szolgálatot. A háboru alatt munkássága elismeréséül magas kitüntetésben is részesült. A magyar külügyminiszterium felállítására után itt folytatta működését. Jelenleg a vatikáni kir. követség vezetője, mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott I. oszt. követségi tanácsos.

Bárcazy Ferenc (*bárcazi*), volt országgyűlési képviselő. 1875 aug. 31-én született Kassán. Tanulmányai végeztével a 16-os közös huszárezrednél teljesített szolgálatot. Részt

vett a Ferenc József ötvenéves császári jubileuma alkalmával Bécsben rendezett nagy hadseregi akadályversenyen, amelyen elnyerte a császárdíjat. A katonaságtól kilépve birtokain gazdálkodott.

1910-ben a gönci kerület választotta meg képviselőjévé pártonkívüli programmal. A háboru alatt katonai szolgálatot teljesített. 1916-ban aranyaskantus vitézzé avatták. Ő is azon képviselők közé tartozott, akik 1918 októberében a frontra utaztak, hogy a felbomlott rendet megjelenésükkel igyekezzenek helyreállítani, de Udínén túl már nem jutott el s így feladatát nem is végezhetette el.

Bárcazy Dezső (*bárcaiházi*), ny. h. államtitkár. 1876 nov. 6-án született Egerben. Tanulmányai elvégzése után a pénzügyminiszteriumban kezdte meg állami szolgálatát, ahol 1924-ben h. államtitkárrá nevezték ki és ugyanakkor nyugalmába is vonult. 1925-ben a Takarékosági Bizottság főtitkára lett és ezen tisztséget 1929 febr. 2-án bekövetkezett haláláig viselte.

Bárcazy István dr., volt igazságügyminiszter. 1866 okt. 4-én született Buda-

pesten. Középiskolai elvégzése után jog- és államtudományi doktorátust nyert

Budapesten. 1889-ben a főváros szolgálatába lépett s mint községi kereskedelmi iskolai tanár a nemzetgazdaságtant adta elő, amiről könyvet is irt. 1901-ben közoktatásügyi tanácsnok lett, 1906-ban pedig Budapest polgár-

mesterévé választották meg. Majdnem 12 évig volt a főváros polgármestere s ez idő alatt a gázüzemet, élelmiszerüzemet, kötszerüzemet, a városi villamosvasutakat, a hirdető vállalatot, az állatkertet, a fürdőket, a szeméttelpepet, stb. községi üzemekké alakította át. A főváros törvényhatósági bizottságában a néhai Vázsonyi Vilmos vezetése alatt álló demokrata pártra támaszkodott. 1917-ben a közgyűlés főpolgármesterré választotta meg s ugyanakkor főrendiházi tag lett. A forradalom kitörése előtt több ízben jelent meg, mint a liberális és demokrata pártok egyik exponense a király előtt és előterjesztéseket tett a válság megoldása ügyében. A Károlyi-kormány felmentette állásától. A kommunizmus idején rövid ideig Budapesten, majd Bécsben tartózkodott. A proletárdiktatura bukása után Ugron Gáborral együtt megalakította a polgári békepártot s amikor az a demokratapárttal fuzionált, annak egyik vezető tagja lett. A Clark-féle tárgyalásokon a demokratapárt exponenseként vett részt s e párt képviselőjében került be a Huszár-féle koncentrációs kabinetbe igazságügyminiszternek. Az első nemzetgyűlésben a főváros XIII. választókerületét képviselte. 1921-ben kilépett a demokratapártból s részt vett a Polgárok és Munkások Szövetségének megalakításában. A második nemzetgyűlésbe Budapest III. kerülete választotta meg demokrata programmal. Az 1926-i választások után a Ripka-párthoz csatlakozott. Az új országgyűlésbe Budapest I. választókerülete küldötte be a balpárt programjával, később azonban belépett az egységspártba.

Bárczy István dr. (bárczyházi), államtitkár. 1882. okt. 21-én született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a bu-

dapesti II. ker. gimnáziumban, egyetemi tanulmányait pedig Budapesten, Münchenben, Párisban és Londonban végezte. A budapesti tudományegyetem jogi karán avatták fel az államtudományok doktorává. Tanulmányait elvégezve, 1904-ben kezdte meg köz-

szolgálatát Zemplén vármegyében a közigazgatásnál. 1905-ben a miniszterelnökségre nevezték ki fogalmazó gyakornokká. Wekerle Sándor és Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökök mellett, mint személyi titkár, hét éven keresztül teljesített szolgálatot, Tisza István gróf, Esterházy Móric gróf és Wekerle Sándor utolsó miniszterelnöksége alatt az elnöki osztály helyettes vezetője volt, 1919 óta pedig a miniszterelnökség elnöki osztályának vezetője. 1917 augusztusban vezette ki Károly király miniszteri tanácsossá, 1922-ben helyettes államtitkár lett, 1928-ban pedig államtitkár. A világháboruban, mint a cs. és kir. 15. dragonyosezred tartalékos kapitánya vett részt. Kiváló érdemeiért sokszor kitüntették s többek között megkapta a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillaggal, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkeresztet, a hadiékítményes ezüst és bronz katonai érdemérmét, valamint számos külföldi magas kitüntetést.

Bárdos Ferenc, országgyűlési képviselő. 1880 dec. 31-én született Ujpesten. 11 éves korában lakatosinasnak ment s mikor felszabadult, belépett a szociáldemokratapártba. Először vidéken, azután külföldön dolgozott különböző gyárakban. Megjárta Amerikát is, ahol két és fél esztendőt töltött. Amerikában az egyik magyar nyelven megjelenő szociálista lapnak volt a szerkesztője.

1905-ben az ácsok országos szakegylete titkárává választotta s ezt a tisztséget öt évig viselte. Ekkor a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárhoz került s közben ke-

reskedelmi érettségit tett. A Munkásbiztosítótól a Munkások Rokkantsegélyző és Nyugdíjgyulete titkárának ment s ez egyesületnek most is főtitkára. Éveken át tagja volt a szakszervezeti tanácsnak s jelenleg is tagja a pártvezetőségnek

Bárdos Remig dr., a pannonhalmi Szent Benedek-rend főapátja, a felsőház tagja. 1868 febr. 28-án született Ipolyvágyon. Középiskoláit Esztergomban és Győrött, teológiai tanulmányait és a tanárképző főiskolát Pannonhalmán végezte. 1885-ben lépett be a bencés-rendbe és 1892-ben szentelték áldozó pappá. Ettől kezdve egészen 1907-ig az esztergomi főgimnáziumban tanított. 1907-ben házfőnök és főgimnáziumi igazgató lett Kőszegen, 1920-ban pedig pannonhalmi főapátta választották. Tanulmányutjai során megfordult Ausztriában, Svájcban, Hollandiában, Belgiumban, Német-, Angol-, Francia-, Spanyol- és Olaszországban, valamint Afrikában. Kiterjedt irodalmi tevékenységet folytatott.

Bárdossy László (bárdosi), min. tanácsos. 1890 dec. 10-én született Szombathelyen. Középiskoláit az eperjesi kir. kath. főgimnáziumban és Budapesten végezte. Budapesten, Berlinben és Párisban folytatott egyetemi tanulmányok után, 1912-ben, jogtudományi doktori oklevelet szerzett. Rövid ügyvédjelölti gyakorlat után 1913 októberében a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba nevezték ki miniszteri segédfogalmazóvá, ahol rövidesen miniszteri titkárrá lépett elő. Az 1920—1921. években a Magyar Békeelőkészítő Bizottság irodájában dolgozott, 1922 elején pedig miniszteri titkári rangban a külügyminiszterium szolgálatába lépett át. A külügyminiszteriumban mint a sajtóosztály helyettes főnöke kezdte meg szolgálatát. 1924 januárjában miniszteri osztálytanácsosi címmel átvette a sajtóosztály vezetését s azóta ebben a minőségben működik. 1926-ban miniszteri tanácsossá nevezték ki.

Barla-Szabó József dr., volt országgyűlési képviselő. 1883 márc. 23-án született Somogyvisontán. Középiskolái elvégzése után orvosi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen fejezte be.

Orvosdoktori diplomájának megszerzése után Réczey orvosprofesszor klinikájára került, ahol 1909-ben műtősebészi oklevelet nyert. Megszerezte a hatégsági tisztiorvosi és a középiskolai közegészségtan tanári oklevelet is. Azóta állandóan klinikai és kórházi intézetekben dolgozott és ezenkívül munkásbiztosítási, orvosi és elméleti kérdésekkel foglalkozott. Tudományos folyóiratokban több cikkével tette ismertté nevét. A köz érdekében kifejtett működésének elismeréséül egészségügyi főtanácsossa nevezték ki. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt. A szigetvári kerület képviselte, mely az országgyűlésbe is beküldötte. Az Országos Társadalombiztosító Intézethez megalakulása után vezető főorvosnak nevezték ki s ekkor lemondott képviselői mandátumáról.

Baross Gyula, volt országgyűlési képviselő. 1859 ápr. 9-én született a nyitrai megyei Csejtén. Tanulmányai elvégzése után mint tart. hadnagy részt vett az okkupációban s a hadiérmet kapta. 1887-ben tett ügyvédi vizsgát, azután a bírói pályára lépett s 1895-ben törvényszéki bírói minőségben az igazságügyminisztériumba rendelték be. 1897-ben a debreceni királyi tábla bírájává nevezték ki, de továbbra is a minisztériumban teljesített szolgálatot. 1905-ben Trencsénmegye főispánja lett s 1906-ban vonult nyugalomba. 1910-ben a nagybiccei kerület képviselőjévé választotta meg munkapárti programmal.

Baross János dr., volt országgyűlési képviselő. 1875 dec. 21-én született Pilisszántón, Pest megyében. Középiskoláit Esztergomban, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is. 1895-ben Pestvármegye szolgabírája, azután pedig a kereskedelmi minisztériumban fogalmazó volt rövid ideig. Sokat foglalkozott tudományos kérdésekkel. Mint magántanár a budapesti tudományegyetemen két éven át (1909—1910) előadásokat tartott az agrárpolitika köréből. Önálló munkái: Agrár öröklési jog, A hitbizományok reformja, A földbirtokok hitelle, Öröklési jogi kérdések, Az idegenek birtokszerezése, A nemzeti választójog, A szénkérdés stb. Éveken át volt az OMGE agrárjogi előadója. Európa legtöbb álla-

mában agrárpolitikai tanulmányokat végzett. Régebben a Magyarország, Hazánk és Virradat vezércikkírója volt. Képviselővé 1901-ben, 26 éves korában választották meg először és pedig a csongrádi kerületben. Az 1901-ben összeült képviselőházban Bethlen István gróffal együtt volt korjegyző. Mandátumát azonban később a kir. Kuria megsemmisítette, egyuttal felfüggesztve a kerület képviselőküldési jogát is. A koalíciós időkben a szabadelvű pártból Apponyi Albert gróffal együtt belépett a Kossuth-pártba és 16 éven át képviselte a torontálmegyei lovrini kerületet, mely 1905-ben választotta meg először. A mérsékelt nemzeti választói jog érdekében tartott vigadóbeli nagygyűlésen (1906) előadóként szerepelt. Az ellenforradalmi mozgalmakban Friedrich Istvánnal együtt vett részt. A bolsevizmus alatt két hónapig fogságban volt a gyűjtőfogházban. Az 1922. évi általános választások során szülőföldje, az ujonnan alakított pilisvörösvári kerület küldte be a második nemzetgyűlésre pártönkivüli irredenta programmal. Meghalt 1926. szept. 7-én.

Barta Ödön, volt országgyűlési képviselő. 1852-ben született Biharszéplakon. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte el s itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is. Beregszászban folytatott ügyvédi gyakorlatot egy negyedszázadon át, akkor irodáját Budapestre helyezte. A felvidéki kerületnek 1896-tól kezdve képviselője volt. 1910-ben pártönkivüli függetlenségi programmal a nagyszöllősi kerület mandátumát nyerte el. A jogi irodalom terén tanulmányaival nagy sikereket aratott. Meghalt 1925 nov. 14-én.

Barthos Andor dr. (szigethi), országgyűlési képviselő. 1865-ben született Sátoraljaujhelyen. Jogi és államtudományi tanulmányait a kassai jogakadémián és a budapesti egyetemen végezte el és itt szerzett jogi és államtudományi doktori diplomát. Ausztriában, Német-, Olasz- és Franciaországban volt tanulmányúton. Neve nem csak a tudományos, hanem írói kö-

rökben is ismeretes. A háboru alatt a II.

osztályu polgári érdemrenddel tüntették ki. A műegyetemen a vasuti jognak, valamint az ipari közigazgatásnak meghívott előadója, huszonhét évig a vasuti tisztképző tanfolyam tanára, kilenc évig pedig a közlekedésügyi tanfolyam igazgatója volt. Kormánybiztosa volt a Győr—sopron—ebenfurti és a Budapesti Közuti Vasutaknak. 1921-ben, mint h. államtitkár vonult nyugalomba. A második nemzetgyűlésre Mátészalka küldte be képviselőjeként. Ugyanitt választották meg 1926-ban az egységspárt programjával országgyűlési képviselőnek. Cs. és kir. kamarás.

Barthos Tivadar (szigethi), ny. h. államtitkár, felsőházi póttag. 1871 nov. 10-én született Sátoraljaujhelyen. Jogi tanulmányainak elvégzése után a földmívelésügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahonnan 1924-ben, mint h. államtitkár vonult nyugalomba. Zemplénmegye életében nagy szerepet visz és a megye törvényhatósága választotta meg felsőházi póttagjává. 1906 óta cs. és kir. kamarás. Közgazdasági és szépirodalmi terén nagy munkásságot fejtett ki.

Bartóky József, nyug. államtitkár. 1865-ben született Békéscsabán. Jogi tanulmányainak elvégzése után Békés vármegye szolgabirája, majd főjegyzője lett. Onnan hívták 1897-ben a földmívelésügyi minisztériumba, ahol pár év mulva miniszteri tanácsossá, majd 1910-ben államtitkárrá nevezték ki. E minőségében rendkívül értékes munkásságot fejtett ki, mint a minisztérium szociális jellegű törvényjavasolatainak tervezője és az ő nevéhez fűződik a magyar népművelés alapjainak letétele és a községi népkönyvtárak létesítése. Ő kezdte el a munkásház-építési akciót, megszervezte a gazdasági munkáspénztárt, a gazdasági munkásközvetítést és a szakjogi irodalomban is értékes könyvekkel, alkotásokkal tette ismertté nevét. Munkássága elismeréséül megkapta a belső titkos tanácsosi méltóságot. A szépirodalommal csak nyugalomba vonulása után kezdett foglalkozni, de egyszerre ismert és népszerű magyar íróink sorába lépett azokkal az írásaival, amelyekben a megyei élet, a vidék, a falu egyszerű alakjait festette meg Mik-

száthra emlékeztető élvezetes stílussal és jellemző erővel. A Kisfaludy-Társaság sietett tagjai sorába választani Bartóky Józsefet, akinek novellás kötetete nagy irodalmi sikert aratott. Meghalt 1928. júl. 4-én.

Bartos János, országgyűlési képviselő. 1885-ben született Besztercebányán. Középiskoláinak elvégzése után Zólyomvármegye szolgálatába lépett. 1905-ben a Keresztény Szocialista Párthoz csatlakozott és jelentős része volt ennek felvidéki szervezkedésében. 1908-ban a Katolikus Népszövetség központi titkára lett. A háború alatt az olasz harctéren teljesített szolgálatot és vitézségeért többször kitüntették. 1911-től 1918-ig az aranyosmaróti kerületet képviselte néppárti programmal. Ugyanez év őszén a cseh megszállás ellen tiltakozva, a Nemzeti Tanáccsal szemben megalakította a Magyarországi Tótok Tanácsát. A bolsevisták elől menekülni volt kénytelen és Szegeden a nemzeti hadsereg toborzó bizottságának alelnöke lett. Az első Friedrich-kormány Esztergom-, Győr-, Fejér-, Komárom- és Veszprémvármegyék területére dunántúli kormánybiztossá nevezte ki. A kommün után csatlakozott a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjához. Az első nemzetgyűlésben e párt programjával az ugodi kerületet képviselte. A második nemzetgyűlésbe is e párt programjával választotta meg a pacsai választókerület. Az új országgyűlésbe a Keresztény Gazdasági Párt programjával ismét a pacsai kerület küldötte be.

Báthy László (báthi), a felsőház tagja. 1861 júl. 13-án született Léván. Apostoli protonotárius, prépostkanonok. Léván, Selmecbányán és Esztergombar járt gimnáziumba, a teológiát a bécsi egyetemen végezte el. 1884-ben szentelték pappá. Hosszabb tanulmányutakat tett Európa különböző országaiban. Mint nagyszombati érseki helytartó a csehek 1918 őszén elfogták és

Brünnebe szállították. Ott egyideig a Spielberg börtönében, később pedig egy

barakban raboskodott. Kiszabadulása után Nagyszombatba utazott, de 1919 tavaszán onnan is kiutasították. A törvényhozásnak első ízben tagja. Komárom-Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék törvényhatósága választotta meg felsőházi taggá.

Baticz Gyula, volt nemzetgyűlési képviselő. 1878 jan. 20-án született Zalaszántón. Alig pár elemi osztályt végezhetett, mert szülei kőművestanoncnak adták. Kitanulván mesterségét, 1897-ben Budapestre jött s itt hamar belekeült a munkásmozgalmakba. A kőművesek szakegyesületének 1898 óta vezető tagja és jegyzője volt. 1899-ben Sátoraljauhelyre költözött, ott szervezetbe gyűjtötte a kőműves- és ács munkásokat s önképzőkört hozott létre. 1906-ban kénytelen volt Sátoraljauhelyt elhagyni, mert nem kapott munkát. Szegedre költözött s itt a szociáldemokratapárt titkára volt 1909-ig, amikor Kolozsvárra került párttitkári minőségben. 1910-ben lett az Építőmunkások Szövetségének tisztségviselője, majd az építőmunkások ügyvezető titkára. Alig pár évig működött itt, 1915-ben bevonult katonának s az összeomlásig csupán katonai hivatásának élt. 1918 végén került haza s a szakszervezet vezetőségének tagja lett. 1919 őszén a pártvezetőség tagjává választották s azóta állandóan itt fejt ki tevékenységet. 1922—1926-ig tagja volt a nemzetgyűlésnek, mint Buda képviselője. 1926 decemberben lajstromos választás utján a pesti déli kerület pótképviselője lett.

Battenberg Lajos, h. államtitkár, felsőházi póttag. 1865 okt. 1-én született Nemesfelsőpulyán, Sopron vármegyében. Középiskolai elvégzése után a budapesti

egyetemen folytatta jogi tanulmányait, aminek elvégzése után a postához lépett be és itt fokról-fokra haladva, 1917-ben a pécsi postaigazgatóság vezetését bízták rá. 1918 novemberében minisztériumi szolgálatra osz-

tották be, de tíz nap múlva már fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene legitimista elvei miatt. A kommün bukása után,

1919-ben, a budapesti posta és távirda igazgatóság vezetője és postafőigazgató lett. 1926 márc. 1-én vonult nyugalomba, mint helyettes államtitkár. A főváros törvényhatósági bizottsága a felsőház póttagjává választotta, de előzőleg már a képviselőválasztásokon a pesti északi kerület egységspárti listáján pótképviselő lett.

Batthyány Elemér gróf (*németujvári*), a felsőház tagja. 1847-ben született Budapesten. Fia a vértanu Batthyány Lajos grófnak, Magyarország első alkotmányos miniszterelnökének. 1872-ben Indiába ment tigrisvadászatra s onnan egy gyönyörű tigrissel tért vissza, melyet az állatkertnek ajándékozott. A kiegyezés után letette a honvédtiszti vizsgát s mint tartalékos honvédszázados több évig szolgált. Vadászszenvédelye 1904-ben ismét Indiába vitte. Európai híré sportember. Mint a magyar Lovaregyletnek hosszú időn át volt elnöke, sokat fáradozott a magyar lovassport fejlesztése érdekében; az ő kezdeményezésére épült a Kerepesi-úti lóversenytér, melynek külső berendezése jórészt az ő tervei szerint készült. Lóversenystállója híres volt, lovai Angliában is futottak. A régi főrendiháznak élethossziglan megválasztott tagja volt, a felsőház tagjává a kormányzó nevezte ki.

Batthyány Iván gróf (*németujvári*), volt főrendiházi tag. 1850 dec. 14-én született, mint Batthyány Zsigmond gróf titkos tanácsos és Batthyány Ágnes grófnő csillagkeresztes hölgy második fia. Atyjának 1891-ben bekövetkezett halála után átvette a csákányi uradalmat. Belső titkos tanácsos.

Batthyány Lajos gróf (*németujvári*), a felsőház tagja. 1860 jul. 27-én született Egyeden, Sopronmegyében. Atyja, Géza gróf, anyja pedig a vértanuhalált halt Batthyány Lajos grófnak, Magyarország első alkotmányos miniszterelnökének leánya. Középiskoláit Győrben végezte, a jogot Budapesten, Berlinben és Párisban. Ezután külügyi szolgálatba lépett s rövid ideig attasé is volt. Miután nőül vette Andrassy Ilona grófnőt, ikervári birtokára vonult vissza. 1884-ben, mint Győrmege főispánja fejtett ki érdemes

munkásságot. 1892-ben Fiume kormányzója lett. Működése alatt társadalmi összhangot teremtett Fiumében s magyarbarát hangulat uralkodott mindenütt a városban. 1896-ban lemondott ez állásáról s előbb Győr város, majd 1901-ben Fiume választotta meg szabadelvű párti programmal képviselőjévé. 1905-ben és 1910-ben már mint ellenzéki nyerte el a bodajki kerület mandátumát. 1910-ben nem sokkal megválasztása után lemondott mandátumáról s a főrendiházban élénk részt vett a munkapárt elleni küzdelmekben. Egyike volt az ugynevezett tulipán-mozgalom vezéreinek.

Batthyány Pál gróf, volt országgyűlési képviselő. 1860 jan. 20-án született Kustyánban, Zalamegyében. Középiskolái elvégzése után katonai pályára lépett s mint huszárszázados vonult nyugalomba. Azután zalamegyei birtokán gazdálkodott. A koalíciós-kormány idején, 1906-ban Zalamegye főispánjává nevezték ki. 1910-ben a zalaegerszegi kerület választotta meg képviselőjévé Justh-párti programmal.

Batthyány-Strattman László herceg dr. (*németujvári*), a felsőház tagja. 1870 okt. 28-án született Kilitiben, Mosonvármegyében. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bécsi nemzetgazdasági főiskolán töltött egy évet, majd a bécsi egyetemen bölcsészeti, kémiai és orvosi tanulmányokat folytatott s megszerezte a vegyészeti, filozófiai s végül 1900-ban az orvosdoktori diplomát. Hazatérve, birtokain gazdálkodott s leginkább tudományának élt. 1912-ben köpcsényi kastélyában huszonnégyégyas modern kórházat alakított, amelynek igazgatói és főorvosi teendőit maga látta el és amelyben ingyenes ápolásban részesítette a környék betegeit. Felesége, Coreth Mária Terézia grófnő, csillagkeresztes és palotahölgy, a kórház ápoló-főnöknői tisztét töltötte be. Kórházának különösen szemészeti osztálya lett híres, amelyet később Körmendre telepített át. Cs. és kir. kamarás, a régi főrendiháznak örökösje tagja volt. A hercegi rangot családjának majorátusi törvényei értelmében 1915-ben kapta, Batthyány-Strattman Ödön halálával. IV. Károly király megkoronáztatásakor aranygyapjas vitéz lett. A Magyar Tudományos Akadémiának tiszteletbeli

tagja. A felsőházba az örökösjogu főrendi családok küldötték be.

Batthyány Tivadar gróf, volt miniszter. 1859 febr. 23-án született Zalaszentgróton, mint Zsigmond grófnak és Erdődy Johanna grófnőnek fia. Középiskoláit Kalocsán és Fiumében elvégezve, a fiumei tengerészeti akadémia hallgatója lett. 1877-ben tengerészeti hadapróddá nevezték ki; rövid idő múlva tanulmányutra kelt a „Dandolo“ hajón Afrikába és Ame-

rikába, később Kisásziába utazott. 1879-ben letette a tengerészeti vizsgát. 1880-ban Sterneck báró tengernagy segédtitstje lett, majd oktató tiszt volt a „Novara“ hadihajón. 1881-ben tette le Fiumében a hosszujáratu kereskedelmi tengerészkapitányi vizsgát. 1882-ben a fiumei kikötőraktárak főfelügyelőjévé nevezték ki. Széchenyi gróf kereskedelemügyi miniszter a központban tengerészeti osztályt óhajtván szervezni, e célra Batthyány Tivadar grófot hívta meg miniszteri titkári címmel, egyuttal kinevezte őt az Adria tengerhajózási társaság igazgatósági tagjává, később ugyane vállalathoz kormánybiztossá. Az 1885-i budapesti országos kiállításon a tengerészeti ügyek bírálóbizottságában előadóként szerepelt. 1890-ben megvált az államszolgálattól és az Adria-társulatnál viselt állásától is. Midőn a minisztériumot odahagyta, másfél évig tanulmányainak és családjának élt. 1886-ban Batthyány József gróf leányát nőül vette s attól kezdve tengeri kereskedelemmel foglalkozott és az egyedüli magyar mágnás volt, aki tengeri kereskedelmi hajózást üzött. Irodalmi téren többnyire tengerészeti és közgazdasági tanulmányokkal foglalkozott; az utolsó években politikai cikkeket is tett közzé, legutóbb pedig emlékiratait adta ki. 1892-ben fiumei képviselő lett. A Házban a szabadelvűpárt soraiban foglalt helyet, míg az egyházpolitikai viták alkalmával a Szapáry-csoporthoz csatlakozott. A rákövetkező választások alkalmával visszatért a szabadelvűpártba.

Az ezredéves kiállítás szervezésében, mint a közlekedési csoport alelnöke s a tengerészeti alsocsoport elnöke vett részt. 1896-ban újra megválasztották Fiume képviselőjévé. 1901-től 1910-ig a zurányi kerületet képviselte. Apponyi Albert gróffal és társaival együtt 1904 végén elhagyta a szabadelvűpártot és 1905 első napjaiban belépett a függetlenségi és 48-as pártba. A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottságának tagja lett. 1905-ben a felirati bizottság előadója volt. Ugyanez évben az Országos Vasutas Szövetség elnökévé választották, mely állásáról 1909-ben lemondott. Az 1905—6-i válság alatt önálló törvényjavaslatot dolgozott ki az általános választói jogról. Az 1906—10-i országgyűlésen a közgazdasági és az önálló bank előkészítésére kiküldött bizottságnak elnöke volt. A koalíció felbomlása után 1909 szeptember havában a képviselőház alelnökévé választotta, de erről az állásról másfél hónappal később a függetlenségi és 48-as párt kettészakadása után ismét lemondott. Az 1910-i választások alkalmával a szekszárdi kerület választotta meg, mint a Justh-párt alelnökét. A politikai életben a szélső baloldali ellenzék egyik vezető alakja volt, aki a Tisza-kormány távozása után azonnal felelős vezetőpozícióba jutott. 1917 júniusban Ófelsége személye körüli miniszternek nevezték ki, majd tárcanélküli miniszterré a népjóléti minisztérium megszervezésére, 1918-ban azonban lemondott s ekkor belső titkos tanácsosi méltóságot kapott. A politikában mindinkább balfelé orientálódott, csatlakozott a Károlyi-csoporthoz s vezető tagja volt a Nemzeti Tanácsnak. 1918 okt. 31-én a Károlyi-kormányban belügyminiszter lett, de nemsokára lemondott állásáról. A proletárdiktatura alatt Bécsben tartózkodott, ahol résztvett az ellenforradalmi mozgalom szervezésében. 1921-ben újra megalakította a függetlenségi pártot, melynek elnöke lett.

Batthyány Vilmos gróf, volt főrendiházi tag, címzetes érsek, volt nyitrai püspök. 1911-ben foglalta el püspöki székét. 1919 januárban a megszálló csehek letartóztatták, később ugyan szabadon bocsátották, de ekkor kénytelen volt a

nyitrai püspökségről lemondani. A pápa ekkor nevezte ki címzetes érsekké. Meghalt Körömden, 1923 nov. 24-én.

Batthyány Zsigmond gróf (*németújvári*), felsőházi tag. 1856 okt. 29-én született Zalaszentgróton. Testvérbátyja Batthyány Tivadar grófnak, a Károlyi-kormány volt belügyminiszterének. Tanulmányai végeztével katonai pályára ment, de mint főhadnagy már kilépett a hadsereg kötelékéből és csendlakai birtokán gazdálkodni kezdett. 1903 nov. 4-én kapott meghívót a főrendiházba. 1905 és 1906-ban a muraszombati kerület választotta képviselőjévé. A függetlenségi és 48-as párt tagja volt, később a Justh Gyula vezetése alatt álló csoporthoz csatlakozott. 1910-ben nem vállalt képviselő-séget, hanem a főrendiházban gyakorolta jogait és itt az ellenzék egyik jelentős tagja volt. A felsőházba, mint póttag hivatott be Hadik Barkóczy Endre gróf lemondása után.

Bauer Antal, volt főrendiházi tag, zágrábi érsek. 1856-ban született. A papi pályára lépett s előbb mint hittanár működött. Politikai téren híve volt a horvát—szerb koalíciónak. 1911-ben c. érsekké, 1914-ben zágrábi érsekké neveztek ki.

Bay Lajos, volt országgyűlési képviselő. 1872-ben született Nagybányán. Jogi tanulmányai befejezte után Nagybányán gazdálkodott. Az 1901-i választások alkalmával szabadelvű agrárprogrammal választották képviselővé Nagybányán s e kerület mandátumát újra elnyerte 1905-ben. A következő cikluson nem volt tagja a Háznak. 1910-ben a diósadi kerület választotta meg nemzeti munkapárti programmal.

Bayer Antal, országgyűlési pótképviselő. 1860-ban született Egerben. Középiskoláit Pilsenben és Prágában elvégezvén, Bécsben nyert gyógyszerési oklevelet. 1888-ban telepedett

le Budapesten, amikor megvette az Andrássy-uton levő „Vöröske-reszthez“ címzett gyógyszerertárat. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület érdekében, amelynek tiszteletbeli elnöke, igen so-

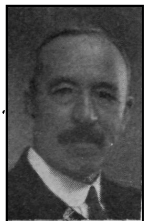
kat munkálkodott. Megalapítója és elnöke a Magyar Gyógyszerészek Nyugdíj Intézetének. 1927-ben ünnepelte 50 éves gyógyszerési jubileumát. Az 1906. évi képviselőválasztásokon a budapesti északi kerület egységspárti pótképviselője lett.

Bayer-Krucsay Dezső dr., főkonzul. 1874-ben született Budapesten. Középiskoláit Kalocsán, az egyetemet Budapesten végezte, ahol filozófiai doktorrá avatták. Hosszabb ideig élt külföldön, majd hazatérve, vegyészeti gyárat alapított. 1910-ben svéd konzulnak nevezték ki, 1922-óta pedig a svéd főkonzulátus vezetője.

Beck Lajos dr. (*madarasi*), országgyűlési képviselő, ny. igazságügyi államtitkár. 1876 jun. 12-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után egyetemi tanulmányait Budapesten és Berlinben folytatta, a jogi és államtudományi doktorátust a budapesti egyetemen szerezte meg, majd ügyvédi vizsgát tett. Tanulmányutjai során egész Európát beutazta, elsajátította a német, francia és angol nyelvet, s több évig Franciaországban és Angliában tartózkodott. 1906-ban a körömdi kerületben képviselőnek választották. 1910-ben újra megválasztották Körömden. A háború alatt 1917-ben Wekerle koalíciós kabinetjébe a király igazságügyi államtitkárrá nevezte ki. 1918 júniusában kilépett a Károlyi-pártból, visszavonult az aktív politikától és erre az elhatározásra hivatkozva utasította vissza Károlynak a kabinetbe való meghívását. A kormány akkor az Osztrák-Magyar Bank vezetésére kérte fel. Mivel maga a bank is csatlakozott ehhez a felkéréshez, a megbízást elvállalta. Négy havi működése alatt mindent megtett, hogy a bank aranytartálékának Magyarországot illető részét megmentse. A kommunizmus idején a kommunisták birtokát is lefoglalták, kastélyából pedig vörös üdülőt csináltak. A kommün bukása után Friedrich hívására Budapestre ment, hogy József királyi herceg felszólítására megkísérelje az ellenforradalom vezéreit a Peidl Gyula vezetése alatt álló mérsékelt szocialistákkal kibékíteni és a két ellentétes áramlat közt megértést teremteni. Az 1922-iki választásokon a régi kerületéből kihasi-

tott őriszentpéteri kerület küldötte be a nemzetgyűlésbe pártonkívüli programmal. Különösen külpolitikai, pénzügyi, gazdasági, kivándorlási és népjóléti ügyekkel foglalkozott. Jelentős részt vett az interparlamentáris konferenciák munkájában. 1905 óta több ízben előadója volt az interparlamentáris kereskedelmi konferenciáknak. Több ízben vett részt külföldi pénzügyi tárgyalásokon is. Husz év óta széleskörű irodalmi, tudományos és publicisztikai működést fejt ki. Szépirodalmi munkái, politikai regényei, versei, ezenkívül önálló nemzetgazdaságtani művei nagy sikereket arattak.

Bedő Sándor dr. (kálnoki), országgyűlési képviselő. 1877-ben született Székelyhidán. Középiskoláit a székelyudvarhelyi református kollégiumban és a csiksomlyói róm. kat. főgimnáziumban végezte. Az egyetem elvégzése után letette az ügyvédi vizsgát. 1914-ben a marosvásárhelyi ügyvédi kamara elnökévé választotta, 1916-ban pedig a marosvásárhelyi református

kollégium a hősi halált halt Désey Zoltán helyébe gondnokává választotta meg. 1917-ben udvari tanácsossá nevezték ki. 1902 óta állandó tagja volt a marosvásárhelyi bírói és ügyvédi vizsgálóbizottságnak, a budapestinek pedig ma is tagja. Ugyancsak tagja a királyi Kuria ügyvédi tanácsának és annak a kuriai különbírósnak, amely a magánalkalmazottak nyugdíjügyeiben ítél. Számos társadalmi és szakegyesületben igazgatósági és választmányi tagságot visel. 1922-ben Erdélyből Budapestre jött, majd a Nemzeti Hitelintézet ügyvezető alelnöke lett és az intézetet rövid idő alatt felvirágoztatta. Megfordult Németország, Franciaország, Olaszország, Románia és Ausztria egész területén. A jogi szakirodalom terén is értékes munkásságot fejtett ki. A nyirbátori kerület választotta meg képviselővé egységespárti programmal.

Bekény Zoltán dr. (mikófalvi), nyug. h. államtitkár. 1879 dec. 24-én született Debrecenben. Középiskolái elvégzése után Debrecenben, Budapesten és Ko-

lozsvárott tanult jogot s itt is avatták államtudományi doktorrá. Ezután egy évig állami ösztöndíjjal Berlinben nemzetközi jogi tanulmányokat folytatott, majd nagyobb tanulmányutat tett Német- és Olaszországban. 1901-ben került a honvédelmi minisztériumba. 1919-ben min. tanácsos, 1923-ban h. államtitkár lett s mint ilyen vonult nyugugalomba. A forradalmak után elbocsátották állásából és csak véletlennek köszönhette, hogy a kommun alatt megmenekült a börtön elől.

Béla Henrik, volt országgyűlési képviselő. 1864 márc. 11-én született a lengyelországi Tarnoban. Mint árva gyermek került Magyarországra s Kassán nevelkedett. Már fiatal korában kapcsolatba jutott az irodalommal, tárcacikkeit és irodalmi kritikáit több lap közölte. 1899-ben lett a Budapesti Hírlap munkatársa. Mint politikai cikkíró az 1905-i nemzeti ellenállás idején az ellenzék harcát támogatta. 1908-ban a trencsényi kerület alkotmánypárti programmal képviselővé választotta. 1910-ben mint pártonkívüli nyerte el régi kerülete mandátumát. Az irodalomból ezzel azonban nem kapcsolódott ki és tovább is folytatta munkásságát. Mint hírlapíró is tovább dolgozott s a forradalmak után évekig a prágai Magyar Hírlap budapesti főszerkesztője volt. 1926-ban a budapesti északi kerületben az egységespárt listáján pótképviselővé választották.

Belatiny Arthur (belatini), a felsőház tagja. 1869 okt. 18-án született Budapesten. Középiskoláit és a Kereskedelmi Akadémia szaktanfolyamát Budapesten

végezte. A magyar mellett a német, francia és angol nyelvet beszéli. Tanulmányi és üzleti utjai során bejárta Francia-, Német- és Olaszországot. Rendkívül agilis közéleti működést fejtett ki. Nagyon sokat fáradozott a kereskedelem és ipar legutóbbi, éveken át tartó válságának enyhítése érdekében. Kereskedelmi főtanácsos. Első ízben tagja a törvényhozásnak. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, amelynek elnöke, küldötte be a felsőházba.

Belatiny-Braun Géza, volt kormánybiztos. 1872 szept. 29-én született Budapesten. A katonai akadémia elvégzése után a 9. cs. és kir. huszárezred-

ben szolgált, de 1900-ban, mint főhadnagy, otthagyta a katonai pályát és átvette édes apja likörgyárának vezetését. 1914-ben, a mozgósításkor, bevonult ezredéhez, ahol rövidesen századparancsnok lett és még

ezen év decemberében századossá nevezték ki. Számos ütközetben vett részt, többek közt a limanovai csatában is. 1915 ápr. 4-én az Okna melletti ütközetben súlyosan megsebesült és jobblábát amputálni kellett. Vitéz magatartásáért a hadiétkiményes vaskorona-renddel és az ezüst és bronz signum laudissal tüntették ki. Kommün alatt letartóztatták, de nemsokára szabadon bocsátották. A diktatura után, mint a Move elnöki tanácsának tagja, megszervezte a hadifogoly-mentő mozgalmat. A Move ügyvezető alelnöki tisztségéről akkor mondott le, amikor kinevezték a Canadian Pacific Railway Co. magyarországi helyettes vezetőjévé.

Belatiny-Braun Zoltán dr., ügyvéd. 1879 jun. 22-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után Budapesten a jogtudományok doktorává avat-

ták és itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is. A háboru kitöréséig ügyvédi gyakorlatot folytatott a fővárosban. 1914-ben bevonult katonának, mint a 6. honvéd huszárezred tart. hadnagya és több ütközet-

ben vett részt. 1918-ban Bukarestbe vezényelték, ahol a gazdasági törzs gazdaságpolitikai osztályának osztrák-magyar csoportvezetője lett. Kommün alatt az osztrák követségben teljesített szolgálatot. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara tagja és mint ilyen több ízben képviselte Magyarországot külföldön. Legutóbb részt vett a brüsszeli

konferencián. Számos külföldi lapba ir közgazdasági cikkeket.

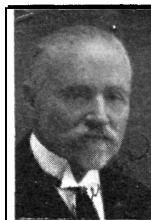
Béldi Ákos gróf (uzoni), volt főrendiházi tag. 1846 dec. 19-én született Kolozsvárott. Középiskolái elvégzése után a berlini és a kolozsvári egyetemen tanult,

majd birtokain gazdálkodott. 1887-ben Jósika Samu báró lemondása után Kolozsvár város és Kolozsvármegye főispánjává nevezték ki. 1905-ig viselte e tisztséget. Felmentésekor buzgó szolgálatai elismeréséül nagy kitüntetésben részesült.

Az erdélyi róm. kat. státus elnöke volt hosszu éveken keresztül s harminc éven át volt elnöke az EMKE-nek, most pedig az egyesület diszelnökévé választotta. 1880-tól 1918-ig tagja volt a főrendiháznak s közben rövid ideig alelnöke is. 1908-ban nyerte el a belső titkos tanácsosi méltóságot. Cs. és kir. kamarás.

Beliczey Géza (baiczai), a felsőház tagja. 1863 ápr. 28-án született Békéscsabán. A reáliskolát Körmöcbányán, a technikát Grácban és Bécsben végezte.

Tanulmányutjai során bejárta Franciaországot, Angliát és Svájcot. 1914-ben Békéscsaba városa képviselőjévé választotta munkapárti programmal s az összeművelésig tagja volt a Háznak. A forradalmak idején tanusított magatartása miatt a kommunisták üldözöbe vették s a diktatura alatt a szolnoki börtönben raboskodott. Számos vállalatnak és egyesületnek megalapítója és vezetője.

Érdemei elismeréséül 1922-ben megkapta a gazdasági főtanácsosi címet. Békésvármegye törvényhatósága választotta meg felsőházi tagjául.

Belitska Sándor, varsói követ, volt honvédelmi miniszter. 1872-ben született Lajosfalván, Torontál vármegyében. Középiskoláit Fehértémplomban végezte, majd a Ludovika Akadémia növendéke lett. 1890-ben mint évfolyam-elsőt hadnaggyá nevezték ki és a szegedi honvéd gyalogezredhez osztották be, amelynél

két évig teljesített csapatszolgálatot. Szegedről a budapesti felső tiszti tanfolyamra vezényelték, majd Bécsbe a hadiskolába, ahonnan 1895-ben a kassai hadtestparancsnoksághoz került, mint a vezérkarhoz beosztott főhadnagy. Ugyane minőségben teljesített szolgálata a szegedi honvédkerületi parancsnokságnál is. Innen a debreceni honvédegyalozredhez vezényelték, ahol újra csapatszolgálatot teljesített és 1898-ban százados lett. Ezután öt évig a budapesti felső tiszti tanfolyamon a taktika tanára volt, majd pedig egy évig a vezérkarhoz volt beosztva Bécsben, ahonnan újra Kassára került a hadtest vezérkarához. 1908-ban a honvédelmi minisztérium első vezérkari osztályának lett a főnöke, most mint alezredes. E minőségben részt vett a véderőtörvény előmunkálataiban, a honvédség átszervezésében és 1912-ben az új véderőtörvény megalkotásakor ő képviselte a honvédelmi minisztériumot a képviselőház tárgyalásain Hazai Samu báró honvédelmi minisztersége idején. Kitünő szolgálataiért a király akkor a vaskoronarenddel tüntette ki. A világháború alatt, mikor Szurmay Sándor báró harc-téri parancsnokságot vállalt, ő vette át a minisztérium katonai csoportjának főnökségét és 1917-ig az összes katonai szervezési munkálatok az ő vezetése alatt folytak le. 1917 tavaszán a király a 77. honvédegyalozdandár élére állította, amelynek oroszországi és romániai harcai nagyra növelték hírnevét. Egy évig állott a dandár élén, amikor a keleti hadsereg vezérkari főnökségét bizta rá a hadvezetőség. Hadiszállása Odesszában volt. Ukrajna pacifikálása és sikeres közgazdasági kihasználása nagyrésztben az ő érdeme, ami annál emlékezetesebb, mert akkor tudvalevőleg a hadsereg és mögöttes országrészek ellátása már nehézségekbe ütközött. Háborús szolgálatainak elismerésül a király több ízben kitüntette. A forradalom idején Bartha Albert, akkori hadügyminiszter felkérésére a főparancsnokságot vállalta el, de azal a feltétellel, hogy módjában lesz egy 4–5000 főnyi tiszti alakulatot felállítania, melyből a katonatanács teljesen ki legyen zárva. Bartha helyeselte ezt a tervet és ki is bocsátotta az általa sugalmazott rendeletet, de Barthának éppen ezért

távoznia kellett és távozásával meghiusult a tisztikarhatalom felállításának terve is. Belitska a hadügyminiszterrel együtt távozott. A kommün alatt Szegeden tagja volt az ellenforradalmi kormányoknak, melynek, mikor Horthy Miklós a fővezérletet átvette, hadügyminisztere lett. A nemzeti hadseregnek Budapestre történt bevonulása után félre állott egészen addig, míg 1920 decemberében a kormányzó honvédelmi miniszterré nevezte ki. Az ő műve a hadsereg átszervezése, a tiszti kérdés megoldása és nem csekély része van a költségvetés rendezésében is. A csendőrség és rendőrség reorganizációja nagyrésztben az ő nevéhez fűződik, hasonlóképpen a folyam- és vámőrség felállítása is. Bár a nemzetgyűlésben nem volt mandátuma, egyik legnépszerűbb tagja volt a parlamentnek. 1923-ban saját kérelmére nyugalomba vonult, de nemsokára varsói követnek nevezték ki. 1925-ben léptették elő gyalogsági tábornokká.

Bell Miklós, volt nemzetgyűlési képviselő. 1879-ben született kispolgári családból. Tanulmányai elvégzése után közigazgatási pályára lépett és Heves vármegye szolgálatában állott 1922-ig, amikor a pétervásári kerület egységespárti programmal nemzetgyűlési képviselőjévé választotta.

Benárd Ágoston dr. (szilvágyi), volt népjóléti miniszter, nemzetgyűlési képviselő. 1880 jan. 3-án született Budán. Gimnáziumi tanulmányait a pesti piaristáknál végezte. Az egyetemen vezetőszerepe volt a keresztmozgalomban. Orvosi diplomájának megszerzése után két évig a belgyógyászati klinikán dolgozott, két évig pedig a sebészeti klinikán Dollinger professzor oldala mellett. Hosszabb külföldi tanulmányutjáról hazatérve, az I. kerületi Munkásbiztosító Pénztár orvosa, majd később sebészeti főorvosa lett. A Kelenföldes Lágymányos szegény betegeit ingyenes gyógykezelésben részesítette állandóan. Hosszu esztendőket óta tevékeny munkása volt a budai keresztényszocialista mozgalmaknak. A proletárdiktatura bukása után a Munkásbiztosító Pénztár igazgatását és megreformálását vállalta, a Huszár-kormány megalakulásakor pedig adminisztratív államtitkára lett a munka-

ügyi és népjóléti minisztériumnak. A Simonyi-Semadam-kormányban népjóléti miniszter lett s ebben az állásban több mint egy éven át — mindkét Teleki-kormányban — megmaradt. A magyar kormány megbízásából ő írta alá Drasche Lázár Alfréd államtitkár kíséretében Versaillesben a trianoni békeszerződést. Az első nemzetgyűlésen a fővárosi II. kerületet képviselte a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának programjával. A második nemzetgyűlési választásokkor a Keresztény Egység Táborának listájával választották meg a budai kerületben Wolff Károly után a második helyen. A Nép főszerkesztője volt, az Ébredő Magyarok Egyesületének vezető tagja.

Bencze Gábor, volt nemzetgyűlési képviselő. 1871-ben született a pestmegeyi Solton. Már fiatal kora óta gazdálkodással foglalkozik. A híres solti ellenforradalomban (1919) aktív részt vett. A dunavecsei kerület küldte be az első nemzetgyűlésbe kisgazdapárti programmal.

Benczur Gyula, volt főrendiházi tag. 1844 jan. 28-án született Nyiregyházán. Klasszikus tanulmányainak befejezése után 1861-ben a müncheni szépművészeti akadémia tanítványa lett és 1876-ban már az intézet tanárává választották meg. Hét éven át maradt Münchenben s azután a budapesti mesteriskola igazgatójának hívták meg, amit el is fogadott s attól kezdve Budapészen tartózkodott. Ifjú korában sok tanulmányutat tett, megfordult Párisban, Rómában, Velencében, Firenzében, Brüsszelben, Antwerpenben és Amsterdamban, ahol a régi mestereket tanulmányozta. Történelmi képei világhírűvé tették a nevét. II. Rákóczi Ferenc elfogatása, Vajk megkereszteltetése, Hunyady László bucsuja, Budavár visszavétele és a többi magyar és francia tárgyú képei a legelsők közé emelték. Megfestette az országgyűlés két házának az ezredévi ünnepségek alkalmával a király előtt bemutatott hódolatát. Vallási tárgyú képei közül a mise szentségének allegorikus megtestesítését mozaikba rakták a budapesti Szent István-templom kupolájában. Arcképei széles körökben ismeretesek s az európai uralkodókat, a magyar és a kül-

földi társaság legismertebb alakjait ábrázolják. Ferenc Józsefről készített képe az angol király birtokában, a windsori palotában van. Őnarcképe a firenzei Uffizi termeiben található. Nagyszámu genre képei is hiresek, de fényes eredményeket ért el a freskófestészetben is. Igen sok díjat nyert különféle kiállításokon itthon és a külföldön. A Művészet és Tudomány című osztrák-magyar diszjervényt a megalapítás évében, 1887-ben megkapta. A milleniumkor a király a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki. 1906-ban nevezte ki a király a főrendiház tagjává. 1920 jul. 16-án halt meg dolányi birtokán.

Benedek János dr., volt országgyűlési képviselő. 1863-ban született Nyirbalkányban. Középfiskolai tanulmányait Hajduböszörményben, Debrecenben és

Iglón, főiskolai tanulmányait pedig a budapesti tudományegyetemen végezte. Majd ügyvédi vizsgát tett s Debrecenben nyitott ügyvédi irodát. Eredetileg hírlapírónak készült s már jogászkorában sokat

dolgozott különböző budapesti lapoknál. Szépirodalmi téren is sikerrel próbálkozott meg. A Vasárnapi Ujságban s más irodalmi lapokban szétszórtan sok verse jelent meg, melyeket később kötetben is kiadott. Mint ügyvéd Debrecenben lapszerkesztő is volt egy ideig. 1901-ben lett tagja az országgyűlés képviselőházának, mint Hajduböszörmény függetlenségi párti képviselője s egészen az összeomlásig ezt a kerületet képviselte. Többbizben jegyzője volt a Háznak. Közben áthelyezte ügyvédi irodáját Budapestre, főszerkesztője volt a Jókai-alapította Üstökös című politikai élcslapnak s jó ideig az Egyetértés politikai főmunkatársa volt. 1907-ben kilépett a függetlenségi pártból, mert pártja a fővárosi demokrata pártba való belépését összeférhetetlennek mondta ki a függetlenségi párt tagságával. Ennek dacára hű maradt negyvennyolcas meggyőződéséhez s később, mikor a függetlenségi pártban a

szakadás beállott, a Justh Gyula pártjának lett tagja. A háboruban mint népfőlkelő tiszt vett részt, legutóbb századosi rangban. Tagja volt már az első nemzetgyűlésnek is. Időközi választáson kapott mandátumot a Pető Sándor halálával megüresedett egyik budapesti kerületben demokratapárti programmal, amelyhez az összeomlás után csatlakozott végképpen. Az 1922. évi általános nemzetgyűlési választáson a budapesti I. (budai) lajstromos kerületben kapott mandátumot, mint a Szabadelvű Pártok Szövetségének listavezetője. Meghalt 1926 márc. 13-án.

Benedek Sándor dr. (*kisbaczoni*), a kir. közigazgatási bíróság másodelnöke, a felsőház tagja. 1854 szept. 14-én Nagykállóban született régi székely családból. A jogot Debrecenben végezte 1876-ban s az ottani pénzügyigazgatóságnál 20 évet töltött s ezalatt királyi tanácsossá, pénzügyigazgatóvá s végül osztálytanácsossá nevezték ki. Innen a bírói pályára lépett át és 1897-ben a közigazgatási bíróságnál ítélőbíró lett. 1913 tavaszán a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba politikai államtitkárrá nevezték ki és abban az évben országgyűlési képviselővé is választották. A politikai pályán azonban csak rövid ideig maradt, már 1914 elején visszatért a közigazgatási bírósághoz, ahova másodelnökké nevezték ki. Közel felszázados közpályája alatt szétágazó közeleti tevékenységét fejtett ki. Vezetőszerepet töltött be az állami tisztviselők társadalmi mozgalmaiban és 10 éven át társelnöke volt az állami tisztviselők országos egyesületének. A köztisztviselők érdekeit az irodalomban is eredményesen képviselte. A kulturális és közjótékonyági egyesületekben élénken részt vesz. Elnöke a magyar-székely egyesületnek, mely a romániai nemzeti kisebbségek védelmében jelentékeny nemzetközi tevékenységet fejt ki. Az egyházi közéletben is széleskörű hatáskört tölt be. A református egyetemes konvent alkotó tagja. Mint a közigazgatási bíróság másodelnöke, 1914-ben tagja lett a főrendiháznak s 1920-ban az országos pénzügyi tanácsnak is. A főrendiházban éveken át volt a pénzügyi bizottság előadója s szerkesztette a bizottság jelentéseit. A magyar

irodalomnak állandó munkása. Már kora ifjúságában tárcacikkeket irt a nagyváradi, debreceni és budapesti lapokban „Suhogó“ álnév alatt s ezt a nevet akkor széles körben tette népszerűvé. Midőn azonban 1884-ben bekerült a pénzügyminisztériumba, felhagyott a szépirodalmi tevékenységgel s azóta tollát kizárólagosan a jogirodalomnak szenteli. A „Nemzet“ közgazdasági rovatában kezdte meg jogirodalmi tevékenységét, ahol egymásután jelentek meg cikkei. A következő évben magára vállalta a „Magyar Közigazgatás“ című szaklap pénzügyi rovatának vezetését s ezt a feladatát egyfolytában 27 éven át teljesítette. Pénzügyi jogi tevékenysége a Wekerle-féle adóreform korszakában érte el tetőpontját, midőn a lap hasábjain részletesen ismertette és bírálta a Wekerle-féle adójavaslatokat. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról egyenesen Wekerle Sándor felhívására, emlékiratot is dolgozott ki és abban foglalt javaslatai jórésben érvényesültek a törvényalkotásban. Midőn a közigazgatási bíróság másodelnöke lett, pénzügyi jogi működését még fokozta és szaklapjaink sűrűn hoztak tőle közleményeket, melyek részben különnyomatban is megjelentek. Birói és irodalmi működése egyaránt méltatva lett akkor, midőn pár év előtt a Magyar Jogászegylet pénzügyi jogi szakosztályának elnökévé választotta. Néhány év előtt a főrendiház szervezéséről is irt egy részletes közjogi tanulmányt. Az I. osztályu polgári hadiérdemkereszt és a nagyvenéves szolgálati érem tulajdonosa.

Beniczky Aladár (*beniczei és micsinyei*), felsőházi póttag. 1859. dec. 20-án született Gyöngyösön. Középiskolái elvégzése után önkéntesi évét szolgálta

le, majd gazdálkodni kezdett s élénken részt vett Borsódmegye törvényhatósági életében. Vármegyéjének negyvennyolc éve törvényhatósági bizottsági tagja. A sajtószövedgi hitelszövetkezet alapítása az ő nevéhez fűződik. Az Országos Központi Hitelszövetkezet felügyelő bizottsági tagja.

Kiváló munkássága elismerésül a király a Lipót-renddel tüntette ki. Borsodmegye részéről választották meg a felsőház póttagjává.

Beniczky Ödön, volt belügyminiszter. 1878 febr. 12-én született Zólyomban. A budapesti tudományegyetemen folytatott jogi tanulmányokat. Önkéntesi éve leszolgálása után hírlapírói pályára lépett és tagja lett az Alkotmánygyűlésnek. 1906-ban Rózsahelyen megválasztották országgyűlési képviselőnek néppárti programmal. 1917-ben az Esterházy-kormány alatt Bars, a Wekerle-kormány alatt Bars és Esztergom vármegyék főispánja volt. Az összeomlás után visszavonult a politikai élettől és csak a diktatura bukásával jelent meg újra a politikai porondon. A kommün alatt a bécsi ellenforradalom egyik szervezője volt. Az első nemzetgyűlésbe a szombathelyi kerület küldte be a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának programjával. A Friedrich-kormányban belügyi államtitkár, Huszár Károly koncentrációs kormányában pedig 1919-ben belügyminiszter volt és Huszár Károllyal együtt távozott a kormányból 1920 márc. 16-án, amikor Ferdinánd Gyula lett az utóda. A nemzetgyűlésen súlyosabb természetű mentelmi ügye volt abból az esetből kifolyóan, hogy mikor IV. Károly király úgynevezett „husvéti látogatása“ alkalmával a király meglátogatására le akart utazni kerületébe, Hajmáskéren felsőbb parancsra feltartóztatták. Később egy bírósági vallomásának idő előtt történt hírlapi közlése miatt indult meg ellene eljárás, majd ezért le is tartóztatták. Azóta visszavonult a politikai élettől.

Benkó Ferenc dr., h. államtitkár. 1877 jun. 10-én született Tiszavárkonyon. Tanulmányai elvégzése után közszolgálati pályáját 1898-ban a pénzügyminisztériumban kezdte meg. 1918-ban min. tanácsos, 1924-ben h. államtitkár lett s ekkor mint főnökhelyettes a dohányjövédékhez került. 1928-ban mint központi igazgató vette át a dohányjövédék vezetését. Érdemei elismerésül többször részesült legfelsőbb kitüntetésben.

Benkő Gábor, volt nemzetgyűlési képviselő. 1881-ben született Székelyudvarhelyen. Katonai pályára készült, de még a háboru kitérője előtt nyugdíjaztatta magát főhadnagyi rangban. A háboru alatt reaktívták s mint százados teljesített szolgálatot. Az első nemzetgyűléskor időközi választáson nyerte el a tiszalöki mandátumot.

Benyovszky Móric gróf (*benyói és urbanói*), volt országgyűlési képviselő. 1872 ápr. 8-án született a pozsonygyei Nagylég községben. A gimnáziumot Pozsonyban elvégezvén, a bécsújhelyi katonai akadémiára járt, ahonnan mint hadnagyerült ki. A tényleges szolgálatban azonban csak rövid ideig maradt, gazdasági akadémiára iratkozott be, azután pedig a párisi és berlini egyetemeknek volt hallgatója. Hazatérve átvette birtokainak vezetését és élénk részese volt Baranya vármegye közéletének. 1905-ben a siklői kerület választotta képviselőjévé függetlenségi párti programmal. A koalíciós kormány alatt Baranyamegye főispánja volt. 1910-ben régi kerülete Kossuth-párti programmal újból felküldte az országgyűlésbe.

Benyovszky Rezső gróf (*benyói és urbanói*), volt főrendiházi tag. 1876-ban született Tengelicen. Középiskoláit Budapesten elvégezvén, a hohenheimi mezőgazdasági akadémiát látogatta s annak elvégzése után átvette nagy kiterjedésű uradalmainak vezetését. 1903-ban a kölesdi kerület mandátumát nyerte el időközi választáson. 1905 és 1906-ban ugyancsak a kölesdi kerület választotta meg képviselőjévé függetlenségi programmal. Később nem vállalt képviselői mandátumot.

Beóthy László (*bessenyei és örvendi*), ny. kereskedelemügyi miniszter, a felsőház alelnöke. 1860 jun. 4-én született Hencidán, Biharmegyében. A középiskolát Nagyváradon végezte, a jogot pedig Budapesten, Bécsben és Berlinben hallgatta. Ezután a közigazgatási pályára lépett. 1886-ban Biharmegye aljegyzőjévé választották. 1890-ben elvállalta az élesdi kerület mandátumát s csakhamar egyik irányító egyénisége lett a régi szabadelvűpártnak. 1893-ban Biharmegye és Nagyvárad főispánjává nevezték ki, amely minőségében erős kézzel, rend-

kivül mozgékony tetterejével s roppant nagy kulturális és szociális érzékével nagy érdemeket szerzett a megye és város fejlesztése körül. Tizenkét évig töltötte be e tisztséget s 1905-ben Tisza István első kabinetjének távozásakor ő is lemondott tisztségéről. Kiváló szolgálataiért a király a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ekkor visszavonult hencidai birtokára s csupán a megye közéletében vett részt, ahol páratlan népszerűsége miatt állandóan vezetőszeretetet játszott. 1910-ben Tisza István gróf hívására ismét visszatért a politikai élet küzdőterére s a hosszupályi kerület mandátumát vállalta el a nemzeti munkapárt programjával. A munkapártban csakhamar vezetőszeretethez jutott s 1911 őszén kereskedelemügyi miniszter lett. Két évig állt a tárca élén s ez idő alatt különösen a közlekedésügy terén alkotott sokat. Érdemeiért a király valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki. 1913-ban megvált állásától, ettől kezdve főként a munkapárt belső ügyeivel foglalkozott. A forradalom kitörésekor teljesen visszavonult a közszerepléstől s azóta otthon gazdálkodik. Éveken át kezelte Tisza István gróf unokáinak vagyónát is. Politikával azonban a legutóbbi időkig nem foglalkozott, bár mint a Tisza István-Társaskör egyik vezetőegyenisége, állandóan szemmel kísérte az eseményeket s Bethlen István gróf politikájának legerősebb támasza volt Biharban. Bihar vármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba, ahol egyhangú lelkesedéssel választották meg alelnökké.

Beöthy Pál, volt országgyűlési képviselő, a képviselőház volt elnöke. 1866 jun. 20-án született a biharmegyei Nagymarja pusztán. Fia néhai Beöthy Algeronnak, az elmésségéről híres volt szabadelvűpárti képviselőnek. Középiskolai tanulmányát Budapesten és Szarvason végezte, a jogot a budapesti tudományegyetemen hallgatta, ahol jogtudori oklevelet szerzett. 1888-ban mint tiszteletbeli aljegyző Bihar-megye szolgálatába lépett, 1889-ben de-

recskei szolgabíróvá, egy évvel később a megye másodaljegyzőjévé, 1892-ben tiszteletbeli főjegyzővé, 1895-ben pedig cséffai főszolgabíróvá választották. 1903-ban Beregmegye főispánjává nevezték ki, mely állásáról a Tisza-kormány bukásakor lemondott s attól kezdve komárommegyei birtokán gazdálkodott. Az 1910-iki általános választásokon a törökszentmiklósi kerület nemzeti munkapárti programmal választotta képviselőjévé. 1913 júniusban a képviselőház elnökévé választották s ekkor kapta a belső titkos tanácsosi címet. Nehéz viszonyok között a legnagyobb körültekintéssel, pártatlansággal és igazságossággal vezette a Ház tanácskozásait. 1917 jun. 18-án mondott le elnöki tisztségéről. Meghalt 1921 szept. 15-én.

Beöthy Zsolt, volt főrendiházi tag. 1848 szept. 4-én született Budán. Tanulmányait Komáromban kezdte meg, később Pestre jött, az egyetem jogi fakultására iratkozott be és 1871-ben segéd-fogalmazóvá nevezték ki a pénzügyminisztériumba, azonban négy évvel később otthagyta a jogi pályát és mivel szíve, lelke mindig a tudomány, a tanítás felé vonzotta, a pesti állami reáliskolában vállalt tanári állást. 1877-ben a bölcsészettudományok doktorává avatták s egy évre rá a magyar irodalomtörténet egyetemi magántanára lett. Greguss Ágost halála után Beöthy Zsolt lépett örökébe az esztétikai tanszéken, amelynek 1886-ban nyilvános rendes tanárává nevezték ki. Sokszor volt a bölcsészeti kar dékánja. 1890 óta elnöke volt az Országos Tanárvizsgáló Bizottságnak, tagja az Országos Közoktatási Tanácsnak, amelynek tiz esztendőn át alelnöke is volt. 1895-ben megszervezte a Nőképző Egyesület leánygimnáziumát — e nemben az első intézményt Magyarországon — amelynek hosszú időn át kurátora és egy ideig tanára volt. Az irodalomtörténet kiváló buvárának és az esztétika nagy tudósának csillogó kvalitásait egymásután ismerték el irodalmi és tudományos társaságaink. Huszonnyolcéves korában már a Kisfaludy Társaság tagja volt, három évvel később annak első titkára és 1900-ban Gyulay Pál utódává őt választották meg az elnöki székbe. A Magyar Tudo-

mányos Akadémiának már 1877-ben levelezőtagja lett és 1910-ben a másod-elnöki székbe emelték. A millenium évében miniszteri tanácsosi címet kapott s 1899-ben a pro litteris et artibus diszjelvényt nyerte. Egy évvel utóbb pedig a főrendiház tagjává nevezte ki a király. Tiszteleti tagja volt a Petőfi Társaságnak és több mint tizenöt esztendeig elnöke az Országos Középiskolai Tanár-egyesületnek. Alig tizenhatéves korában kezdte meg írói pályáját, először elbeszéléseket írt, 1875-ben pedig Kálozdy Béla című kétkötetes regénye jelent meg és kitűnő Rajzai Mikszáth Kálmára is nagy hatással voltak. Közben állandóan szépirodalmi és kritikai lapokat szerkesztett, tanulmányokat írt és 1878-ban már közrebocsátotta irodalomtörténeti kézikönyvét: A magyar irodalomtörténet ismertetését, amely azóta irodalomtörténeti tanításunk egyik legfontosabb segítőeszköze. A szépprózai elbeszélés a magyar irodalomban című monografiája a Kisfaludy-Társaság százaranyas jutalmát nyerte el 1879-ben. Röviddel utóbb Ráskay Lea című verses elbeszélésével aratott újabb sikert. Páratlan sokoldalúságát bizonyítják kiváló és mélyenszántó színírást, amelyeket a Színműírók és színészek, továbbá Színházi esték címmel összegyűjtve is kiadott. Eközben fáradhatatlanul folytatta esztétikai munkásságát. A tragikumról szóló művét az Akadémia a kétszázaranyos Karácsonyi-díjjal jutalmazta. A Kisfaludy-Társaság Évlapjait tizenhárom éven keresztül szerkesztette. 1896-ban ugyancsak szerkesztésében jelent meg A magyar irodalom története című képes diszmunika két nagy kötetben, a jelenkori irodalomtörténet-írók legkiválóbbjainak közreműködésével. Ugyanekkor Beőthy Zsolt megírta A magyar irodalom kis tükre című könyvét, amely mindmáig e nemben a legkitűnőbb, irodalmunkat ismertető munka. Ő szerkesztette A művészetek története című vállalatot is és ugyanakkor résztvett a Budapesti Szemle szerkesztésében is. Közben egymásután jelentek meg művészeti és oktatásügyi tanulmányai, esszéi. Tanulmányokat írt Munkácsy Krisztusáról, Vörösmarty Mihályról, Wesselényi Miklós báróról, Jókairól, Szé-

chényiről, a poétika utjairól és céljairól, a képegységről és egymásután jelentek meg Árpád a magyar költészetben, A kurucvilág költészete, Mikes leveleskönyve irodalmunkban című dolgozatai. Egyetemünkön az esztétika tudományát a régi szemlélődő iránytól a modern lélektani alapra vezette át. Az irodalomtörténetírás terén fáradhatatlan kutató, mélyen analízáló munkát végzett. 1908. őszén tanítványai és tisztelői a hatvanadik évének betöltése alkalmából rendezett ünnepen nagy Beőthy- emlékalbumot adtak ki irodalomtörténeti, esztétikai és bölcséleti tárgyú dolgozatokkal. Azóta is szakadatlanul dolgozott, az egyetemi katedrán épp úgy, mint a Kisfaludy-Társaságban. A Kisfaludy-Társaság elnökségéről 1921-ben, magas korára való tekiűftettel, le akart mondani, de a minden oldalról megnyitult szeretet és bizalom mégis maradásra és további munkára készítette. Amíg a betegség meg nem törte, megjelent a Kisfaludy-Társaság mindegyik ülésén és elnöki megnyitói mindig irodalmi eseményszámba mentek. 1921-ben ünnepelték Beőthy Zsoltot az egyetemen, ahol a Petőfi-centenárium alkalmából Petőfi előadásorozatát hirdetett. Az első előadáson megjelentek régi tanítványai és hivei is, hogy az ősz mestert üdvözöljék. A politikai életet a legéberebb figyelemmel kísérte, de a nyilvánosság előtt sohasem politizált. A főrendiházban is csak egyszer szólalt fel; azért megvoltak a politikai elvei, amelyekhez szilárdan ragaszkodott. Meghalt 1922 április 18-án.

Berchtold Lipót gróf (*ungarschitz*), volt külügyminiszter, 1863 ápr. 18-án született Bécsben. Középiskolai tanulmányait magánuton végezte, majd a

bécsi egyetem jogi fakultásán tanult. 1893-ban lépett a közös külügyminisztérium szolgálatába s egy év múlva a párisi osztrák-magyar nagykövetséghez került, mint követségi titkár. 1899-ben mint első követségi titkár nyert beosztást a londoni nagykövetségnél, ahol 1903-ig maradt.

1903–1905-ig Szentpéterváron volt, mint követségi tanácsos s egy évvel később már mint nagykövet vette át a nagykövetség vezetését és 1911-ig maradt ez állásában. 1912-től 1915 januárig osztrák-magyar külügyminiszter volt. 1912-ben megújította a hármas szövetséget. A balkáni háború alatt meggátolta, hogy Szerbia az Adriai tengerig hatoljon, ami viharos elkéserevést keltett Belgrádban a monarchia ellen. Ez a politika a monarchia és Oroszország közötti viszony kieleződését is maga után vonta. Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolása után ő intézte az ultimátumot Szerbiához. 1915-ben lemondott és nem sokkal később, mint dragonyos százados hadba vonult. Másfél évi szolgálat után őrnagynak nevezték ki. 1916-ban Károly király második főudvarmestere, később pedig főkamaramestere lett. 1901 óta tagja volt a főrendiháznak. 1906-ban a titkos tanácsosi méltóságot kapta. Cs. és kir. kamarás.

Berczelly Jenő (*berceli*), a felsőház tagja. 1842 ápr. 19-én született a nógrádmegyei Bercel községben ősrégi nemesi családból. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte el s azután állami szolgálatba lépett. Az igazságügyminisztériumban működött annak megszervezésétől kezdve s min. tanácsosi rangig emelkedett. 1885-ben a budapesti kir. ítélőtáblára tanácselnöknek nevezték ki, 1891-ben a kolozsvári, 1894-ben pedig a kassai ítélőtábla élére került. 1912-ben vonult nyugalomba. 1905-ben a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. Ifju korában szépirodalommal is foglalkozott és számos tárcája jelent meg a *Hölgyfutárban*, többnyire Jenőke álnév alatt. Főmunkatársa volt a *Pesti Hölgydivatlapnak* és a *Nemzeti Képes Ujságnak*. Nógrád vármegye választotta a felsőház tagjává, s az összeülő felsőház korelnöke volt, mert a pár évvel idősebb Reich Koppel betegsége miatt nem jelenhetett meg az első ülésen.

Berinkey Dénes dr., volt miniszterelnök. 1871 okt. 17-én született Csuzon, Komárom megyében. Középiszkoláit Ko-

máromban és Pozsonyban, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte. Itt szerezte meg az ügyvédi oklevelet is, azután ügyvédi irodát nyitott, majd 1898-ban a budapesti kir. törvényszékhez nevezték ki aljegyzőnek. Három év múlva berendelték az igazságügyminisztériumba, amelynek nemzetközi osztályán dolgozott s ez osztály vezetője lett később min. tanácsosi rangban. 1918 nov. 5-től Károlyi Mihály gróf kormányában mint igazságügyminiszter szerepelt, 1919 jan. 19-én pedig megbízták kabinetalakítással, amelynek elnöke lett. 1919 márc. 21-én minisztertársaival együtt lemondott abban a tudatban, hogy helyükbe Károlyi Mihály gróf szocialista kormányt fog kinevezni. Ez azonban nem történt meg. 1920 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. A jogtudománynak sokféle ágát művelte, de legnagyobb előszeretettel a nemzetközi joggal foglalkozott. Tevékeny része volt a bűnügyi statisztika és az Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal megszervezése körül. Tizenkét éven át tanított, különböző jogi szaktárgyakat és közgazdaságtant, valamint nemzetközi jogot az azóta megszűnt m. kir. Keleti Kereskedelmi Akadémián. Kiadatlan nagy munkája: A háború és a nemzetközi szerződések.

Berki Gyula dr., országgyűlési képviselő. 1884-ben született a baranyamegyei Szalántán. Középiszkoláinak elvégzése után Budapesten és Kolozsvárott jogot hallgatott és jogtudori diplomát nyert. Tanulmányainak befejezése után visszavonult siklósi birtokára gazdálkodni. Huszonkétéves korában terjedelmes könyvet írt a magyarországi mezőgazdasági munkásviszonyokról és az agrármozgalmakról, könyvet írt továbbá az egy gyermek rendszer társadalmi és gazdasági okairól, valamint a vármegyei és községi közigazgatás reformjáról. A szerb megszállás alatt Baranyában a szerb katonai hatóság bevezette a polgári imperiumot és kényszeríteni akarta Baranya népét arra, hogy maga kérje Szerbiához való csatolását. Ő akkor több barátjával Baranya vármegye tisztikarában nagy mozgalmat indított, melynek következménye az volt, hogy a szerbek elfogták és 1919 márc. 2-án a szerb Mitrovicán internálták. Internálása után a szerb

hatóság kitiltotta Siklósról és ekkor Pécsre költözött át. A proletárdiktatura után a nagyatádi Szabó István vezetése alatt álló Országos Kisgazdapárt titkára lett s amikor ez a párt a Rubinek Gyula elnöklete alatt volt Országos Földmivesszövetséggel fuzionált, az egyesült párt igazgatója lett. Tevékeny része volt a Bethlen István gróf vezetése alatt álló egységespárt létrehozásában. Az első és második nemzetgyűlésen közgazdasági és közigazgatási tárgyú beszédeket mondott. Az új országgyűlésbe a nagyszabolai kerület küldötte be.

Bernáth Béla, volt nemzetgyűlési képviselő. 1850 jun. 1-én született Tállyán, Zemplén megyében. A jogot Budapesten végezte s a boszniai hadjárat befejezése után, amelyben mint hadnagy részt vett, a fővárosban nyitott ügyvédi irodát. 1890-ben a mádi kerület nemzeti párti programmal képviselővé választotta s három évtizeden át ezt a kerületet képviselte. Mint képviselő Apponyi Albert grófnak volt egyik legkitartóbb politikai híve. A Hegyalján nagy szőlőbirtoka van s az 1920-iki nemzetgyűlési választáson a tokaji kerület választotta meg kisgazdapárti programmal. Mint a nemzetgyűlés legidősebb tagja — annak összeülésekor — korelnök volt. 1921-ben ünnepelte vármegyéje 30 éves képviselői pályafutását. Meghalt 1922 jun. 16-án.

Bernáth Géza, a felsőház tagja. 1845 okt. 2-án született Kocsordon, Szatmár vármegyében. Jogi tanulmányainak befejezése után megszerezte az ügyvédi oklevelet s 1867-ben a királyi bíróságok szervezésekor bírói szolgálatba lépett. 1895-ben már a szegedi tábla elnöke volt, négy évvel később pedig kinevezték igazságügyi államtitkárrá. Mint ilyen lett 1906-ban a Kuria másodelnöke. Államtitkársága idején az igazságügyi adminisztráció javításán fáradozott. 1908-ban kapta a belső titkos tanácsosi címet. 1910-ben nyugalomba vonult s egy évvel később a király a főrendiház örökös tagjává nevezte ki. A felsőházban mint a kormányzó által élethossziglan kinevezett tag foglal helyet.

Bernát István dr. (korláti), a felsőház tagja. 1854 jul. 3-án született Rimaszombaton. Középiskolai tanulmányai

után a budapesti, majd a bécsi egyetem hallgatója volt és a múlt század hetvenes éveinek végén avatták jogtudorrá. Ekkor közgazdasági tanulmányok céljából beutazta Nugateurópát, 1884-ben pedig az akkori földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszter megbízásából az Egyesült Államokat. Utazásairól és az azokon szerzett tapasztalatairól számos irodalmi munkájában számolt be. Közéleti pályafutását az akkori földmivelési, ipari és kereskedelemügyi minisztériumban kezdte meg, majd 1888-ban a vallás és közoktatásügyi minisztériumba lépett át, ahol rábízták az ipartörvény értelmében szervezett iparostanonciskolák felügyeletét. A mezőgazdasági és szociális kérdésekről 1889-től fogva számos cikket írt a Budapesti Hírlapba és más lapokba. A mezőgazdaság és kisipar érdekeivel kapcsolatban leginkább az ezeket előmozdító és fejlesztő szövetkezeti ügyet karolta fel és Károlyi Sándor gróf támogatásával 1889-ben alapította meg a Szövetkezés című folyóiratot, hazánk első szövetkezeti szaklapját. 1892-ben politikai okokból kilépett az állam szolgálatából és csatlakozott a Károlyi Sándor gróf vezetése alatt álló agrártáborhoz, amellyel már előzőleg is együtt működött. 1894-ben alapította meg ez az agrártábor a Hazánk című politikai napilapot, amelynek Bernát István volt az első szerkesztője. Ő állította össze az akkori agrárprogramot. 1896-ban Károlyi Sándor gróf vezetése alatt megalakult a Magyar Gazdaszövetség, ennek ügyvezetőjévé és 1902-ben igazgatójává választották. 1894-ben beválasztották a Hazai Szövetkezetek Központi Hitelszövetkezetének igazgató-ságába, továbbá megalakulásuk óta igazgató-sági tagja a Hangyának és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgató-ságának. 1906-ban a rimaszombati választókerület képviselőjévé választotta és a képviselőházban, mint a közgazdasági bizottság előadója, Darányi Ignác minisztersége alatt ő terjesztette elő a munkaügyi és szociális törvényjavasla-

tokat. Az 1910. évi választások alkalmával már nem lépett fel. Az 1920-ban szervezett közgazdasági egyetemnek rendes tanára, majd első dékánja lett. A Magyar Tudományos Akadémia 1906-ban levelező, 1927-ben rendes tagjává, a Magyar Gazdaszövetség pedig Darányi Ignác után elnökévé választotta. 1924-ben a Magyar Nemzeti Bank alelnöke lett, a felsőház megalakulásakor pedig az Országos Mezőgazdasági Kamara felsőházi tagjává választotta.

Bernolák Nándor, volt munkaügyi és népjóléti miniszter. 1880 okt. 8-án született Radványban. Besztercebányán végezte a gimnáziumot, Budapesten, Berlinben és Kclozsvárrott folytatta egyetemi tanulmányait. Hosszabb ideig tanult a torinói, nápolyi, római, lyoni és párisi egyetemeken. Főként büntetőjogi, közjogi és a politikai tudomány körébe vágó kérdésekkel foglalkozott. 1905-ben bírósági szolgálatba lépett, egy évvel később már az igazságügyminisztérium kodifikáló osztályában dolgozott. 1908-ban kinevezték a kassai jogakadémiára a büntetőjog és jogbölcselet tanárává. Kassai tartózkodása alatt a büntetőjogi reform számos részletét kidolgozta és országosan megszervezte a patronázs tevékenységet. 1913-ban vissza hívták az igazságügyminisztérium kodifikáló osztályába, ahol előadója volt a fiatalokruak bíróságáról, a közveszélyes munkakerülőkről, a választójog büntetőjogi védelméről szóló törvényeknek, a sajtótörvénynek, az esküdtbírószági novellának és több kisebb javaslatnak. A debreceni egyetem megnyitása után a király kinevezte az egyetemen a büntetőjog és a bűnvádi eljárási jog tanárává. A forradalom kitörése után ismételen követelte a jogrend és főképpen a parlamenti kormányzás helyreállítását, az ország területének hatályos védelmét, a közszabadságok megóvását. Ezért úgy a Károlyi- és Berinkey-kormány, mint a munkástanács üldözni kezdték. A kommün alatt tuszként elfogták és csak több heti fogság után bocsátották szabadon. Debrecenbe visszakerülve, az ottani román visszaéléseket dr. Hector Muaro angol orvos útján a békekonferencia és az angol közvélemény elé juttatta. A románok

hazafias magatartásáért sokat üldözték, sőt hadbírószág elé is állították. Az elfogatást azonban sikerült elkerülnie. Az első nemzetgyűlésbe a debreceni IV. választókerület küldte be a Keresztény Nemzeti Egyesülés programjával. Az első Bethlen-kormány alatt bízták rá a népjóléti és munkaügyi miniszteri tisztséget, amelyet 1921 ápr. 14-től 1922 jun. 16-ig viselt.

Berthóty Károly dr. (*berthótyi*), országgyűlési képviselő. 1870-ben született Némethujfalun, Somogy megyében. A középiskolát Budapesten és Szarvason végezte, majd a nagyváradi jogakadémia hallgatója volt. A jogtudományi doktorátust Budapesten szerezte meg és ugyanitt tett ügyvédi vizsgát is. Tanulmányainak befejezése után ügyvédi gyakorlatot folytatott Orosházán. Régóta szerepel a vármegye társadalmi és közéletében. Erdemeinek elismerésül 1922 novemberében kormányfőtanácsosá neveztek ki. Külföldi utazásai során megfordult Németországban, Olaszországban és Ausztriában. Első ízben tagja a törvényhozásnak. A tótkomlói kerület választotta meg egypárti programmal.

Berzeviczy Albert dr. (*berzeviczei és kakaslomniczi*), a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a felsőház tagja. 1853 jun. 7-én született a sárosmegyei Berzevicén. Elemi és gimnáziumi tanulmányait Kisszebenben, Lőcsén és Budapesten, a jogot pedig Kassán és Budapesten végezte. Ezután hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Önkéntesi évét leszolgálva, 1877-ben Sárosme-

gye aljegyzője, majd főjegyzője lett. Közben az eperjesi jogakadémián is tanította a politikát és jogtörténetet. 1881-ben Eperjes város beküldötte a képviselőházba a szabadelvű párt programjával. A fiatal képviselő csakhamar vezetőszerephez jutott a politikai életben nagy tudása és tevékenysége révén, megválasztották a közözügyi delegáció előadó-jává s évtizedeken át betöltötte e tisztséget. A következő ciklusban — ugyancsak Eperjes mandátumával — a Ház jegyzője volt. 1884-ben miniszteri

(1911. megjelent németül és franciául is). Az abszolutizmus kora Magyarországon (1921—26.). A felsőházba a Magyar Tudományos Akadémia küldötte be.

Bessenyei Gyula, országgyűlési pótképviselő. 1876 márc. 1-én született Nagyváradon. Apja céhbeli asztalosmester volt s fia is az ő pályáját választotta.

Szülővárosában végezte az ipariskolát, majd a szakképzettséget megszerezve, átvette apja üzletét. Évtizedek óta él Debrecenben, ahol hosszabb ideig volt az ipartestület elnöke. A Debreceni Asztalosmesterek Szövet-

kezetének elnöke, az iparoskör és az iparospárt alelnöke, Debrecen törvényszéki bizottságának tagja. Kiváló szakképzettségét mutatja, hogy többször nyert munkájával diszoklevelet, plakettet és ezüstérmét, 1917-ben pedig Zita királyné elismerését s ezüst óráját kapta. Az egységespárt listáján választotta meg Debrecen város pótképviselőjévé.

Bessenyey Zenő dr. (*nagybessenyei*), országgyűlési képviselő. 1880-ban született Miglécen, Zemplén vármegyében. A jogot Eperjesen, Kassán és Kolozsvárott hallgatta és ugyanitt avatták jog- és államtudományi doktorrá. Ügyvédi vizsgát, már mint országgyűlési képviselő tett Budapesten. Tanulmányainak befejezése után nagyobb utakat tett külföldön, különösen Német-, Francia- és Olaszországban. Hazatérve, Zemplén vármegye szolgálatába lépett és 1908-ban a sárospataki járás főszolgabírájává választották meg. 1915—1916-ban mint alispáni hatáskörrel felruházott tiszteletbeli vármegyei főjegyző, később mint kormánybiztos nagy érdemeket szerzett az oroszok által elpusztított felsőzempléni községek újjáépítése körül. Tagja számos kulturális és gazdasági egyesületnek. Tagja volt a nemzeti munkapártnak annak megalakulásától kezdve és a nemzeti középpárt csatlakozásakor lépett be az egységes pártba. Ennek programjával képviselte Sárospatakot a második nemzetgyűlésben. Most is Sárospatakon választották országgyűlési képviselővé.

Beszkid Antal, volt országgyűlési képviselő. 1855 szept. 20-án született a sárosmegyei Hőnighben. Jogi tanulmányait Eperjesen és Budapesten végezte. 1883-ban lett ügyvéd s két évig Késmárkon folytatott gyakorlatot, majd Szepesófaluon telepedett le, ahol 23 évig működött. 1906-ban költözött Eperjesre. 1910-ben a néppárt programjával választották képviselővé.

Bethlen Aladár gróf (*bethleni*), volt főrendiházi tag. 1854 nov. 20-án született Bethlenben. Hatodszülöttje Bethlen Pál gróf erdélyi kormányzó tanácsosnak. A zürichi és a müncheni technikán végzett tanulmányokat. Mint huszárhadnagy résztvett Bosznia okkupációjában s megkapta a hadiérmet. A közéletben csak ritkán vállalt szerepet, inkább birtokának kezelésével foglalkozott. 1887-ben vette nőül Batthyány Vilma grófnőt.

Bethlen István gróf (*bethleni*), miniszterelnök. 1874 okt. 3-án született Gernyeszegen, Marostorda vármegyében. Régi erdélyi főuri családból származik, melynek ősei között szerepel iktári Bethlen Gábor fejedelem, a protestantizmus nemes védője. Édesapja Bethlen István gróf, édesanyja Teleki Ilona grófnő. Tanulmányait a kolozsvári református kollégium-

ban kezdte, a bécsi Teréziánumban, majd külföldi főiskolákban s utóbb a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán folytatta, azután pedig a magyaróvári gazdasági akadémián tanult. Tanulmányai befejezése után erdélyi birtokain gazdálkodott s közben hosszabb tanulmányutat tett Európa különböző általaiban és Amerikában is. 1901-ben lépett a politika küzdőterére, amikor a mezőségi kerület szabadelvűpárti programmal országgyűlési képviselővé választotta. Szabadelvű programmal került ugyan az országgyűlésbe, de kezdettől fogva azokhoz a politikai pártokhoz vonódott, amelyek Magyarország teljes függetlenségének kivívását tűzték ki célul maguk elé s 1903-ban a katonai kérdés körül támadt bonyodalom során Apponyi Albert gróffal együtt ki is lépett a sza-

badelvü pártból s a következő évben a függetlenségi 48-as párthoz csatlakozott. 1905-ben és 1906-ban e párt programmjával választotta meg ismételten a mezőségi kerület képviselőjévé. 1910-ben a függetlenségi párt kettéválásakor Kossuth Ferenchez csatlakozott s az ő pártjának programmjával nyerte el ugyancsak a mezőségi kerület mandátumát. Politikai pályáján az első perctől kezdve minden figyelmét Erdély ügyei kötötték le és később, főként a háboru után minden kérdésben aszerint foglalta el álláspontját, hogy a napirenden lévő ügy Erdély szempontjából hasznos-e, vagy pedig káros. Képzettsége, tárgyilagossága és puritán önzetlensége rövid idő alatt tekintélyes pozíciót biztosított számára s kiváló képességeit a régi országgyűlés legviharosabb pártellentétei közepette is elismerték minden oldalon. Tisza István gróf és Bethlen István gróf közvetlenül a háboru előtti időben politikai felfogásukban lényegesen közeledtek egymáshoz s Tisza miniszteri tárcát is ajánlott fel részére, azonban ezt nem fogadta el. Abban az időben emelte érdemei elismerésül Ferenc József király valóságos belső titkos tanácsosai sorába. A háboru alatt, mikor annyi súlyos katasztrófa érte Erdélyt, az erdélyi magyarság nagy bizalommal és szeretettel fordult feléje. Bethlen István gróf ebben az időben Károlyi Mihályék könnyelmű és hazárd politikáját nagy aggodalommal figyelte. Akkor Erdélyben tartózkodott, hogy minden, amit csak lehet, elkövessenek az Erdélyt fenyegető katasztrófa elhárítására. A forradalom kitörése után Károlyi Mihály gróf ismételten felszólította, hogy tudását és tapasztalatait érvényesítse az új rend szolgálatában, de mindig elhárította magától ezt s végül is a leghatározottabban visszautasította Károlyi ajánlatát és visszavonult minden politikai tevékenységtől. 1918 telén, mikor a román megszállás befejezett tényné vált, távozott Erdélyből és hozzájárult egy ellenforradalmi szervezet kiépítéséhez s 1919 febr. 12-re értekezletet hívott össze, amelyen megalakították a Nemzeti Egyesülés Pártját. Az alakulás céljául a konzervatív nemzeti politikát tűzte ki, szemben az akkori irányzattal, amelyről látható volt, hogy az országot mind nagyobb ve-

szedelembe sodorja. Az új párt szervezeteit azonban nem építhette ki, mert közben kitört a bolsevizmus és kénytelen volt Bécsbe menekülni, ahol mint a szegedi kormány képviselője, vezető szerepet vitt mindazokban az akciókban, amelyek a kommunizmus megbuktatását célozták. Bécsben körülötte csoportosult az ellenforradalmi emigráció. Bethlen István gróf nagy erővel fogott hozzá az ellenforradalom megszervezéséhez és a jobb magyar jövő alapjainak megteremtéséhez. Itt nyilatkozott meg először teljes valójában vezetőszererepre való hivatottsága. Szakadatlan tárgyalásokat folytatott külföldi politikusokkal és diplomatákkal, valamint a Bécsben élő magyar politikusokkal s törekvéseit a nagy nyilvánossággal is közölte az akkoriban Bécsben megjelenő Pester Lloyd hasábjain. A kommunizmus bukása után hazatérve, részt vett a Sir Georg Clerknek, az entente főmegbízottjának kezdeményezésére 1919 novemberben megindult tárgyalásokon, amelyeknek célja egy koncentrációs kabinet megalakítása volt s ekkor először is őt emlegették miniszterelnökként. Abban akkor ezt a feladatot nem vállalta, mert még nem látta elérkezettnek az idejét nagy koncepcióju terveinek megvalósítására. A pártok közös megegyezésével Huszár Károly lett a miniszterelnök s ő a külügyminisztérium békeelőkészítő osztályában folytatta speciális misszióját. Az Erdélyre vonatkozó előterjesztéseket teljesen az ő vezetése mellett állították össze. Később az Apponyi Albert gróf elnökelete alatt működő békeküldöttséggel, mint a kormány egyik főmegbízottja utazott Neuillybe, ahol igen értékes és nagy szolgálatokat tett hazájának. A béketárgyalásokról hazatérve, a román megszállás alól felszabadult Tiszántul hajduböszörményi kerületben pártonkívüli programmal képviselőnek jelölték, de a választáson Tasnádi Kovács Józseffel szemben kisebbségben maradt. 1920 júliusában Simonyi - Semadam Sándor kormányának lemondása után a kormányzó őt bízta meg, hogy a kisgazda pártból, a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjából és a diszsidensek csoportjából alakítson egységes kormánypártot s vállaljon kabinet-

alakítást. Bethlen ekkor keresztül vitte a pártok egyesítését s ezzel megteremtette vállalkozásának tárgyi alapját, vállalkozása mégis személyi okokból meghiusult és az új kormány élére Teleki Pál gróf került. Néhány héttel később Emich Gusztáv volt kereskedelmi minisztert berlini követé nevezték ki s így megüresedett Hódmezővásárhely első kerületének mandátuma és a kerület ekkor őt küldte a nemzetgyűlésbe. Az első nemzetgyűlésen Bethlen István gróf nagyon keveset szerepelt, mert a Menekültügyi Hivatal, amelynek elnöke volt, egész munkaerejét igénybe vette. Teleki Pál gróf a koalíció élén csak nagy nehézségekkel tudta vezetni az ügyeket s ezért az első alkalommal, — amely a Károly király első látogatása kapcsán kibocsátott hadiparancs körül támadt bonyodalommal adódott — 1921 ápr. 13-án lemondott a miniszterelnökségről. Ekkor megint Bethlen István gróf kapott megbízást kabinetalakításra. Okulva előbbi tapasztalatain, nem bocsátkozott tárgyalásokba a pártokkal, hanem a legrövidebb idő alatt megalakította kabinetjét, amelynek meglepetése az volt, hogy négy olyan tagja volt, akik nem voltak nemzetgyűlési képviselők. Ez a négy miniszter Hegedüs Lóránt, Bánffy Miklós gróf, Ráday Gedeon gróf és Belitska Sándor volt. Az új kormány április 19-én mutatkozott be a nemzetgyűlésen. Bethlen István gróf, mint miniszterelnök első beszédében a teljes jogrend védelmét és a közszabadságok fokozatos visszaállításának szükségességét hirdette s kimondotta a mindenkitől régen várt jelszót: legyen vége a forradalmi szellemnek. A Ház eleinte tartózkodóan fogadta az új kormány bemutatkozását, de rövidesen kedvezőbbre fordult a hangulat, mert a kormány felszabadította a gabonaforgalmat s Hegedüs Lóránt híres expozéjának szuggesztív hatása alatt a Ház gyors egymásutánban a pénzügyi törvények egész sorozatát intézte el. A Ház további tárgyalásain mindegyre kiütköztek a szenvedelmes hangok s a nyugodtan indult tanácskozások közben a legváratlanabban robbantak ki a legviharosabb jelenetek. Ezek a körülmények nem voltak alkalmasak a kormány helyzetének megszilárdítására, az az egy azonban megállapítható volt, hogy

a koalíció sokáig fenn nem tartható akkori formájában. Éles összecsapások történtek szinte napról napra s ezeknek leggyakoribb szereplői Beniczky Ödön v. belügyminiszter, Friedrich István v. miniszterelnök, Erekly Károly és mások voltak s egy elmérgesedett affér következtében Rakovszky Istvánnak le is kellett mondania az elnöki tisztről. Ennek az ülésszaknak nevezetessége volt Hegedüs Lórántnak pénzügyi tervei összeomlása után elmondott drámai hatású lemondó beszéde és Kövér Ibrahim Györgynek Rakovszky István ellen a Ház nyílt ülésén elkövetett merénylete. Bethlen István gróf miniszterelnök Bánffy Miklós gróf külügyminiszterrel ezután résztvett a Della Toretta márki olasz külügyminiszter kezdeményezésére létrejött velencei konferencián, mely a Nyugatmagyarország kérdésében Ausztriával kitört viszályt volt hivatva megoldani. Ezen a konferencián sikerült Schober osztrák kancellárral megegyezést létesíteni, amely szerint a magyar kormány leszeli a nyugatmagyarországi felkelést és Sopron város és környéke hovatarozandóságát népszavazás útján öntik el. A dec. 14—16-iki népszavazás Magyarország javára ütött ki és az entente-bizottság 1921 dec. 31-én nagy ünnepek között adta vissza a várost és környékét Magyarországnak. Ekkor tárgyalt a magyar kormány nemzetközi konferencián első ízben egyenrangú félként, másfelől rést ütött a békeszerződések sérthetlenségén és sikerült az első békés lépést megtenni az integer Magyarország felé. Sikerét a külföldi közvélemény is világosra szólónak mondotta. Közben egyre erősebb hullámokat vetett a belpolitikai életben a királykérdés feszegetése. A kérdés nyugvópontonra juttatása céljából 1921 október végén nagy beszédet mondott Pécsen, azonban ugyanakkor a király, a kormány tudta nélkül, másodszor is visszatért az országba. Bethlen István gróf a külpolitikai helyzet kényszerítő hatása alatt parancsot adott az ellenállásra a királlyal érkező csapatokkal szemben s végül is a kormány kénytelen volt a királyt kiadni az ententenak. A Habsburg-ház detronizálásáról szóló javaslat törvénybeiktatása után beadta lemondását, a kormányzó azt el is fogadta, de újból őt

bizta meg kormányalakítással. Az új kormányban mindössze néhány személyi változás történt s ekkor vette át Kállay Tibor a pénzügyi tárcát. A budaörsi események után Apponyi Albert és Andrássy Gyula gróf élesen szembefordultak Bethlennel, úgy hogy attól kezdve a nemzetgyűlésben nyugodt munkát folytatni nem lehetett s ezért kellett a miniszterelnök által benyújtott választójogi javaslatot is rendeleti úton életbeléptetni. Közben még az első nemzetgyűlés végén megalapította a Keresztény Kisgazda, Földmives és Polgári Pártot. Az új párt a nemzetgyűlési választásokon óriási sikert aratott s nagy többséggel került be a parlamentbe. Bethlen István gróf ekkor rekonstruálta kormányát s a királykérdés teljes kikapcsolásával elsősorban az egyre súlyosodó gazdasági helyzet romlásának igyekezett gátat vetni. A kormány új tagjai voltak: Rakovszky Iván (belügy), Daruváry Géza (igazságügy, később külügy), nagyatádi Szabó István (földmivelségügy) és Walkó Lajos (kereskedelemügy). A romló korona s a vele kapcsolatos szociális problémák néhány provizórikus rendelkezést tettek szükségessé, de egészséges, átfogó gazdasági rekonstrukcióról akkori külpolitikai elszigeteltségünkben, főként pedig a jövétéli kérdés veszélye miatt, egyelőre szó sem lehetett, bár a kormány hosszú idő óta fáradozott az akadályok elhárításán. Belpolitikai tekintetben súlyosbította a helyzetet az amugy is egyre növekvő szociális követelések mellett a földreform ki nem elégitő haladása. Az inflációs politika, valamint a valorizálatlan állami hitelek miatt 1923 nyarán az egységspárt fajvédőcsoportja ellenzékbe ment s a szélső baloldal harca is egyre fokozódott, egyes esetekben egészen az obstrukcióig. Bethlen István gróf miniszterelnök 1923 ápr. 30-án Kállay Tibor pénzügyminiszterrel külföldre utazott, hogy rekonstrukciós tervének előfeltételeit megteremtse. Először Párisba mentek, ahol megtette előterjesztését a jövétéli bizottság előtt. Kérése az volt, hogy a bizottság ideiglenesen függessze fel a jövétéli követelések javára a trianoni szerződésben zálogul lekötött állami jövedelmek közül azokat, amelyek egy külföldi köcsön biztosításául lekötendők vol-

nának. Máj. 7-én Bethlen Párisból Londonba utazott, ahol behatóan tájékoztatta Baldwin pénzügyminisztert Magyarország pénzügyi helyzetéről és hosszasan tanácskozott Curzon lord külügyminiszterrel, Crewe államtitkárral, Rothschild lorddal és több vezető pénzügyi szakemberrel. E tárgyalásokon Bethlennek sikerült megnyernie terveit számára az angol kormány hozzájárulását. Londonból Párisba utaztak Kállayval, ahol Salvago Raggi nagykövettel, Olaszország képviselőjével tanácskoztak s ezután Bethlen István gróf elutazott Rómába. Itt az olasz kormány vendége volt és alkalma nyilott Mussolinit és De Stefani pénzügyminisztert Magyarország helyzetéről a legteljesebb részletességgel tájékoztatni. Az a szívélyes viszony, mely ma Olaszország és Magyarország között fennáll, ezekben a napokban keletkezett. A kormány munkáját tehát siker koronázta. Bethlen István grófnak sikerült olyan külpolitikai légkört teremtenie, hogy egyfelől a jövétéli bizottság belement a jövétéli kérdésének husz évre való elodázásába, másfelől a népszövetségi kölcsön és szanálási program révén megnyílt a lehetősége a nagyarányú gazdasági rekonstrukciónak. A szanálási törvényjavaslatok csoportját meghosszabbított parlamenti üléseken rövidesen megszavazta a nemzetgyűlés, a külföldi és belföldi kölcsönakció rendkívüli sikerrel fejeződött be s megalakulhatott a Nemzeti Bank is, ami egyuttal a bankóprés megszüntetését jelentette. A népszövetség főbiztosa, mr. Jeremiah Smith, máj. 1-én Budapestre érkezett s megkezdte tevékenységét. A Nemzeti Bank máj. 24-én alakult meg, a népszövetségi kölcsönt július elején többszörösen tuljegyzték: a rekonstrukció nagy műve tehát megkezdődött. Bethlen István gróf rengeteg akadály legyőzése után valóságra váltotta nagyszabású ígértét és tervét. A szanálás tervszerű munkáját azonban nem egy ízben akasztotta meg az ellenzék egy részének zavart keverő politikája, ami végül is szükségessé tette a házzsabályok módosítását. A házzsabályrevízió bizottsági és plenáris tárgyalásáról csekély kivétellel az egész ellenzék távol maradt, talán legtöképpen azért,

mert a Ház nov. 24-én tartott üléséről az elnök a vele szemben tanusított renitencia és zavarokozás miatt egy csomó ellenzéki képviselőt a parlamenti őrséggel távolított el a Házból és a mentelmi bizottság a renitens képviselőket 15—22 ülésből ki is zárta s az ellenzék ezt úgy fogta fel, mintha a kormány a revízióval szemben tervezett ellenállást akarta volna letörni. Mikor a demokratikus ellenzéki blokk megindokolta a Házban, hogy miért vállal szolidaritást a megrendszabályozott képviselőkkel, Bethlen kimutatta az ellene emelt vádak tarthatatlanságát és kijelentette, hogy el van szánva arra, hogy tovább haladjon a jogrend és a konszolidáció útján s a házszabályrevíziót törekvése hathatós eszközének tekinti. A gazdasági talpraállítást szolgáló alapvető törvények megalkotása után a külföldi államok egész sorával sikerült kereskedelmi megállapodást kötni s a forgalom megindulásával s az államháztartás deficitmentessé tételével immár a tisztviselőkérdés és a beruházás megoldására kerülhetett a sor. Ezzel párhuzamosan egyes alkotmányjogi kérdések is az előkészítés stádiumába jutottak: így a választójogról, valamint a felsőházról szóló javaslat. Ugyanekkor keresztülvíttek az Országos Takarékosági Bizottság javaslatai alapján a takarékoság elvét az egész állami életben s megindultak a tárgyalások az utódállamokkal a nyugdíjasok ellátása, valamint kereskedelmi szerződések kötése ügyében. Mindezeket a munkákat erősen visszavetette a frankhamisítás kapcsán kifejlődött hosszú parlamenti harc, melynek során súlyos támadások érték személyében is Bethlent. S bár ennek visszhangjaként a külföldön is gondoskodás történt nehézségek támasztásáról, a Nemzetek Szövetsége az utódfélèves szanálási időszak leletével mégis programmszerűen megszüntette a pénzügyi ellenőrzést, amivel a szanálás súlyos terheket követelő munkájának első periódusa lezáródott. A kormány ekkor a magánháztartások talpraállítását és a többtermelés előmozdítását tűzte ki feladatául, sikeres tárgyalásokat kezdett a városok kölcsöne és a beruházások keresztülvitele érdekében. Ugyanekkor letárgyalta a parlament a pengőről

szóló javaslatot, valamint a választójogi és felsőházi javaslatokat. 1926 októberében a Kuria is jogerős ítéletet hozott a frankügyben, mely teljesen tisztázta a kormány szerepét. Bethlen István gróf ekkor, bár a nemzetgyűlés már a tavasszal bizalmat szavazott neki ez ügy kapcsán, lemondott. A kormányzó a lemondást nem fogadta el, hanem bizalmáról biztosította, mire Bethlen rekonstruálta kormányát s a felsőházi javaslat letárgyalása után, amelynek megalkotásával a nemzet visszatért az alkotmányos kétkamaras rendszerhez, feloszlott a nemzetgyűlés. Erdemeiért a kormányzó 1924 augusztus 27-én a Magyar Érdemkereszt nagykeresztjével tüntette ki és sikereinek elismeréseképpen, valamint a frankügyben őt ért támadások kapcsán a nemzet az elégtétel és elismerés számos jelével halmozta el. A szegedi egyetem még 1922-ben disz doktorává választotta meg, azóta pedig több mint 300 város, illetve község választotta diszpolgárává. 1923-ban a pápa a IX. Pius-rend nagykeresztjével tüntette ki. Különösen impozánsan nyilatkozott meg mellette a nemzeti társadalom és a külföld rokonszenve, mikor Genfben egy emigráns részéről inzultus érte. Az új országgyűlési választásokon hatalmas diadalt aratott a miniszterelnök politikája: a mandátumok 79 százalékat a kormányt támogató pártok nyerték el. Bethlen István grófit Szécsényben egyhanguan, Debrecenben pedig lajstromos választással választották képviselővé. A debreceni győzelmet olyan értékesnek tekintette, hogy ezt a mandátumot tartotta meg. Az új országgyűlés 1927 jan. 28-án nyílt meg a hagyományos fénnel és pompával. Ez év áprilisában Bethlen István gróf Rómába utazott, ahol barátsági és döntőbírósi szerződést kötött Olaszországgal és elvi megállapodásra jutott Mussolinivel a fiumei kikötő dolgában is. Bethlen római fogadtatásának bensősége napokig foglalkoztatta az európai politikai világot, amely még sokáig azoknak a rendkívüli jelentőségű pohárköszöntőknek hatása alatt állott, amelyeket Bethlen és Mussolini az olasz kormánynak Bethlen tiszteletére rendezett estélyén váltottak. A szerződés megkötése különben fordulóponthoz jelentett az ország újabb történe-

tében, mert Magyarország ezzel kilépett addigi külpolitikai izoláltságából, amelybe a békeszerződés és a kisentente elleneséges indulata kényszerítette és újra számottevő faktor lett az európai politikában. Bethlen István gróf miniszterelnök ezuttal is a diplomácia művészenek bizonyult, aminthogy ezt igazolja a Lengyelországgal és Spanyolországgal kötött barátsági és döntőbírósi szerződés s 1929 tavaszán a francia politika irányítóinál elért nagy sikere, amelynek első eredménye már is megnyilvánult abban, hogy a francia kormányhoz közel álló lapok is barátsággal és megértéssel foglalkoztak Magyarországgal kérdésével. Bent az országban az utóbbi idők egyik legnagyobb sikerét Bethlen István gróf a hősök emlékművének leleplezésekor (1929 máj. 26.) tartott beszédével aratta, amelyben megszólaltatta a magyar nemzet lelkében élő törhetetlen hitet, hogy a trianoni igazságtalanságot meg kell szüntetnie az örök Igazságnak s akkor újra feltámad az ezeréves Magyarország. Bethlen beszédét a kisentente erőszakos indokolással sérelmezte s ezért budapesti követeik útján tiltakozásukat jelentették be. A tiltakozásra adott válaszban a kormány rámutatott arra, hogy Magyarország sohasem mondott le a revízió szükségességének hangoztatásáról s ennek elérésére törekedett és törekszik mindig, de békés eszközökkel. A kisentente állásfoglalására az egész ország megmozdult s pártkülönbség nélkül mindenki Bethlen mögé állott, amit a törvényhozás mindkét házában kifejezésre is juttattak. Mikor pedig ezt a kérdést a román kamarában is szóvá tették, Bethlen a felsőházban a költségvetési vita befejezésekor tartott nagy beszédében választ a román külügyminiszter kijelentéseire. Bethlen István gróf nyolc esztendei miniszterelnöksége alatt az ország talpraállítása érdekében elvégzett nagy munkásságával és alkotásaival örök időkre hálára kötelezte nemzetét.

Bethlen József gróf, volt országgyűlési képviselő. 1871 ápr. 26-án született; legifjabb fia Bethlen Géza grófnak, Torda-aranyos megye volt főispánjának. Tanulmányainak elvégzése után mezőszegi birtokán gazdálkodott. 1910-ben a marosludasi kerület a nemzeti munkapárt

programja alapján választotta képviselőjévé.

Bethlen Pál gróf dr. (bethleni), a felsőház tagja. 1883 szept. 11-én született Drágban, Szolnokdoboka megyében. Jogi tanulmányait Kolozsvárott és több

külföldi egyetemen véggezte. 1906-ban avatták a jogi tudományok doktorává. Mint egyetemi hallgató és ügyvédjelölt az egyetemi ifjúság egyik vezetője volt. Önkéntesi évének leszolgálása után ügyvédi vizsgát tett, majd

hosszabb külföldi utra ment. Hazatérve, ügyvédi irodát nyitott. 27 éves korában, 1910-ben a bethleni kerület munkapárti programmal megválasztotta országgyűlési képviselőjének. A Ház egyik korjegyzője volt. A háború kitörésekor bevonult huszárezredéhez s az olasz és szerb harc téren teljesített szolgálatot. Az összeomlás után visszavonult a politikai élettől, ügyvédi hivatásának szentelte idejét és gazdálkodott. Az örökös-jogu főrendi családok választották be a felsőházba, melynek egyik korjegyzője volt, majd jegyzője lett.

Bezerédj István dr. (bezerédi), a felsőház tagja. 1866 febr. 22-én született Budapesten. Középiskoláit és az egyetemet is Budapesten végezte s itt avatták jogtudományi doktorrá. 1888-ban Vas megye szolgálatába állott mint tiszteletbeli aljegyző. 1901-ben alispánná választották meg, 1906-ban Vas vármegye főispánjává nevezték ki. Több külföldi nyelvet beszél tökéletesen és hosszabb tanulmányutakat tett Európa különböző államaiban. Vasvármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba.

Bikádi Antal, volt országgyűlési képviselő. 1861-ben született Orosházán. Középiskolái elvégzése után jogot hallgatott, majd ügyvédi oklevelet szerzett és Orosházán ügyvédi irodát nyitott. 1898-ban az orosházai kerület függetlenségi- és 48-as pártjának egyik vezetője lett, s később pártelnöknek is megválasztották. 1910-ben több sikertelen próbálkozás után végre elnyerte az orosházai kerület mandátumát.

Bíró Pál dr. (hámosi), országgyűlési képviselő. 1881-ben született Budapesten. Középiskoláit Budapesten végezte, itt hallgatott jogot is, majd a berlini

és freiburgi egyetemen folytatta tanulmányait. 1902-ben avatták doktorrá, 1903-ban a Rimamurányi és Salgótarjáni Vasműszolgálatába lépett, kilenc évvel később e részvénytársaság igazgatója, 1917-ben pedig

vezérigazgatója lett. 1912-ben mint a magyar vasipar reprezentánsa vett részt a brüsszeli konferencián. Jelentős munkát végzett annak idején a békekedelegációban, amelynek ipari szakértője volt. Igen sok vállalat és részvénytársaság vezetője. Közgazdasági téren kifejett munkássága elismerésül 1922-ben kereskedelmi főtanácsosi címet kapott. A második nemzetgyűlésen az ózdi kerületet képviselte, az új országgyűlésbe is régi kerülete küldötte be képviselőjéül.

Bíró Zsigmond, felsőházi póttag. 1850 máj. 1-én született Szentmártonkátán. Budapesten végezte gimnáziumi és jogi tanulmányait s itt tette le az ügyvédi vizsgát is. Tanulmányai befejezése után a Pesti Hazai Első Takarékpénztár szolgálatába lépett, ahol gyorsan haladt előre és már 1889-ben az intézet igazgatója lett, később az intézet alelnökévé, majd 1929-ben elnökévé választották meg. Résztvett annak idején Károlyi Sándor gróf vezetése mellett a szövetségi mozgalomban s ez eszmének ma is lelkes harcosa. 1911 óta udvari tanácsos. Pest vármegye törvényhatósága választotta meg felsőházi póttagnak.

Birtha József, volt nemzetgyűlési képviselő. 1877-ben született a szabolcsmegyei Or községben. Középiskoláit a nyiregyházi ref. főgimnáziumban, a teológiát Debrecenben végezte, majd Utrechtben, Berlinben és Heidelbergben folytatta tanulmányait. Hazajöve a kolozsvári ref. főgimnáziumban választották meg tanárnak, két év múlva pedig Lévára került lelkésznek. A fel-

vidéki ellenállás egyik főmozgatója volt, miért a csehek internálták is. Később kiszabadult és Budapestre menekült. Az első nemzetgyűlési választáson a nyirbátori kerület mandátumát nyerte el a kereszténypárt programjával.

Bissingen-Nippenburg Ernő gróf, volt főrendiházi tag. 1854 okt. 29-én született a krassószörénymegyei Jám községben. Tanulmányai elvégzése után

nem sokkal, már a politikai küzdőtérré lépett s mint fiatal ember is jelentékeny szerepet vitt a krassómegei közéletben. Állandóan a nemzetiségi izgatók ellen küzdött. 1887-ig három országgyűlési cikluson át képviselte

előbb a szászkaik, később a lugosi kerületet. 1893 óta a főrendiház tagja volt 1917. január 16-án bekövetkezett haláláig.

Bittner János, a felsőház tagja. 1867-ben született Nagypaponyban. Iskolái elvégzése után kitanulta a hentes- és mészárosipart, majd hosszabb tanulmányutat tett Európa különböző államaiban s azután Budapesten

mint mészáros és hentes-nagyiparos kezdett szerepet vinni. A budapesti kereskedelmi és iparkamara életében is tevékeny részt vesz. 1921 szept. 2-án

a kamara alelnökévé is választották. Az Országos Iparegyesület igazgatósági tagja, a budapesti hentesipartestület elnöke. A főváros törvényhatósági bizottságának már 1903-ban tagja lett, később ismételt bizottsági taggá választották s a közgyűléseken sokat szerepelt. 1924-ben megkapta a kormányfőtanácsosi címet. A kivándorlási tanács tagja. A budapesti kereskedelmi és iparkamara részéről választották meg a felsőház tagjának.

Bizony Ákos (papi), volt országgyűlési képviselő. 1846 nov. 25-én született Kecskeméten. Gimnáziumi tanulmányait

Kassán és Eperjesen végezte, jogot a budapesti egyetemen hallgatott. Az ügyvédi vizsga letétele után ügyvédi irodát nyitott, de már korán bekapcsolódott a politikai életbe. Több cikluson keresztül volt Miskolc város képviselője. A háboru alatt nem tar-

totta helyénvalónak azt, hogy a képviselők felvegyék tiszteletdíjukat, ezért ő a részére kiutalt összegeket Miskolc város szegényeinek adta. A forradalomkor nem vállalt semmiféle megbízást, hanem visszavonult birtokára és távol tartotta magát minden nyilvános szerepléstől. A kommun után sem vállalt politikai szerepet. Borsod vármegye életében azért fáradhatatlan munkásságával állandóan vezető szerepet játszott. A miskolci ügyvédi kamarának elnöke volt. Meghalt 1922 jul. 27-én.

Blaha Sándor dr., h. államtitkár. 1875-ben született Budapesten. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányait is itt végezte. 1897-ben Zalavármegye szolgá-

tály vezetője is. A Brüsszelben és Párisban tartott nemzetközi közigazgatási kongresszusokon a magyar csoportot ő vezette. Választott bíró volt a Magyarország és Románia között a trianoni szerződés által kettészakított vármegyék, városok és községek vagyoni ügyeinek rendezésére vonatkozó egyezség végrehajtásánál. Ez alkalommal a Párisban megtartott tárgyaláson a román választott bíróval előnyös egyezséget kötött, amely kárpótlás címén mintegy 3000 hold földet és 240.000 dollárt juttatott a magyar államnak. A háboru alatt huszárszázadosi rangig emelkedett. Érde-
mei elismerésül több kitüntetésben volt

része s legutóbb magas kitüntetést kapott a közigazgatási reform törvényének előkészítése körül kifejtett munkásságáért.

Blahó Pál, volt országgyűlési képviselő. 1864-ben született. Középiszkolai tanulmányainak elvégzése után orvostan-hallgató lett s orvostudori oklevelet szerzett, majd Szokolcán működött mint gyakorló orvos. 1906-ban választotta Morvaszentjános kerülete először képviselőjévé tót nemzetiségi programmal. 1910-ben újból elnyerte régi kerülete mandátumát.

Blanár Béla, volt országgyűlési képviselő. 1867 aug. 24-én született Kassán. Tanulmányait szülővárosában és Budapesten végezte s itt szerzett ügyvédi oklevelet is. 1891-ben nyitott ügyvédi irodát Kassán, három év múlva pedig nyilvános rendkívüli tanár lett a kassai jogakadémián. 1906-ban Kassa város megbízásából II. Rákóczi Ferencnek és bujdosó társainak hamvait kísérte Orsovától a fejedelmi székvárosig. 1910-ben Kassa város mandátumát nyerte el munkapárti programmal.

Blankenstein Pál gróf, volt főrendiházi tag. 1868 jun. 6-án született Batteleuban, Morvaországban, mint néhai Károly gróf és Hohenlohe-Langenburg Konstanca hercegnő fia. Cs. és kir. kamarás. 1900-ban vette nőül Salzburgban Esterházy Mária grófnőt s házasságukból öt gyermekük született. A főrendiházba szóló királyi meghívólevelet 1903-ban eszközölte ki.

Bleyer Jakab dr., volt miniszter, országgyűlési képviselő. 1874 jan. 25-én született Dunapés községben, Bácsbodrog vármegyében. Egyetemi tanulmá-

nyait a müncheni, lipcsei és a budapesti egyetemen végezte s itt szerezte meg a jogi-és államtudományi doktorátust is. Igen nagy munkásságot fejtett ki irodalmi téren. 1908-ban a kolozsvári egyetem rendes tanára lett,

1911-ben a budapesti egyetem hívta meg a német nyelv és irodalmi tanszékre s azóta itt működik. Friedrich Istvánnal és Csilléri Andrással együtt részt vett

az ellenforradalomban és mint a nemzeti kisebbségek minisztere, tagja volt a Friedrich-, Huszár-, Simonyi-Semadam- és az első Teleki-kormányoknak. Az első nemzetgyűlésben a szentgotthárdi kerületet képviselte a keresztény nemzeti egyesülés pártjának programjával. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja. Ő alkotta meg a „Magyarországi Német Népművelődési Egyesület“-et, melynek ügyvezető alelnöke. Alapítója és kiadója a „Sonntagsblatt“ című politikai hetilapnak. Az országgyűlési választások során a villányi kerület választotta meg egységspárti programmal.

Bodó János (diósadi), országgyűlési képviselő. 1886-ban született Töröktelepén, Torontál megyében. A nagyváradi hadapródiskola elvégzése után 16 évig mint tényleges honvédtiszt szolgált a volt 5. honvédegyezrednél. 1921-ben őrnagyi ranggal nyugdíjba ment. Beutazta Ausztriát, Németországot, Lengyel- és Olaszországot. A háboru alatt harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetést kapott. Katonai pályája alatt tudományos irodalmi munkásságot fejtett ki. Számos szakfolyóiratnak állandó munkatársa volt, több könyvet is írt, így „Nemzetközi jogok a háboruban“, „Kémkedés békében és háboruban“, „A világháború és a hadijog“, „Erősödünk“. A „Levente“ című folyóirat megalapítója. Mintegy ezer levente egyesület megalakításában vett részt. Szőreg község érdemei elismerésül az épülő új falurészt „Bodó-telep“-nek nevezte el. Ügyvezető igazgatója a Faluszövetségnek, melynek szervezési munkálataiban tevékeny részt vett. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja, a másodiknak jegyzője is volt. A törökkanizsai kerületet képviselte. Az országgyűlésbe is régi kerülete küldötte be.

Bodor György, volt nemzetgyűlési képviselő. 1855 márc. 28-án született Dunaföldváron. Elemi iskolái elvégzése után szülőfalujában gazdálkodott, majd a 7-es huszároknál szolgált le katonai éveit. Részt vett a boszniai hadjáratban.

Az első nemzetgyűlésen a paksi kerületet képviselte kisgazdapárti programmal.

Bódy Tivadar dr. (losonci), a felsőház tagja. 1868 jun. 2-án született Budapesten. Egyetemi tanulmányait Budapesten fejezte be 1891-ben, amikor jog- és államtudori oklevelet szerzett. 1886-ban, mint joghallgató a főváros szolgálatába lépett, ahol később tanácsnokká, alpolgármesterré, majd 1918-ban polgármesterré választották. 1920 októberében, több mint 35 évi munkásság után kérte nyugdíjaztatását. Azalatt a három és fél évtized alatt, amelyet Budapest szolgálatában eltöltött, sokdalu tevékenységet fejtett ki. Mint a pénzügyi osztály vezetőjének nagy érdeme volt a főváros pénzügyeinek gyökeres rendezésében. A középítési/ügyosztály élén eltöltött esztendőhöz fűződik a káposztásmegyeri vízművek építkezésének befejezése, a vízszolgáltatásról és a közterületek burkolásáról szóló szabályrendeletek elkészítése. Nagy része van a lakásépítési program megvalósításában, továbbá az Általiskert, az Artézi- és Szent Gellért-fürdők megépítésében. A legválságosabb időben lett az ország fővárosának polgármesterévé és emberfölötti munkájának érdeme az, hogy a főváros közigazgatása a forradalmak utáni időkből meglehetősen gyorsan tért vissza a rendes kerékvágásba. Mint alpolgármester, illetve polgármester, legfőbb irányítója volt a budapesti villamos városi vasutnak, amelyeknek a polgármesterségtől való megválása után vezérigazgatója lett. Elnöke volt a Magyar Városok Országos Kongresszusának, tagja a Közélelmezési Tanácsnak és a Haditermény Rt. igazgatóságának. Így a leginségesebb időben élénk részt vett Budapest és az egész ország élelmezésének irányításában. Hosszu közéleti pályáján többször részesült legfelsőbb elismerésben. 1912-ben buzgó és sikeres szolgálatainak elismerésül a király a magyar nemességet adományozta számára a „losonci“ előnévvel. 1916-ban a m. kir. udvari tanácsosi címet kapta. Polgármesterségétől való megválása óta főleg közgazdasági kérdésekkel foglalkozik. Számos nagy vállalat vezetője és igazgatósági tagja. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága küldötte be a felsőházba.

Bogya János dr. (rudai), országgyűlési képviselő. 1880 szept. 19-én született Breznóbányán. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti, strasszburgi, berlini és kolozsvári tudományegyetem jogi és államtudományi fakultását hallgatta és Kolozsvárott avatták a jog és államtudományok doktorává. A bécsi konzuli akadémián a konzuli oklevelet szerezte meg. 1905-ben az egyetem elvégzése után hosszabb külföldi tanulmányutra ment és bejárta egész Európát, Észak- és Délamerikát. 1910-ben, a konzuli akadémia elvégzése után velencei konzullá nevezték ki. Egyideig, mint konzul a bécsi külügyminiszteriumba volt beosztva, azután pedig Jassyban, Zürichben, Berlinben, Brémában volt konzul. Az ellenforradalom idején Szegeden volt és innen jött fel Budapestre a nemzeti hadsereggel. Számos politikai és diplomáciai cikket irt hirlapokba és folyóiratokba. A második nemzetgyűlésbe a tatai kerület választotta meg legitimista ellenzéki programmal. 1924-ben belépett az egységespártba és most egységespárti programmal lépett fel Tán. A Házban többször felszólalt s különösen külpolitikai fejtegetései keltettek nagy érdeklődést. Nagy ápolója a magyar-olasz kapcsolatok kimélyítésének, ezért az olasz kormány 1925-ben a királyi olasz lovagrend parancsnoki keresztjével tüntette ki.

Bohn József, országgyűlési pótképviselő. 1873 aug. 18-án született Budapesten. Négy reáliskola elvégzése után kertészeti pályára lépett. Budapesten szerzett képesítést s azután tanulmányai továbbfolytatására külföldre ment. Előbb a schönbrunni császári kastély kertészetében tanult, majd Erfurth, Hamburg, Berlin, Drezda, Lipcse és Köln városaiban munkálkodott. Hazatérve, évekig volt főkertész Temesváron, Kolozsvárott és Nagyváradon, majd a boszniai Plevljében, mint a katonai dandárfőparancsnokság főkertésze működött. 1897-ben Budapesten önálló virágüzletet nyitott s a kereskedő-világban vezető pozíciót vívott ki magának.

1926 decemberében egységespárti programmal a budapesti déli kerület pót-képviselője lett.

Bohus Lajos báró (világosi), volt főrendiházi tag. 1862 febr. 8-án született Aradon. Tanulmányai elvégzése után birtokain gazdálkodott. Családja 1896-ban kapta a bárói címet és ezzel együtt az örökös főrendiházi tagságot. Atyja halála után 1905-ben eszközölte ki a főrendiházba szóló királyi meghívó levelet s itt működött haláláig.

Bolgar Ferenc, volt országgyűlési képviselő. 1852-ben született Máramarosszigeten. Katonai iskolába járt s a bécsi hadmérnökkari akadémiát végezte. 1877—1880-ig a mérnökkari törzshöz volt beosztva s a péterváradai és budapesti katonai építészeti igazgatóságnál működött. 1881-ben tisztirangját továbbra is megtartva, kilépett a tényleges szolgálattól és Bécsben a Wehrzeitungot, majd a Militärzeitungot szerkesztette. 1884-ben egy cikke miatt Schleyer alezredessel párbajt vívott, melyben ellenfelét agyonlőtte. Miután szabadságot állományban volt, esküdtszék elé állították, de a bécsi esküdtek egyhangulag felmentették. Ekkor hosszabb külföldi tartózkodás után áttette lakóhelyét Budapestre és 1885-ben megalapította a Katonai Lapok-at. Még mint hadnagy adta ki 1880-ban Párbaj-kódexét, amely igen sok kiadást ért meg és mindig irányadónak tekintették. 1889-ben a Budapesti Tagblatt tulajdonosa és főszerkesztője lett. 1887-ben a kismartoni kerületben nemzetipárti programmal képviselővé választották és hét cikluson át képviselte e kerületet. 1905-ben a képviselőház alelnökévé választották. A Wekerle-kormány megalakulása után a honvédelmi miniszterium államtitkárának nevezték ki, mely állásból a kormány lemondásakor ő is távozott. 1908-ban nyerte el a belső titkos tanácsosi méltóságot. Meghalt Budapesten 1923 máj. 23-án.

Bolza Géza gróf, volt főrendiházi tag. 1857 aug. 27-én született Szarvason. Pótzsonyban végezte a hadapródiskolát, majd a 4. huszárezredben szolgált. Csáky Albin grófnak a főrendiház elnökévé történt kinevezése után Szarvas város őt küldötte szabadelpvüparti programmal a

képviselőházba, amelynek 1901-ig tagja volt.

Bolza József gróf, volt főrendiházi tag. 1853 jan. 6-án született Szarvason. Középiskolai tanulmányai elvégzése után önkéntesi évet szolgált le, majd a hohenneimi gazdasági akadémiát végezte. 1878-ban résztvett Bosznia és Hercegovina megszállásában, azután birtokain gazdálkodott.

Bolza Pál gróf, volt főrendiházi tag. 1861 aug. 18-án született Tiszakürtön. Tanulmányai elvégzése után katonai pályára lépett s mint tiszt a 2-es honvédseregben szolgált. Nemsokára azonban otthagyta a katonaságot és birtokán gazdálkodott. 1895-ben vette nőül Vigyázó Alexandrine grófnőt.

Borbély György (roffi), a felsőház tagja. 1875 márc. 29-én született Tiszaroffon. Középiskolai elvégzése után a bécsi és budapesti egyetemen jogot hallgatott, majd a budapesti kereskedelmi akadémia szaktanfolyamát végezte. 1897-ben szolgabíróvá választották Jász - Nagykun - Szolnok vármegyében. 1901-ben képviselővé választotta a törökszentmiklósi kerület. 1906-ban

visszatért megvéjéhez s a tiszai közpárt vezetőjévé lett. A forradalmak idején üldözöbe vették s a kommunisták börtönbe vetették. Fogságából kiszabadulva, résztvett a szolnoki ellenforradalomban. A vörösuralom bukása óta tiszaderzsi birtokán gazdálkodik. Cs. és kir. kamarás. A felsőházba Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatósága küldötte be.

Borbély Lajos, volt országgyűlési képviselő. 1843-ban született. Középiskoláit Selmechányán végezte, azután az ottani bányászati akadémiát és a csehországi prazibrami bányászati és kohászati főiskolát látogatta. Tanulmányai befejezése után állami szolgálatba lépett és mint fiatal mérnök részt vett a diósgyőri vasgyár építésében. Ezután néhány évet külföldön töltött el. 1872-ben visszatért Magyarországra és a salgótarjáni vasmű-társaság igazgatója lett. Amikor 1880-ban a salgótarjáni és a rimamu-

rányi műveket egyesítették, a társaságnak műszaki vezérigazgatója lett. 1910-ben a dédesdi kerület nemzeti munkapárti programmal képviselővé választotta. 1913-ban az ózdi Martin-Acélmű üzemet koncentrált s ezzel a magyar vastechnikai üzemet magasra fejlesztette. Meghalt 1923 okt. 29-én.

Borbély-Maczkó Emil vitéz, országgyűlési képviselő. 1887-ben született Hevesen. Középiskoláit Nagyváradon végezte a honvéd-huszár hadapród iskolában.

A Károlyi-forradalomig katonai szolgálatot teljesített, majd mint honvéd-huszár százados nyugdíjba ment s azóta bótai birtokán gazdálkodik. A világháborúban 38 hónapig az orosz-, román- és olaszharctéren teljesített szolgálatot s vitéz magatartásáért több ízben kitüntették. Ismert sportember. Többször feltűnt nagy sportteljesítményeivel, így 1908-ban, amikor mint huszár főhadnagy 14 óra és 7 perc leforgása alatt lovassági karddal 50 ezer kardvágást (mulinét) tett, majd amikor ugyanabban az esztendőben 3 nap és 12 óra alatt Gyulafehérvártól Kassáig lovagolt, egyfolytában téve meg a 540 kilométeres utat. A politikai élettel 1920 februárjában került először kapcsolatba, amikor az ózdi munkáskerület kisgazdapárti programmal képviselővé választotta meg. Az első nemzetgyűlésen ő volt az, aki az emlékezetes viharos ülésen lefogta Beniczky Ödönt, amikor a nemzetgyűlés elnökét, Gaál Gasztont inzultálni akarta. 1922-ben Borsod és Csonka-Gömör vármegye főispánjává nevezték ki. Miskolci beiktatásán megjelent Bethlen István gróf miniszterelnök is s akkor bontotta ki Miskolcon az egységspárt zászlóját. Mint főispán 1923 augusztusáig állott a vármegye élén, amikor Gömbös Gyulának az egységspártból történt kiválása miatt lemondott állásáról és csatlakozott a fajvédőpárthoz. 1924-ben az időközi választáson fajvédő programmal fellépett a miskolci belső kerületben, de kisebbségben maradt. Most Miskolc lajstromos választás alapján küldötte be az országgyűlésbe.

Borgulya Pál, volt nemzetgyűlési képviselő. 1872-ben született Szarvason, Békésmegyében. Szülei iskoláztatni akarták, ő azonban a gimnázium két osztályának elvégzése után, hajlamait követve, az ekeszarvához tért vissza. Szarvas város közéletében mindig vezetés szerepet játszott. Hosszu idő óta törvényhatósági bizottsági s községi képviselőtestületi tag. 1898-ban megalapította a szarvasi kisgazdapártot, amelynek kezdettől fogva elnöke. 1913-ban szövetségi gózmalmot létesített ötszáz ezer korona alaptőkével. A román megszállás alatt folytatta a kisgazdák és földmivesek szervezését s igyekezett ellenállásra bírni őket; sikerült is így több száz állatot és 200 vagon búzát megmentenie. Az első nemzetgyűlésbe a szarvasi kerület kisgazdapárti programmal választotta meg. Az egységes kormányzópárt megalakulása után csatlakozott a Herczegh Sándor és Mohácsy Lajos vezetése alatt álló 48-as kisgazdapárthoz. Ennek a pártnak a programjával vette fel a küzdelmet a második nemzetgyűlési választásokon régi kerületében s ekkor újra ő nyerte el a kerület mandátumát.

Borhy György (*borhi*), a felsőház tagja. 1858-ban született Budapesten. Itt hallgatott jogot, letette az államtudományi államvizsgát, majd a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte el. Tanulmányutjai során bejárta egész Európát, valamint Ázsia egy részét. A világháború idején mint szolgáltonkívüli huszárkapitány szolgálatátteleire jelentkezett és 19 hónapig katonáskodott. Ezidő alatt többször kitüntették. Politikával sohasem foglalkozott, noha a Tisza-kormány idején elnöke volt a Tisza-párt hevesmegyei szervezetének. Annál jelentősebb tevékenységet fejtett ki mezőgazdasági téren s a vármegyei életben. Számos agrárvállalat és pénzintézet vezetésében foglal helyet. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Heves vármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba.

Born Frigyes báró, volt országgyűlési képviselő. 1873 jun. 25-én született Berlinben. Gimnáziumi tanulmányait a berlini Collège royal françaisban végezte. Jogot a lausannei és oxfordi egyetemen (Worcester college) hallgatott,

majd a leobeni és berlini bányászati akadémiát látogatta, ahonnan két évre a felső-sziléziai Bismarck-Hüttebe ment gyakornoknak, hogy a bányászati és kohászati tudományokban tökéletesítse magát. Több bel- és külföldi vállalatnál igazgatósági tag, a felsőkrajnai Sankt-Annán nagybirtokos és bányatulajdonos. 1899-ben nőül vette Gajári Ödön leányát, Stefániát és azóta állandóan budapesti lakos. Nemzeti munkapárti programmal Bereck város választotta képviselőjévé 1910-ben.

Bornemissza Elemér báró, volt országgyűlési képviselő. 1868 nov. 6-án született Zabolán, Háromszék megyében. Tanulmányait a bécsi Teréziánumban és részben Kolozsvárott végezte. Azután mint egyéves önkéntes a közös hadsereg 2. huszárezredében szolgált, amelynek tartalékos tisztjévé is kinevezték. A magyaróvári gazdasági akadémiát végezte. 1900-tól kezdve az erdélyi római katolikus státus gazdasági ügyeit intézte. 1896-ban nőül vette Szilvássy Karolát. Képviselővé első ízben az 1905-i általános választások alkalmával román nemzeti-ségi jelölttel szemben szabadelvűpárti programmal választották a szilágycsehi kerületben. Ugyanez a kerület választotta meg 1910-ben, mint pártonkívüli hatvanhetest.

Bornemissza Gyula báró (*kászoni*), az aradi ellenforradalmi kormány volt külügyminisztere. 1873 dec. 16-án született Kolozsvárott. Középiskolai tanulmányai elvégzése után a Keleti Akadémia hallgatója volt, majd jogot végzett. Először mint attasé Szófiában működött, azután konzuli rangban Skutariban, Durazzóban és Pittsburgban volt, 1912-ben pedig mint főkonzult Bukarestbe helyezték, ahol 1916-ig maradt. 1917-ben Románia elfoglalásakor megint visszakerült régi helyére és az összeomlásig ott teljesített szolgálatot. A forradalomkor a külügyminisztériumba osztották be, ahol a bolsevizmus kitöréséig működött. Akkor Aradra ment és ott Károlyi Gyula gróf ellenforradalmi kormányában 1919 máj. 5-től máj. 30-ig külügyminiszter volt. A kommün bukása után Svájcba ment, ahol 1920-ban, mint követ teljesített szolgálatot. 1921—1924-ben svédországi követ volt s akkor vatikáni követévé nevezték

ki. Ezt a tisztségét 1925 dec. 30-án bekövetkezett haláláig viselte.

Bornemissza Lajos, volt országgyűlési képviselő. 1853 szept. 12-én született. Középiskoláit Budapesten és Kassán, jogi tanulmányait Eperjesen végezte. Hosszabb külföldi utjából visszatérve, a belügyminiszteriumban mint segédfogalmazó működött; 1877-ben nagyobb terjedelmű gazdaságát vette át. Ez idő óta megyéjében élénken részt vett a közigazgatási és közgazdasági kérdések tárgyalásában. 1892-ben küldötte a képviselőházba szabadelvűpárti programmal a héthársi kerület, mely 1901-ben is megválasztotta. A közbeeső ciklusban nem volt tagja a Háznak. Az egyházpolitikai javaslatok némelyikét ellenezve, azok benyújtása alkalmából a nemzeti párthoz csatlakozott volt, s később a szabadelvűpártba lépett. Az 1905-i általános választások alkalmával régi kerülete egyhangulag választotta meg. 1906-tól 1910-ig nem volt képviselő. 1910-ben a bártfai kerület választotta meg nemzeti munkapárti programmal.

Boromissza Tibor, szatmári róm. kat. püspök, volt főrendiházi tag. 1840-ben született. Bölcsészeti tanulmányait Rómában, teológiai tanulmányait Kalocsán végezte; tudori oklevelet kapott. 1868-ban pappá szentelték. 1890-ben címzetes apáttá, 1893-ban kalocsai kanonokká és az ottani papnevelőintézet rektorává, 1901-ben pápai prelátussá nevezték ki. A rákövetkező években a kalocsai érsek mellett püspöki helynök volt és éveken át mint az érsekség jószágkormányzója működött. 1906 jun. 20-án a király a lemondás folytán megüresedett szatmári püspöki székre őt nevezte ki. 1918-ban nyerte el a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot. Meghalt 1928 júliusában.

Bosnyák Géza (*felsőpataki*), a felsőház tagja. 1863 aug. 11-én született Somogyturon. Gimnáziumi tanulmányai befejeztével a magyaróvári gazdasági akadémián tanult, majd nagyobb külföldi utazásokat tett. 1910-ben a nagykanizsai kerület a függetlenségi és 48-as párt programjával képviselőjévé választotta. 1917-ben Zala vármegye főispánjává nevezték ki. Több vállalat és egyesület ve-

zetésében vesz részt. A felsőházba Zala vármegye törvényhatósága küldötte be.

Bottlik István báró (*apáti és kéri*), volt államtitkár, országgyűlési képviselő. 1878 máj. 10-én született Tibolddarócon. Középiskoláit Budapesten és Iglón végezte, majd a budapesti egyetemen államtudományi vizsgát tett. Tanulmányainak elvégzése után otthon gazdálkodott. A mezőkeresztesi kerület 1906-ban képviselőjévé választotta. Ugyanez a kerület az 1910-es általános választások alkalmával is megválasztotta, mind a kétszer a függetlenségi és 48-as párt programjával. Később az alkotmánypárt-hoz csatlakozott. Tevékeny részt vett a parlament életben. 1917 júniusában földmívelésügyi államtitkárnak nevezték ki s ezt a tisztséget a forradalom kitöréséig megtartotta. 1917 szeptemberében a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a bárói rangot kapta. A második nemzetgyűlésbe a mezőkövesdi kerület küldötte be pártonkívüli programmal. A frankhamisítással kapcsolatos politikai harcok közepette szükségét látta, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök törekvéseit alátámassza és ezért 1926 tavaszán belépett az egységespártba. Az országgyűlésben is a mezőkövesdi kerületet képviseli egységespárti programmal.

Bottlik József dr. (*apáti és kéri*), országgyűlési képviselő. 1873-ban született Budapesten. Középiskolái elvégzése után a budapesti tudományegyetemen jog- és államtudományi doktorátust szerzett. 1897-ben Borsod vármegye szolgálatába lépett. 1914-ben Borsod vármegye főjegyzőjévé választották meg, 1917-ben pedig főispánná nevezték ki. E tisztséget a forradalom kitöréséig megtartotta. A bolsevizmus alatt ellenforradalmi magatartása miatt több hétig fogva tartották a kassai fogházban. A kommunizmus bukása után Borsod vármegye főispánkormánybiztosa lett. Ez állásáról 1920-ban mondott le, amikor a mezőcsáti kerület kisczardapárti programmal képviselővé választotta. Az első nemzetgyűlésnek elejétől fogva alelnöke volt. A második nemzetgyűlésbe a mezőkeresztesi kerület küldötte be egységespárti programmal. Az új országgyűlésbe ugyancsak a mezőkeresztesi kerület választotta meg képviselőjévé.

Bozsik Pál dr. volt nemzetgyűlési képviselő. 1888-ban született Gyöngyösön. Középiskoláit Gyöngyösön, a papnevelődet Egerben, a teológiát a budapesti egyetemen végezte el és 1910-ben hittudományi doktorrá avatták. 1906—1908-ban Mezőtárkányban, Pusztatárkányban és Felsőtárkányban segédlelkész volt, 1908-ban az egri papnevelőintézet tanulmányi felügyelője, majd ugyanott teológiai tanár lett. 1916-ban megválasztották Gyöngyös város plébánosává és még ez évben zsinati bíró lett. 1918-ban a forradalom kitörésekor a gyöngyösi nemzeti tanács elnökévé választották. A néptanács megszervezésekor azonban lemondott s a proletárdiktatura kitörésekor mindjárt az első héten letartóztatták. Az első nemzetgyűlési választások alkalmával Gyöngyös város választotta meg keresztény nemzeti egyesüléspárti programmal. 1922-ben a második nemzetgyűlési választásokon újból elnyerte a gyöngyösi kerület mandátumát.

Böckh Hugó dr. (nagysuri), h. államtitkár. 1874 jun. 15-én született Budapesten. Középiskolai tanulmányait Budapesten, az egyetemet Budapesten és

Münchenben végezte el. 1900-ban a budapesti műegyetemen volt aszisztens s innen a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolához neveztek ki tanárnak. 1910-ben főbányatanácsosi címet kapott és a

következő évben magas kitüntetésben részesült az erdélyi földgázmezők feltárása körül kifejtett munkásságáért. 1914-ben a pénzügyminiszteriumba osztották be min. tanácsosi rangban, 1918-ban pedig az állami bányászati monopóliumok és kutatások központi igazgatójává neveztek ki. A kommün bukása után a pénzügyminiszteriumban mint h. államtitkár működött 1921-ig, amikor kilépett az állami szolgálatból s az Anglo-Persien Oil Comp. tanácsadója lett. 1925—26-ban az iraki olajterületek megvizsgálására kiküldött nemzetközi bizottság vezetője volt. Ő volt az, aki először mutatott rá arra, hogy az Eötvös-féle ingát geológiai ku-

tatásoknál fel lehet használni. 1923—25-ben Persiában, 1926—28-ban Közép- és Délamerikában, 1928—1929-ben pedig újra délnyugati Persiában végzett tudományos és gyakorlati kutató munkálatakat.

Bövény József, volt országgyűlési képviselő. 1850-ben született Nagyváradon, ahol középiskoláit és jogi tanulmányait is végezte. A jogakadémia elvégzése után a közlekedésügyi miniszteriumba neveztek ki, de nem maradt itt sokáig. 1882-ben függetlenségi programmal országgyűlési képviselővé választották. 1887-től 1892-ig a kolozsvári nemzeti színház intendánsa volt és 1897-ben, mikor a színházat, mint állami színházat állandósították, ismét intendánssá neveztek ki. Tisza István gróf legbizalmasabb környezetéhez tartozott s csak ő érette vállalta 1910-ben az ugrai kerület mandátumát. Az összeomláskor, mikor elvesztette legnagyobb ideálját: Tisza István gróftól és elveszett Kolozsvár nagytradicíójú színháza is, teljesen visszavonult biharmegyei birtokára.

Brändsch Rudolf, volt országgyűlési képviselő. 1872 jul. 10-én született a nagyküüllőmegyei Medgyesen. Középiskolái elvégzése után az egyetem filozófiai fakultását Marburgban, Jénában, Berlinben és Kolozsvárott hallgatta, itt is szerzett tanári oklevelet. Előbb a nagysinki, majd nagyszebeni fiúiskola igazgatója lett. 1910-ben Nagyszeben II. kerülete egyhangulag választotta meg képviselőnek. Attól kezdve a magyar parlamentben és a német publicisztikában a magyarság ellen dolgozott, az elszakadás után pedig ő volt egyik vezére az erdélyi szászoknak a románokkal folytatott kiegyezési mozgalmakban s azóta is a román kamarában a német mozgalom szószólója volt. A romániai német szövetség elnökévé választotta.

Brandt Vilmos, országgyűlési képviselő. 1888 jun. 29-én született Désen. Középiskolái elvégzése után Nagyváradon és Kolozsvárott hallgatott jogot, majd közigazgatási pályára lépett s fokozatosan előre haladva, 1914-ben Zilahon szolgabíró, 1919-ben pedig főszolgabíró lett. A románok bevonulásakor menekülés közben súlyosan megsebesült,

ugy, hogy hosszabb ideig feküdt a debreceni kórházban. Felépülése után Hajdu vármegyéhez osztották be szolgálattételre, majd a törökszentmiklósi járás élére került, mint a menekült-ügyek kormánybiztosa. 1922 márc. 8-án nevezték ki Békés vármegye főispánjává. 1924-ig maradt e pozícióban. 1925—1927-ig különleges megbízása volt s akkor a Horánszky Dezső halálával megüresedett törökszentmiklósi kerület választotta meg képviselővé egységspárti programmal.

Brém Lőrinc, a felsőház tagja. 1877-ben született a szatmármegyei Mezőfényen. Pápai preláthus, hollóthói címzetes prépost, váradí latin szertartású székes-

egyházi kanonok. Gimnáziumi és teológiai tanulmányait Nagyváradon végezte. 1900-ban szentelték pappá s 1915-ben váradí kanonok lett. Hosszabb időn át vezette a nagyváradí püspöki irodát, mint annak igazgatója. 1917-ben

nevezték ki címzetes hollóthói préposttá. Tanulmányutjai során bejárta Ausztriát, Németországot, Belgiumot, Svájcot, Szerbiát. 1921 óta néhai gróf Széchenyi püspök helynöke s a nagyváradí egyházmegye magyar részét kormányozza. Székelye Gyula. Békés vármegye törvényhatósága választotta meg felsőházi első póttagjává s Ambrus Sándor rendes tag elhalálása után annak helyére lépett.

Bresztovszky Béla dr., egyetemi tanár, felsőházi póttag. 1872 aug. 28-án született Nagykárolyban. Budapesten, Münchenben, Berlinben és Párisban

folymatott műszaki tanulmányokat. 1896-ban mint mérnök a Danubius Hajógyárban kapott alkalmazást, innen a Magyar Monier Vasbetongyárhoz ment. 1909-ben lett a budapesti József műegyetem magántanára,

1912-ben helyettes, 1914-ben a műszaki mechanika és elméleti géptan rendes tanára. Az egyetem gépészmérnöki karának kétszer dékánja is volt. A műegye-

tem 1927 januárban felsőházi póttagjává választotta.

Bresztyánszky Kálmán, volt országgyűlési képviselő. 1864. okt. 18-án született Privigyén, régi nemesi családból. Tanulmányai elvégzése után átvette privigyei brtokának kezelését. Jelentékeny szerepet vitt a városi közéletben és 1894-ben városbíróvá választották. A nemzeti ellenálláskor a vármegye állásfoglalásának és küzdelmeinek egyik vezető alakja volt. 1906-tól kezdve a privigyei kerületet képviselte.

Brezovay László dr. (*brezovai és egerfarmosi*), a felsőház tagja. 1864 ápr. 18-án született Egerfarmoson, Borsod megyében. Középiskoláit Budapesten végezte, a jogot Bécsben és Budapesten hallgatta. A jogi doktorátus megszerzése után belépett a honvédelmi miniszteriumba. 1901-ben kilépett a szolgálatból s ekkor a mezőkövesdi kerület képviselőjévé választotta. 1905 után egerfarmosi birtokán gazdálkodott. Tanulmányutjai során bejárta Európa nagyobb államait. A felsőházban Borsod vármegye törvényhatóságának képviselője volt. Meghalt 1929. márc. 5-én.

Briglevics Károly dr., volt főispán. 1878 okt. 14-én született Nemesapátiban. Középiskoláit Kőszegen és Veszprémben, egyetemei tanulmányait Budapesten és

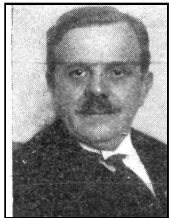
Kolozsvárott végezte s itt is avatták a jog- és államtudományok doktorává. Ezután közigazgatási pályára lépett és Zala vármegye szolgálatába állott. A háboru elején katonai szolgálatot teljesített. 1916-ban a közlelmezési miniszteriumba osztották be, 1917-ben pedig a

temesvári közlelmezési kormánybiztoságnál működött. A forradalom után Zala vármegye kormánybiztos főispánjává nevezték ki s ez állásában a prolektárdiktatura kitöréséig maradt. Ötven éves korában szerezte meg az ügyvédi diplomát.

Bródi Ernő dr., országgyűlési képviselő. 1875 szept. 12-én született Miskolcon. A miskolci kereskedelmi akadémia elvégzése után gimnáziumi érettségített, majd a budapesti tudományegyetem

jogi karának hallgatója volt és itt avaták jogtudományi doktorrá, azután pedig megszerezte az ügyvédi diplomát. Tanulmányainak kiegészítése céljából hosszabb tanulmányutat tett s beutazta egész Európát. A világháború idején mint népfelkelő hadnagy, majd mint százados teljesített szolgálatot a déli harc-téren. 1906-ban a nagyszöllősi kerületet képviselte a Házban demokrata program-mal. 1910-től a háború végéig a halmi-i kerületet képviselte. Tagja volt az első nemzetgyűlésnek is, melybe a főváros XI. választókerülete küldötte be demok-ratapárti programmal. Főként szociális kérdésekkel és a lakáskérdéssel foglalko-zott úgy a parlamentben, mint a főváros törvényhatósági bizottságában. Széles-körü publicisztikai tevékenységet foly-tat. 1917-ben nagy mozgalmat indított s ennek eredményeként alakult meg a La-kásépítő Állandó Bizottság. A lakáskér-désről tanulmánya is jelent meg. Az or-szágyűlésbe a fővárosi III. választóke-rület küldötte be, ahol a balpárt listave-zetője volt

Bud János dr. (budfalvi), kereskedelemügyi miniszter. 1880-ban született Máramarosszigeten. Atyja iskolaigaz-gató volt. A középiskolát Nagyváradon,

egyetemi tanulmányait pedig a budapesti tudományszegyetemen végezte, ahol államtudományi doktori diplomát szer-zett. 1901-ben a köz-ponti statisztikai hiva-tal szolgálatába lépett, ahol 1902-ben segédfo-galmazóvá nevezték ki.

1912 májusában a kereskedelmi minisz-teriumba rendelték be szolgálattételre, mint segédtitkárt és megbízták a vámpolitikai előkészítő munkálatokkal. A ke-reskedelmi miniszteriumban töltött szolgálati ideje alatt a Németországgal kö-tendő kereskedelmi szerződésekre vonatkozó memorandumot készítette el, to-vábbá dolgozatot készített a vámpolitikai és szociális terhek összefüggéséről és a kvóta kérdéséről. A háború kitörésétől a hadviseléssel kapcsolatos gazdasági és szociális ügyekben dolgozott, 1916-ban pedig áthelyezték a már akkor felállított Közélelmezési Hivatalhoz. Itteni munkás-

ságának elismeréseül több ízbeni soron-kivüli előléptetés után 37 éves korában a miniszteri tanácsosi címmel tüntették ki. 1918-ban az Országos Árvizsgáló Bi-zottság elnökévé nevezték ki, 1920-ban pedig a műegyetem tanári karának egy-hangu meghívására, mint rendes tanár a gazdaságpolitikai tanszéket foglalta el. 1921 decemberében a gazdasági ne-hézségek miatt újra megszervezett köz-élelmezési miniszterium államtitkára lett, de emellett műegyetemi tanári teen-dőit is ellátta. 1922 októberében közlel-mezési miniszter és az Országos Közlel-mezési Tanács elnöke volt. 1924-ben, mint tárca nélküli minisztert a pénzügyi-miniszterium adminisztratív ügyeinek intézésével bízták meg, 1924 novemberben pedig pénzügyminiszterré nevezték ki. Közpályája során több kiténtetésben részesült. Így 1917-ben a polgári hadi ér-demkereszttel tüntették ki, 1924-ben kor-mányzói teljes elismerésben részesült. 1925-ben pedig a kormányzó az ország gazdasági talpraállítása és pénzügyi re-konstruálása terén szerzett érdemeinek elismeréseül az I. osztályu magyar ér-demkereszttel tüntette ki. Tisztviselői szolgálata alatt több külföldi kiküldetés-ben vett részt. 1907-ben a kormány kép-viseletében részt vett a kopenhágai nem-zetközi statisztikai kongresszuson, 1909-ben pedig a nyugati államok háziipari viszonyainak tanulmányozására küldötte ki a kereskedelmi kormányzat. Nagy szakirodalmi tevékenységet fejtett ki. A bűnügyi statisztikáról jelentek meg dolgozatai, ő végezte az országos központi statisztikai hivatal több hivatalos kiad-ványának összeállítását s ő látta el azo-kat bevezetéssel és magyarázatokkal. Az 1900. évi népszámlálás eredményeit tar-talmazó mű 10-ik kötetét, mely a népes-ség foglalkozását tárgyalja, ugyancsak ő szerkesztette. Első nagyobb tanulmánya „Bűnügyi statisztikánk és kriminalisz-tikánk iránya“ címen jelent meg. Szer-zője az első magyar árstatisztikának. A gyermek-munkásságról, a kivándorlásról és az elválásról szintén tanulmányokat írt s azok részben a Jogtudományi Köz-lönyben jelentek meg, részben pedig a Közgazdasági Szemlében, melyet több éven át ő szerkesztett, mint a Közgazda-sági Társaság igazgatója. A gazda-

sági és társadalmi koncentrációról, valamint a bolsevizmusról szóló tanulmánya szintén ez utóbbi tudományos folyóiratban jelent meg. Tudományos kutatásainak és munkásságának elismeréséül 1911-ben a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem a statisztikából magántanárrá habilitálta, 1917-ben pedig a rendkívüli tanári címmel tüntette ki. A második nemzetgyűlésbe a rétsági választókerület választotta meg már mint minisztert az időközi választás során egyhangulag, az új országgyűlésbe a rétsági és a békéscsabai kerület küldötte be s ő ez utóbbi mandátumát tartotta meg. Céltudatos politikájának több vonatkozásban tapasztalható jó eredménye. Az ő politikája azon a kettős elven épült fel, hogy az államháztartás egyensúlya mindenekfelett való és hogy a gazdasági konszolidáció csak tökéletesen rendezett állami háztartás mellett lehetséges. Érdemeit a Népszövetség is, amelynek pénzügyi bizottsága előtt Magyarországot több ízben képviselte, teljes mértékben méltányolta. A népszövetségi kölcsön utolsó részletének felszabeditása után hatalmas beruházási programot állított fel. 1928 őszén közgazdasági miniszterre nevezték ki s a pénzügyminiszteri székben utóda Wekerle Sándor, a felsőház tagja lett. Abban az időben kinevezése miatt az ellenzéki pártok sokat támadták Bethlen István gróf miniszterelnököt, azt hangoztatva, hogy új miniszteri állást a törvényhozás megkérdése nélkül nem lehet kreálni. Mint közgazdasági miniszter a Házban nagyszabású expozétát mondott, amennyiben részletesen ismertette a kormány gazdasági vonatkozású terveit. Expozétáját minden oldalon teljes elismeréssel fogadták. 1929. szept. 1-én, Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter távozásakor a kormányzó őt nevezte ki kereskedelemügyi miniszterre.

Budaváry László, volt nemzetgyűlési képviselő. 1889-ben született az ugocsa-megyei Magyarkomjáthon. Kiskunfélegyházán szerzett tanítói oklevelet s mint tanító több évig munkálkodott a vidéken, majd érdemei elismeréséül a kormány berendelte szolgálattételre a fővárosi tanfelügyelőséghez. Mint politikus az intranzigens jobb oldali irányzathoz tar-

tozott. Az első nemzetgyűlésen Rákospalotát képviselte.

Buday Barna, volt országgyűlési képviselő, született Ófehértón, Szabolcs megyében. A középiskola és a gazdasági akadémia elvégzése után apja birtokán gazdálkodott. 1894-ben az OMGE segédtitkárává választották meg, 1897-ben pedig a „Köztelek“ szerkesztője lett. 1901-ben a „Hazánk“, később pedig „Az Ország“ című lap felelős szerkesztője volt. Az 1906. évi általános vá-

lasztásokon a szászsebesi kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. A háboru alatt katonai szolgálatot teljesített. 1920-tól öt éven át mint az Országos Földbirtokrendező Biróság rendes tagja működött. Kiváló érdemei elismeréséül 1920-ban a gazdasági főtanácsosi címmel tüntették ki. A gazdasági mozgalmak egyik leglelkesebb irányítója, aki nemcsak gyakorlati, de irodalmi téren is igen nagy érdemeket szerzett. 1926 óta főszerkesztő-igazgatója az OMGE-nak és a „Köztelek“ című lap felelős kiadója.

Buday Béla, a felsőház tagja, nyug. államtitkár. 1865 ápr. 7-én született Pécsen. Középiskolai tanulmányait Pécsen, főiskolai studiumat Budapesten a kir. József-műegyetemen elvégezvén, 1886-tól 1889-ig, mint tanársegéd működött a műegyetemen, azután pedig állami szolgálatba lépett. Négy éven át államépítészeti mérnök volt Debrecenben, Nagykárolyban és Pécsen. 1893-ban a kereskedelmi miniszterium hid- és utépitési osztályában kapott beosztást, ahol eleinte előadó, majd kerületi felügyelő és osztályvezető, végül pedig államtitkári hatáskörben csoportfőnök volt. Államtitkári ranggal ment nyugalomba 1926-ban. Hivataltól állásából kifolyóan ő készítette el a mérnöki rendtartásról szóló törvény (1923: XVII.) megalkotásának alapjául szolgáló törvényjavaslatot s annak indokolását s az ő munkája a közutakról és vasutakról szóló 1890: I. törvénycikk helyett alkotandó új közuti törvény 1923 végén közreadott előadói tervezete. Kiváló szolgálatai elismeréséül a háboru

alatt a II. osztályu polgári hadi érdemkeresztet kapta, nyugalomba vonulása alkalmából pedig a kormányzó a II. osztályu magyar csillagos érdemkeresztzel tüntette ki. A mérnöki társadalomban már régóta előkelő szerepe van. A Magyar Mérnök- és Építészegyletnek 1925 óta elnöke. Fiatalabb éveiben szépirodalommal is foglalkozott. A Nemzeti Színház 1894-ben mutatta be „A király” című egy felvonásos színdarabját. A mérnöki kamara felsőházi képviselője.

Buday Dezső, országgyűlési képviselő. 1868-ban született Aradon. Középiskoláinak elvégzése után mérnöki oklevelet szerzett Budapesten, majd hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Hazatérve a Tisza szabályozásnál nyert alkalmaztatást, de mérnöki szakkérdések fejtegetésével, különösen az ármentesítés kérdésével a szakirodalomban is ismertté tette nevét. 1910-ben a Duna szabályozásához került s itt is nagy szolgálatokat tett. A második nemzetgyűlésbe Ernst Sándor lemondása folytán került be, mint a budapesti déli kerület képviselője. A keresztény gazdasági és szociális párt programjával az országgyűlési választásokon is elnyerte régi kerülete mandátumát.

Bugyi Antal, volt nemzetgyűlési képviselő. 1871-ben született Szentesen. Apja agilis, tevékeny ember volt, aki szülővárosában a 60-as évek közéletében jelentős szerepet játszott. Gimnáziumi tanulmányait Szentesen végezte, majd Debrecenbe ment a kereskedelmi akadémiára. Innen szülővárosába tért vissza, amely a 90-es évek elején adóügyi fogalmazóvá, később tanácsnokká választotta meg. A város képviselőtestületének teljes bizalmát élvezte, úgy, hogy csakhamar árvaszéki ülnökké, majd közigazgatási jegyzővé s végül a város főjegyzőjévé választották. 1900-ig mint helyettes polgármester működött. Közérdekű tevékenysége mellett sikeresen fejlesztette ki kereskedelmi ismereteit is. Ezek keltek életre benne 1910-ben, mikor Zsoldos Ferenc gőzmalomtulajdonossal az Első Szentesi Kenyérgyár és Kereskedelmi Rt. cím alatt virágzó vállalatot létesített. A vállalkozásnak, mely újabb és újabb ágazatokkal bővült, ő most a vezérigazgatója. A szentesi kerület 1922-ben a

nemzetgyűlési választások során, mint az egységspárt hivatalos jelöltjét, képviselővé választotta.

Bujanovich Gyula, volt országgyűlési képviselő. 1862-ben született Sárosizsápen. Tanulmányainak befejezése után haza ment gazdálkodni Uszfaluba. Mint a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, jelentékeny szerepet vitt a vármegyei életben. 1901-ben szabadelpvüparti programmal a bártfai kerület választotta képviselővé. 1905-től 1910-ig nem volt tagja a Háznak. 1910-ben nemzeti munkapárti programmal a giráltyi kerületben (Sárosmegye) választották meg.

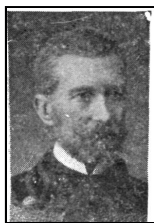
Bulyovszky Gusztáv (*gyulafalvi*), nyug. főügyész. 1851. ápr. 27-én született. 1879-ben szerezte meg a bírói és ügyvédi oklevelet. Már fiatal kora óta nagy szerepet játszott Borsod vármegye politikai és társadalmi életében és számos jótékonykassági és kulturális egyesület vezetőségében foglalt helyet. Társelnöke a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvták nemzeti szövetsége borsodmegyei csoportjának.

Burány Gergely Imre dr., a csornai premontrei kanonokrend prépost-prelátusa, a felsőház tagja. 1852-ben született Esztergomban. Atyja földmives volt. Középiskoláit Esztergomban, a teológiát a bécsi egyetemen és Csornán, a bölcsészett pedig a budapesti egyetemen végezte el. Ugyanítt szerezte meg a tanári és doktori oklevelet. 1871-ben lépett be rendjébe és 1875-ben szentelték pappá. A rend keszthelyi, majd szombathelyi gimnáziumában tanított, 1905-ben a keszthelyi intézet igazgatója volt, de egy év múlva csornai prépost-prelátus lett. A magyar nyelven kívül latinul, görögül, németül, franciául és olaszul beszélt. Tanulmányutjai során bejárta Ausztriát, Olaszországot, Svájcot, Franciaországot és Németországot. Tagja Sopron vármegye törvényhatósági, valamint közigazgatási bizottságának, az Országos Közoktatási Tanácsnak, tiszteleti tagja a Filológiai Társaságnak, a Pedagógiai Társaságnak és az Országos Kö-

zépiskolai Tanáregyesületnek. Irodalmi munkássága rendkívül értékes. 1884—1889-ig ő szerkesztette a Vasmegyei Régészeti Egyesület évkönyveit, nagyobb munkái pedig ezek: A római állandó törvényszékek és a bünfenyítő eljárás Cicero korában; A római állandó perrendtartás Cicero korában; A görögök és rómaiak vallása keresztény szempontból tekintve. Ezenkívül számos tanügyi cikke jelent meg a szaklapokban. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Meghalt 1929. aug. 16-án.

Burchard-Bélaváry Konrád, volt főrendiházi tag. 1837 márc. 23-án született Eperjesen s ott végezte középiskolai tanulmányait is. A kereskedői pályára

lépve 1854-ben hosszabb külföldi tanulmányutat tett és egy danzigi gabonakereskedő-és hajóscégnél volt hosszabb ideig alkalmazásban. 1862-ben tért haza és a pesti hengermalom társaságnál vállalt állást. 1876-ban vezérigazgatója, 1906-ban pedig az igazgatóság elnöke lett. 1884—1896 Brazília budapesti főkonzula volt. Számos szövetkezetnek, közgazdasági, közművelődési és jótékonyági intézménynek volt alapítója és igazgatósági tagja. Kiváló érdemeiért többször részesült magas kitüntetésben. 1885-ben nevezték ki a főrendiház tagjává. 1891 novemberében királyi engedelmet nyert, hogy „Bélaváry“ régi családi nevét és nemességét, az addig használt „Burchard“ névvel együtt viselhesse. Meghalt 1916 jul. 2-án Budapesten.

Burdia Szilárd, volt országgyűlési képviselő. 1861 szept. 7-én született Karánsebesen. Tanulmányait Budapesten végezte, majd szülővárosába ment, ahol előbb a rendőrségnél, később a városnál működött s 1896-ban polgármester lett, amely tiszttét 1904-ig viselte. Polgármesteri működése alatt a magyarság érdekeinek és a békés egyetértésnek sok szolgálatot tett a nemzetiségi harcok közepette, azért a görög keleti román egyházi élet emelése körül is sok érdemet szerzett. 1906-

ban udvari tanácsosi méltóságot kapott. A karánsebesi választó kerületben 1906-ban alkotmánypárti, 1910-ben nemzeti munkapárti programmal választották meg országgyűlési képviselővé. Meghalt 1924 márc. 27-én Karánsebesen.

Burgyán Aladár, volt országgyűlési képviselő. 1861 jun. 7-én született. Tanulmányai elvégzése után a Pesti hengermalom társaság titkára, később a Beregszászi mőmalom és áruaktár rt. vezérigazgatója, majd pedig a putnoki gőzmalom társtulajdonosa volt. 1905-ben a késmárki kerület függetlenségi és 48-as párti programmal képviselőjévé választotta s ezt a mandátumot nyerte el 1906-ban és 1910-ben is, ekkor már mint a nemzeti munkapárt tagja. Meghalt 1917 júniusában.

Buza Barna dr., volt földművelésügyi miniszter. 1873 jan. 1-én született a zemplénmegyei Tolcsván. Érettségit a kassai főgimnáziumban tett, jogot

Budapesten hallgatott s itt is avatták a jogtudományok doktorává. 1901-ben Sátoraljaújhelyen ügyvédi irodát nyitott és a Felsőmagyarországi Hírlapot szerkesztette. 1905-ben választották meg először képviselőnek s kerületét 1910-ig képviselte. Közben munkatársa volt a „Budapest“-nek és a „Magyarország“-nak. 1914-ben Károlyi Mihály gróffal amerikai körútra ment. Mikor visszajöttek, már kitört a háború s így 1914 szeptemberében francia fogóságba esett és 1918 januárjáig internálva volt. Hazakerülve, 1918 őszén a Károlyi-kormányban s azután a Berinkey-kormányban a földművelésügyi tárcát vállalta. A Károlyi-kabinetben az igazságügyminiszterium ideiglenes vezetésével is őt bízták meg. Az első földreform javaslatot ő készítette el, de annak keresztülvitelére már nem volt ideje. A proletárdiktatura óta visszavonult a politikai szerepléstől és a fővárosban ügyvédi gyakorlatot folytat.

Buzássy Ábel, felsőházi pöttag. 1864 jan. 29-én született Nagylángon, Fejérmegyében. A gimnázium elvégzése után

tagja lett a cisztercita rendnek. 1888-ban szentelték pappá. Ebben az évben lett tanár a pécsi gimnáziumban, amelynek 1907-ben igazgatójává nevezték ki. A pécsi középiskolai tanárvizsgáló bizottság tagja. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki, önálló munkái közül a „Görög földön“ című műve emelkedik ki. Pécs város törvényhatósága választotta meg felsőházi póttagjává. Meghalt 1929. augusztus 13-án.

Büttner Miklós, nyug. h. államtitkár. 1874 szept. 22-én született Liptószentmiklóson. Középiskoláit és a tudomány-

egyetem jogi fakultását Budapesten végezte. Az önkéntesi év leszolgálása után közgazgatási pályára lépett, majd 1899-ben a belügyminiszteriumba nevezték ki. 1914-ben a világháború kitörésekor a Budapesten működő katonai táviratellenőrző bizottságba osztották be. 1919 végén miniszteri tanácsos lett s 1920-ban a népjóléti- és munkaügyi miniszteriumba helyezték át. 1923-ban nevezték ki helyettes államtitkárrá. 1926-ban nyugalomba vonult s ez alkalomból megkapta a másodosztályú magyar érdemkeresztet.

